

Sv. Bazilij Veliki
JEDRNATA PRAVILA

Predgovor

Bog, člověkov prijatelj, ki želi člověka priveriti do spoznanja, zapoveduje po Apostolu tistim, katerim je zaupal dar učiteljske službe, da bi ostali pri poučevanju (prim. 2Tim 3, 14 in sl.). Tiste pa, kateri potrebujejo izgrajevanje z Božjim poukom, opominja z naslednjimi besedami Mojzesa: »Vprašaj svojega očeta, in ti oznani, svoje starce, in ti povedo« (5Mz 32, 7).

Zato moramo biti vsak čas pripravljene okrepiti duše tistih, katerim je zaupana služba Besede. To moramo javno in pred vso Cerkvijo dokazati; toda tudi vsakomur, ki pride k nam, moramo omogočiti, da nas lahko po pravici vpraša o tem, kar pripada k utrjeni veri in k resničnemu življenju po Evangeliju našega Gospoda Jezusa Kristusa; kajti po teh dveh dospe Božji mož gotovo do popolnosti. Vam namreč se ne sme posredovati nič nerodovitnega ne nekoristnega. Izven tega, kar se skupno učite, pa se preudarno vprašajte o tem, kar je koristno posamezniku, in težite vsak prosti trenutek življenja h koristnim stvarim.

Če nas je Bog zaradi tega cilja združil in nam dal živeti prijetno spokojnost brez zunanjih dejavnosti, potem se ne smemo posvetiti nobenim drugim delom niti prepustiti zopet svoja telesa spanju. Marveč moramo tudi mi preostanek noč napolniti s skrbjo in s premišljevanjem o tem, kar je potrebno. Tako izpolnimo to, kar pravi blaženi David: »Gospodovo postavo premišljuje dan in noč« (Ps 1,2).

1. Vprašanje: Ali je dovoljeno ali dopustno nekaj govoriti ali opravljati to, kar imamo sicer za dobro, toda o čemer obstaja nobeno pričevanje Božjega pisma?

Naš Gospod Jezus Kristus je rekel o Svetem Duhu: »Ne bo govoril sam iz sebe, ampak kar je slišal, to bo govo-

ril« (Jn 16,13). In o sebi samem: »Sin ne more nič sam od sebe storiti« (Jn 5,19); in na drugem mestu: »Nisem govoril sam od sebe, ampak On, ki me je poslal, on mi je dal zapoved, kaj naj povem in kaj naj govorim. In vem, da je njegova zapoved večno življenje. Kar torej jaz govorim, govorim tako, kakor mi je rekel On« (Jn 12, 49-50). Kdo bi rad bil tako nespameten, da bi si tudi samo nekaj iz samega sebe drznil domišljati? Kajti on vendarle potrebuje svetega in dobrega duha, da bi ga vodil na pot resnice, naj bo to v mišljenju, v govorjenju ali v dejanju. On je namreč slep in sedi v temi brez sonca pravičnosti našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki nas razsvetljuje po svojih zapovedih kakor s žarki. Saj se pravi: »Gospodova zapoved se sveti na daleč ter razsvetljuje oči« (Ps 18, 9).

Sedaj smo pa pojasnili nekatera za nas samoumevne dejanja in izreke iz Svetega pisma po Božjem ukazu, druga pa s molkom prešli. Zato nihče od tega, kar je bilo zapisano, sploh nima pravice storiti kaj od tega, kar je prepovedano, ali kaj od tega opustiti, kar je zapovedano. Kajti Gospod je to za vse zapovedal s besedo: »Izpolnite besedo, ki vam jo danes zapovedujem. Ne dodajte ničesar njej, tudi ne odvzemite ji ničesar« (Dtn 4, 2). Kajti strašna sodba čaka nje in silen ogenj jih bo požrl, ki si kaj takega drznejo (prim. Heb 10, 27). Za to, kar smo prešli s molkom, nam je Apostol je zapisal pravilo: »Vse mi je dovoljeno, toda ni vse koristno; vse mi je dovoljeno, toda vse ne izgrajuje. Nihče naj ne išče svoje koristi, temveč korist drugega« (1Kor 10, 23-24).

Zaradi tega je to v vsakem primeru nujno, da se podredimo Bogu, v tem da spolnujemo njegove zapovedi ali zapovedi drugih, in sicer kakor nam zapoveduje njegova zapoved. Toda zapisano je: »Podrejte se drug drugemu v Kristusovem strahu« (Ef 5, 21). Gospod tudi pravi:

»Kdor iz med vas hoče biti prvi, naj bo zadnji izmed vseh in služabnik vsem« (Mk 9, 35). To očitno pomeni: odpovedati se lastni volji in slediti Gospodu, ki je rekel: »Prišel sem iz nebes ne da vršim svojo voljo, ampak voljo mojega očeta, ki me je poslal« (Jn 6, 38).

2. Vprašanje: Katere obljube morajo terjati drug od drugega tisti, ki hočejo živeti po Božji volji skupaj?

Ravno tisto obljubo, katero Gospod od vsakega, ki prihaja, terja: »Če kdo hoče meni slediti, naj se odpove sam sebi, vzame svoj križ in gre za menoj« (Mt 16, 24). Pomen teh besed najdemo v vprašanju o tej toči.

3. Vprašanje: Kako spreobrnemo grešnika ali kako ravnamo, č se ne spreobrne?

Kakor nam je Gospod zapovedal s besedami: »Če tvoj brat greši, pojdi in ga posvari na štiri oči, in č te posluša, potem si pridobil svojega brata. Če te pa ne posluša, potem vzemi še enega ali dva s seboj, da se na podlagi izjave dveh ali treh prič vsa zadeva ugotovi. Če jih ne posluša, potem povej Cerkvi. Če pa tudi Cerkve ne posluša, potem naj ti bo kakor pogan in cestninar« (Mt 18, 15-17). Če se pa to zgodi, potem »zadošča zanj kazen po mnogih« (2Kor 2, 6); kajti Apostol je zapisal: »Prepričaj, grajaj, opominjaj z vso potrpežljivostjo in poučevanjem« (2Tim 4, 2), in zopet: »Če pa kateri ni poslušen temu, kar naročimo v pismu, si ga zapomnite in se ne družite z njim, da ga bo sram« (2Tes 3, 14).

4. Vprašanje: Če brat – kateri tudi pri lahkem grehu bratom teži in njim reč: »Morate se pokoriti« – je potem nekako neusmiljen in rani ljubezen?

Ker je Gospod pojasnil, da nobena črka in pičica od postave ne preide, dokler se vse ne izpolni (prim. Mt 5, 18), in poleg tega je tudi rekel, da bo človek moral na sodni dan dati odgovor za vsako nekoristno besedo, ki jo je izgovoril (prim. Mt 12, 36), ne smemo nič imeti za nepomembno. Kajti pravi se: »Kdor o kaki reči zaničljivo govori, v tem sam sebe zaničuje« (Prg 13, 13).

Sploh, kdor si drzne greh omalovaževati, potem Apostol zelo jasno pravi: »Po kršitvi postave žališ Boga« (Rim 2, 23). Če je greh želo smrti, in sicer ni tisti ali oni greh, ampak vsak greh brez razlikovanja, potem je torej ta brat neusmiljen, kateri molči, in ne tisti brat, kateri posvari – kakor tudi tisti brat, kateri strup od ugriza ranjenemu pusti in ne tisti, kateri odide. Tak brat rani tudi ljubezen, kajti zapisano je: »Kdor prizanaša šibi, sovraži svojega sina. Kdor ga pa ljubi, ga vzgaja« (Prg 13, 24).

5. Vprašanje: Kako naj se za vsak greh pokorimo in kako naj damo sadove, ki so vredni pokore?

Zato moramo sprejeti mišljenje tega, ki je rekel: »Sovražim krivico in mrzim jo“ (Ps 118, 163). Poleg tega storimo to, kar je v 6. psalmu in v mnogih drugih, in tudi kar so po besedi Apostola storili tisti, ki so žalovali zaradi grešnika na način, ki Bogu ugaja. Apostol vendar pravi: »Glejte, kakšno zavzetost je obrodilo prav to, da ste bili žalostni v skladu s Božjo voljo. Poleg tega pa še opravičevanje, nejevoljo, strah, hrepenenje, gorečnost, pa tudi kazen! Vsekakor ste sami dokazali, da ste v tej zadevi čisti« (2Kor 7, 11). Razen tega pomnožimo kakor Zahej dejanja kreposti, katera nasprotuje tej krivičnosti (prim. Lk 19, 8).

6. Vprašanje: Kaj naj rečemo o tem, ki priznava z usti, da se pokorava, ampak napake ne popravi?

Menim, da zanj drži ta beseda Svetega Pisma: »Če tudi sovražnik ponižno govori, mu ne verjemi; zakaj sedem hudobij je v njegovim srcu« (Prg 26, 25). In tudi: »Kakor pes, ki se vrač k svojemu izbljuvku in postane gnusen, tako je s človekom, ki po svoji po svoji lastni hudobi ji vrne k svojemu grehu« (Prg 26, 11).

7. Vprašanje: Kakšna sodba doleti tistega, ki zagovarja grešnika?

Prepričan sem, da težjo sodbo kot tisti, o katerem je rečeno: »Bolje je zanj, č bi mu mlinski kamen obesili za vrat in ga vrgli v morje, kot da bi pohujšal enega od teh malih« (Lk 17, 2). Kajti na ta način se ne kaznuje grešnik zaboljšanje, ampak najde opravičilo za potrditev v grehu. On zapelje pa tudi še druge k istemu grehu.

Kdor zagovarja grešnika in ne daje sadove vredne pokore, temu se prilega Gospodova beseda: »Če te tvoje desno oko pohujšuje, ga iztakni in vrzi od sebe. Kajti bolje je zate, da en svoj ud zgubiš, kakor da je tvoje celo telo vrženo v pekel« (Mt 5, 29).

8. Vprašanje: Kako naj sprejme tistega, ki se odkritosrčno spokori?

Tako, kakor je to Gospod učil, ko je rekel: »Sklicuje svoje prijatelje in sosede in jim pravi: »Veselite se z menoj, kajti našel sem ovco, ki se je izgubila« (Lk 15, 6).

9. Vprašanje: Kako naj se ravnamo do nespokorjenega grešnika?

Tako, kakor je Gospod zapovedal, ko je rekel: »Če pa tudi Cerkev ne posluša, naj ti bo kakor pogan in cestninar« (Mt 18, 17). In kakor je Apostol učil, ko je zapisal: »Varujte se vsakega brata, ki neredno živi in ne po izročilu, katere ste od nas prejeli« (2Tes 3, 6).

10. Vprašanje: S kakšnim strahom in s kako mnogimi solzami naj se ločjo od grehov ti duše, ki so od njih stiskane, in s kakšnim upanjem in s kakšnim mišljenjem naj vrnejo k Bogu?

Najprej morajo sovražiti svojega prejšnjega življenja vrednega zaničevanja, celo zavračajo in mrzijo naj spomin nanje. Toda zapisano je: »Sovražim krivico in jo mrzim. Tvojo postavo pa ljubim« (Ps 118, 163).

Potem naj se boji grožnje večne sodbe in večne kazni in naj prizna, da je čas pokore je čas solza, kakor uči David v 6. psalmu (prim. Ps 6, 7). Poleg tega naj bodo trdno prepričani, da se vrši očiščevanje grehov preko Gospodove krvi v njegovem velikem usmiljenju in preko polnosti Božjega usmiljenja. Gospod je torej rekel: »Če so vaši grehi kot škrtat, bodo beli kakor sneg, in kakor bagrenina, bodo beli kakor volna« (Iz 1, 18).

Ko so duše obdržali pravico in moč s tem da so Bogu uga-jale, naj potem govorijo tako: »Zvečer nastopi jokanje, zjutraj pride veselje. Ti si spremenil moje žalovanje v veselje, mojo spokorno obleko si raztrgal in si me opasal z veseljem, da ti poje moja slava« (Ps 29, 6. 12. 13).

In tako lahko pristopijo in slavijo Boga: »Jaz te bom čistil, ker si me sprejel in nisi dopustil, da bi se moji sovražniki nad menoj veselili« (Ps 29, 2).

11. Vprašanje: Kako lahko človek pravilno sovraži greh?

Od nesrečnega in žalostnega konca pride vedno sovraštvo do vzroka tega konca. Če je človek prepričan, da je greh vzrok tako velikega in številnega zla, potem bo sovražil greh iz srca, kakor je naznanil tisti, ki pravi: »Sovražim krivičnost in jo mrzim« (Ps 118, 163).

12. Vprašanje: Kako se duša prepriča, da je Bog odpustil greh?

Prav takrat, ko se duša vidi v odnosu do njega, ki je rekel: »Sovražim krivico in jo mrzim« (Ps 118, 163). Kajti Bog, ki je poslal svojega edinorojenega Sina v odpuščanje grehov, je torej že vsem vnaprej odpustil – kolikor se njega tiče. Poleg tega opeva blaženi David usmiljenje in sodbo in izpričuje, da je Bog usmiljen in pravičen (Ps 100, 1). Zaradi tega moramo tudi vse izpolniti, kar so rekli preroki in apostoli o pokori, da bi se razodela pravična Božja sodba da bi dopolnilo njegovo usmiljenje v odpuščanju grehov.

13. Vprašanje: Mora tisti, ki je po krstu grešil obupati nad svojim zveličanjem, posebno č so njegovi grehi številni? Ali obstaja meja v grehu, dokler še lahko zaupa Božji dobroti, č se spokori?

Če bi človek mogel prešteti število Božjega usmiljenja in izmeriti veličino Božjega usmiljenja, potem bi moral v primerjavi s številom in velikostjo grehov obupati. Ker je le te možno določiti po velikosti in številu – kakor bi bili na roki – toda Božje usmiljenje ne moremo izmeriti in njegovo usmiljenje se ne da prešteti, tako nikoli ne obstaja vzrok za obup, ampak ravno zato, da se spozna usmiljenje in se prezre greh, katerega odpuščanje je darovano po besedah Svetega Pisma že v Kristusovi Krvi (prim. 1Pt 1, 19).

Da nam ni treba obupati, o tem smo povsod in na mnoge načne poučni, pred vsem v priliki našega Gospoda Jezusa Kristusa o Sinu, ki je vzel svoj delež od Očeta in ga zapravljal z grešnim življenjem. Toda njegovo spreobrnjenje je bilo povod k za tako veliko gostijo, vemo od Gospodovih besed (prim. Lk 15, 13 in sl.).

Toda tudi po ustih Izaija govori Bog: »Če so vaši grehi kot škrlat, bodo beli kakor sneg, in č kakor bagrenina, bodo beli kakor volna« (Iz 1, 18). Vendar moramo imeti pred oči, da se to samo tedaj zgodi, če spokornost izvira iz mišljenja, ki zavrača greh. Tako je vendar zapisano v Stari in Novi zavezi. Poleg tega pa mora priti vreden sad, kakor je bilo rečno v vprašanju zgoraj.

14. Vprašanje: Po katerih sadovih lahko spoznamo resnično pokoro?

Način kako se pokoriti in mišljenje teh, ki se hočejo izogibati grehu, in gorečnost, ki obrodi vredne sadove pokore, to vse najdemo na ustreznem mestu.

15. Vprašanje: Kaj pomeni to: Kako pogosto moram svojemu bratu, ki greši proti meni odpustiti? In pri katerih grehih moram odpustiti?

Oblast odpuščati ni brezpogojno dana. Odvisna je od poslušnosti tega, ki se spreobrne, in od pritrditve k temu, da bo nosil skrb za zveličanje svoje duše. O tem se pravi: »Če sta dva izmed vas na zemlji zedinjena v kateri koli prošnji, ju bo uslišal moj Oče, ki je v nebesih« (Mt 18, 19).

O katerih grehih to velja, po tem se ne smemo vprašati. Kajti Nova zaveza ne omenja nobene razlike. Nasprotno Nova zaveza obljublja tistim, ki se iskreno spokorijo, odpuščanje vsakega greha, in poleg tega ga je tudi Gospod sam obljubil za kakršen koli greh.

16. Vprašanje: Zakaj pride včasih nad dušo kesanje kar samo od sebe, skoraj kakor bolečina, čeprav za to nič ne trudi, in zakaj je včasih tako nepremična, da se sama ne zmore prisiliti, da bi se kesala?

Takšno kesanje je Božji dar. Hoče ali prebuditi hrepene-nje, da bi duša okušala to sladko bolečino in jo potem goreč gojila, ali pokazati, da bi duša – če bi samo z majhno gorečnostjo za to skrbela – zmogla biti vedno v stanju kesanja. S tem se opraviči tistim, ki so opustili kesanje iz nemarnosti.

Če nekaj želimo doseč, ampak tega ne dosežemo, je to dokaz naše brezskrbnosti iz preteklosti, kajti brez premisleka, brez pogoste in ponovljene vaje ni mogoč, da bi to v hipu dosegli in obvladali. To ravno tako dokazuje, da dušo druge strasti obvladajo in zaradi tega ni več prosta, da bi se obrnila k temu, po čemer strmi. To je vendar Apostol izrazil s besedami: »Jaz sem mesen prodan grehu. Kajti ne delam tega, kar hočem, temveč kar sovražim, to delam« (Rim 7, 14-15). In tudi to: »Potem ne delam več jaz, ampak greh, ki prebiva v meni« (isto tam 17). Bog dopušča tudi to v naše dobro. Kajti od tega, kar duša nesvobodno trpi, naj ravno to spozna, kaj jo obvladuje. Ko je spoznala, v čem služi nesvobodno grehu, se lahko reši hudičeve zanke in doseže Božje usmiljenje, ki sprejme tiste, kateri se odkritosrčno spokorijo.

17. Vprašanje: Če kdo misli na jed, to nato obžaluje, smemo potem njega obtožiti z »zaskrbljenostjo« (prim. Mt 6, 25)?

Če nekdo misli na jed predčasno in brez da bi ga narava prisilila, potem je to dokaz za raztresenost duše. Raztresenost pa dušo priklepa na posvetne stvari in na popuščanje v tem, kar Bogu ugaja.

Toda tudi za to je pripravljeno Božje usmiljenje. Kajti če nekdo obsodi samega sebe, tako bo preko pokore prost obtožbe, in se poleg tega v prihodnosti varuje napak

v spominu na Gospodovo besedo: »Glej, ozdravil si, ne greši več, da se ti ne zgodi še kaj hujšega« (Jn 5, 14).

Če te pod prisilo narave in pod močjo lakote napadajo spomin, ampak razum zmagaja z gorečnostjo za to, kar je boljše, in ukvarjanje z njim, potem nam ni treba to misel več obtoževati, ampak slaviti zmago.

18. Vprašanje: Če smemo tistemu, ki je grešil, pa se potem posvetil z gorečnostjo askezi, poveriti službo v skupnosti? Če da, potem kakšno službo?

Pomislimo na besedo Apostola: »Ne dajajte pohujšanje ne Judom ne Grkom ne Božji Cerkvi, kakor skušam tudi jaz v vseh rečeh ugoditi vsem in ne iščem svoje koristi, ampak to, kar je koristno za mnoge, da bi se rešili« (1Kor 10, 32-34). Zaradi tega moramo zelo paziti na to, da ne bi pripravili kakšno oviro Kristusovemu evangeliju (prim. 1Kor 9, 12), da ne bi pohujšali slabotnih (prim. 1Kor 8, 9) in nikogar krepili v slabem.

Ravno zaradi njih moramo zato paziti in to temeljito premisliti, kaj služi k izgrajevanju vernikov in k dovržitvi vsake kreposti v Kristusu.

19. Vprašanje: Ko je človek v sumu o grehu, ampak greh ni očiten, moramo ga potem ovohuniti, da se nam pojasni sum?

Iz zlonamernega in iz zlovoljnega predsodka izvirajo sumi, ki jih Apostol obsoja (1Tim 6, 4). Tisti, kateremu je zaupana skrb za vse, mora na vse paziti iz ljubezni do Kristusa; poleg tega mora hrepeneti, da bi rešil osumljenca, da se tako izpolni beseda Apostola: »Da bi vsakega človeka napravili popolnega v Kristusu« (Kol 1, 28).

20. Vprašanje: Če se naj človek, kateri je očitno živel v grehu, izogiba občestva heretikov in če naj bo rezerviran do teh, ki moralno slabo živijo?

Apostol pravi: »Ogibajte se vsakega brata, ki neredno živi in ne po izročilu, ki ste ga od nas prejeli« (2Tes 3, 6). Zato je za vsakega škodljivo in nevarno, če je deležen vsake prepovedane stvari v mislih ali v besedi ali v dejanju. Do tistih, ki so živel v grehu, moramo biti še bolj čuječi. Kajti če je duša enkrat navajena na greh, potem je bolj dovzetna za zlo. Drugič, kako skrbimo za telesno bolne in jim pogosto odtegnemo to, kar je za zdrave dobro, tako moramo biti bolj pozorni na duševno bolne in zanje bolj skrbeti. Kakšna škoda pa nastane iz občestva z grešniki, to nam kaže Apostol z naslednjimi besedami: »Malo kvasa prekvasi vse testo« (1Kor 5, 6).

Če pride takšna škoda od tistih, ki v zunanjem vedenju padejo, kaj moramo potem reči o tistih, ki zmotno mislijo o Bogu, in se zaradi te sprevrženosti tudi sicer ne morejo rešiti, kajti zaradi te napake so se vdali enkrat za vselej sprevrženi strasti. To je pogosto prikazano, posebno pa v besedah Pisma Rimljanom, kjer je rečno o nekaterih ljudeh: »Ker so to zavrgli, da bi živel v skladu s svojim spoznanjem Boga, jih je Bog prepustil njihovemu sprevrženemu umu, tako da počenjali, kar se ne spodobi. In so bili polni vsake krivičnosti, nečistosti, zlobnosti, lakomnosti, hudobije. Polni nevoščljivosti, ubijanja, prepirljivosti, zvižčnosti, zlohotnosti. Opravljivci so, obrekovalci, sovražniki Boga, napuhnjenci, bahači, iznajdljivi v hudobiji, neposlušni staršem, brez pameti, brez zvestobe, brez srca, nespravljivi in neusmiljeni. Čeprav so spoznali Božji zakon, po katerem so tisti, ki delajo takšne stvari, vredni smrti, jih ne samo počenjajo, temveč tistim, ki jih delajo, celo pritrjujejo« (Rim 1, 28-32).

21. Vprašanje: Odkod prihajajo sanjave in nečimrne misli, in kako se jih lahko uredi?

Sanjarjenje prihaja od lenobe duha, ki se ne želi žrtvovati za to, kar je potrebno. Len in brezskrben postane duh, če ne veruje v prisotnost Boga, ki preiskuje srce in obisti. Če bi to veroval, potem bi delal po besedi: »Vedno vidim Gospoda pred seboj. Kajti on je na moji desni, da ne omahnem« (Ps 15, 8). Kdo se tega in podobnih besed drži, si ne bo drznil imeti tudi prosti čas, da bi se vdajal nečimrnim mislim, ki ne izgrajujejo vero, celo če izgledajo, kot da so dobre. Še manj se bo ukvarjal s prepovedanimi mislimi in takšnimi, ki Bogu ne ugajajo.

22. Vprašanje: Odkod prihajajo nespodobne noče predstave v sanjah?

Prihajajo od sprevrženih vzgibov duše med dnevom. Če se pa duša stalno ukvarja s Božjo sodbo, potem bo tega prosta. Če trajno razmišlja lepe stvari in to, kar Bogu ugaja, bo imela tudi temu ustrezne sanje.

23. Vprašanje: Katere govornice se obsojajo kot nekoristne?

Načelno je nekoristna vsaka beseda, ki ne spada k stvarem, katere se vršijo v Gospodu. Nevarnost takšne besede je tako velika, da celo dobra beseda, ki ne izgrajuje vere, je nevarna za tega, kateri govori v dobrem namenu; zato ker beseda ne izgrajuje, žali Božjega Svetega Duha. To je jasno učil Apostol, ko je rekel: »Nobena hudobna beseda naj ne pride iz vaših ust, ampak samo dobra, ki vero izgrajuje, da bi podelila poslušalcem milost« (Ef 4, 29), in k temu je pridal: »Ne žalite Božjega Svetega Duha, s katerim ste kot s pečatom zaznamovani« (isto tam 4, 30). Če

je slabo žaliti Božjega Svetega Duha, moramo to izvrševati?

24. Vprašanje: Kaj je zmerjanje?

Vsaka beseda, ki se izgovori z namenom, da bi koga osramotili, je zmerjanje, tudi če beseda sama ne izgleda kot sramotilna. To sledi iz Evangelija, ki pravi o Judih: »Zmerjali so ga in mu govorili: Ti si njegov učenec« (Jn 9, 28).

25. Vprašanje: Kaj je opravljanje?

Po mojem mnenju obstajata dve okoliščini, pri katerih smemo govoriti nekaj slabega o drugem: Prvi če se moramo posvetovati s tistimi, ki so določni, o tem, kako popboljšati grešnika. In drugi če moramo druge posvariti, ki se v nevednosti ne redko sledijo slabemu, ki ga imajo za dobro. Apostol je vendar zapovedal, da se naj takšnim ne sledi, da duša ne pade v zanko (prim. 2Tes 3, 14).

Tako je sam Apostol ravnal, kako vemo iz njegovega pisma Timoteju: »Kovač Alexander mi je storil veliko hudega. Tudi ti se varuj pred njim, kajti zoperstavlja se našim besedam« (2Tim 4, 14).

Toda če govorimo nekaj slabega brez teh okoliščin o drugem, da bi ga sramotili in ponižali, potem to je opravljanje, celo če rečemo resnico.

26. Vprašanje: Kaj zasluži tisti, ki brata obrekuje, in tisti, ki dopušča obrekovanje?

Oba dva naj bosta izključna, »kajti kdor skrivno obrekuje svojega bližnjega, tega preganjam« (Ps 100, 5). In na drugem mestu se pravi: »Ne poslušaj rad obrekovalca, da se ne pogubiš«.

27. Vprašanje: Kdor opravlja predstojnika, kako naj z njim ravnamo?

Sodba o tem se kaže po Gospodovi jezi nad Mirjam, ko je opravljala Mojzesa. In čeprav je Mojzes prosil za njo, Bog ni hotel pustiti njenega greha brez kazni (prim. Num 12, 1-16).

28. Vprašanje: Če nekdo da predrzen in nesramen odgovor in na opomin odgovori, da nima nič slabega v srcu, mu naj verjamemo?

Ni vsaka pregreha duše znana vsem, celo temu ne, ki trpi zaradi nje, kakor velja to tudi pri telesnem trpljenju. Kakor torej tisti, ki se razumejo na telo, zmorejo razložiti znamenja zakritega trpljenja, ki ga celo bolni ne opazi, tako je to tudi pri duši. Celó če grešnik ne zazna svojega lastnega trpljenja, potem se mora vendar zaupati Gospodu, ki pa pojasni njemu in tistim, ki so pri njem, da hudoben človek prinaša hudo iz zaklada svojega srca.

Hudobnež hlini sicer pogosto dobro besedo ali pravično dejanje. Dobremu pa ni mogoče, da bi hlinil zlo. Rečeno je namreč: »Trudite se za dobro, ne samo pred Gospodom, ampak tudi pred ljudmi« (2Kor 8, 21).

29. Vprašanje: Kako človek zmore, da se ne bi jezil?

Če človek veruje, da Bog vse vidi in da človeka vedno vidi prisotni Gospod. Kateri podložnik se drzne kdaj pred oči svojega Gospoda storiti nekaj, kar njemu ni všeč

In četudi od drugih ne pričakuje nikakršne pokorščine, vendar naj bo pripravljen za pokorščino, s tem da ima vse druge za boljše od samega sebe. Kdor pa bi rad zahteval zase poslušnost, naj misli na to, da Gospodova beseda nas uči, da mora vsak služiti drugemu (prim. Mt 20,

26-27). Če se torej kaznuje kršitev Gospodove zapovedi, potem ni treba za to se jeziti, ampak se usmiliti in biti sočuten – po besedi: »Kdo je slaboten, in bi jaz ne bil slaboten?« (2Kor 11, 29).

30. Vprašanje: Kako lahko izkoreninimo zlo poželjivost?

Po goreče ljubezni do Božjih zapovedi, kakor jo je imel tisti, ki je rekel: »Gospodove sodbe so resnične, so pravične same v sebi. Bolj so zaželenene kot zlato in dragoceni kamni, in slajši kot med in med iz satovja« (Ps 18, 10-11).

Vsi svetniki so nam torej pokazali, da nas hrepenenje po boljšem priganja k temu, da uživamo to, po čemer hrepenimo, če je v naši oblasti in sili zavračamo pa to, kar je za nas manj pomembno. Koliko bolj moramo potem zavračati slabe in škodljive stvari.

31. Vprašanje: Se sploh smemo smejati?

Ker je Gospod tiste, ki se sedaj smejijo, obsodil (prim. Lk 6, 25), je popolnoma jasno, da vernik nima vzroka, da bi se smejal, zlasti med tako veliko množico, ki žali Boga po kršitvi zapovedi in umre v svojih grehah. Zaradi njih se moramo žalostiti in jokati.

32. Vprašanje: Odkod prihaja hrepenenje po brezskončnem in nezmernem spanju in kako se tega lahko rešimo?

Do take zaspanosti pride, če je duša lena, da bi o tem premišljevala, kaj je Bog in kdaj zavračamo Božje zapovedi. Od tega se pa rešimo, če se popolnoma prepustimo Božjemu veličastvu na pravi in dostojen način in če naše hrepenenje usmerimo na njegovo voljo – po besedi: »Ne bom

dovolil spanja svojim očem, ne dremanja svojim trepalnicam, dokler ne najdem mesta za Gospoda in bivališče za Jakobovega Boga« (Ps 131, 4-5).

33. Vprašanje: Po čem spoznamo nekoga, ki želi ugajati človeku?

Če se goreče trudi za tiste, ki ga hvalijo, toda proti tistim, ki ga grajajo, je poln odpora. Če hočemo resnično ugajati Gospodu, potem smo vedno in povsod isti in izpolnjujemo besedo: »S orožjem pravičnosti v desnici in levici, v časti in nečasti, na slabem in dobrem glasu, kakor zapegljivci in vendar resnični« (2Kor 6, 7-8).

34. Vprašanje: Kako se lahko izogibamo tega, da bi želeli ljudem ugajati in da bi častili slavo ljudi?

Da ugajamo Gospodu s trdnim prepričanjem v Božji prisotnosti, z nedeljenim srcem, in z goreče željo po uresničitvi blagrov Gospoda. Nihče vendar ne želi ugajati svojemu sosluzabniku pred oči svojega gospoda, tako da bi gospoda zaničeval in tako izzval svojo lastno obsodbo.

35. Vprašanje: Po čem spoznamo ošabneža in kako se on ozdravi?

Njega spoznamo po njegovi želji po voditeljskem položaju. On se bo ozdravil, če bo veroval sodbi tega, ki pravi: »Gospod se zoperstavlja ošabnežu in daje svojo milost ponižnemu« (Jak 4, 6).

Pri tem moramo predvsem paziti na to: Kakor zelo se kdo boji obsodbe ponosa, tako se torej ne more rešiti pregrehe, če se ne osvobodi vsake želje po voditeljskem položaju. Nihče se vendar ne more odvaditi jezika ali veščine, če jih popolnoma ne opusti, tako da njih nič več ne opravlja

ali ne govori, ampak tudi ne posluša več, ko drugi o tem govorijo, in se nič več ne ozira na to, četo drugi opravljajo. – To velja sicer za vsako pregreho.

36. Vprašanje: Se sme želeli čast?

Naučili smo se izkazovati čast, komur gre (prim. Rim 13, 7). Ampak želeli si čast nam je Gospod prepovedal z besedami: »Kako morate verovati vi, ki sprejemate čast drug od drugega. Časti pa, ki prihaja od samega Boga, ne iščite?« (Jn 5, 44). Potem je to znamenje nevere, če iščemo čast od ljudi; poleg tega tudi pomanjkanje pobožnosti, kakor pravi Apostol: »Če bi hotel ugajati ljudem, bi ne bil Kristusov služabnik« (Gal 1, 10).

Če so torej tako obsojeni tisti, ki sprejemajo od ljudi izkazano čast, kakšna strašna sodba pričakuje potem tiste, ki iščejo čast, ki jim ni podarjena.

37. Vprašanje: Kako lahko lenuh v izpolnjevanju zapovedi postane goreč

Če je popolnoma prežet od prisotnosti Gospoda in Boga, ki vse vidi in tudi od grožnje nasproti lenuhom, poleg tega od upanja na Gospodovo veliko povračilo, ki ga je Apostol Pavel oznanil, da vsakdo prejme svoje plačilo po svojem delu (1Kor 3, 8) – in od vsega tega, kar je sicer še zapisano, da se vzpodbujata gorečnost ali tudi potrpežljivost vsakega zaradi Božje časti.

38. Vprašanje: O bratu, ki se upira ukazu, toda pozneje ga svobodno izpolni.

Med tem ko se upira, velja upornega, ki tudi druge k temu vzpodbujata. Zaradi tega mora veljati za tako obsojene-

ga, da »vsak hudobnež išče le upor, kateremu pa Gospod pošlje krutega sla« (Prg 17, 11).

Trdno mora biti prepričan o tem, da ne ne upira ali posluša človeka, temveč samega Gospoda, ki je rekel: »Kdor vas posluša, ta mene posluša, kdor vas zavrača, ta mene zavrača« (Lk 10, 16). Brž ko obžaluje, naj se opraviči in potem vrši delo, ko se mu to dovoli.

39. Vprašanje: Če nekdo godrnjaje uboga?

Apostol je rekel: »Delajte vse brez godrnjanja in omahovanja« (Flp 2, 14), se loči vsak, ki godrnja, od edinosti z brati in odteguje tudi svoje delo od koristi skupnosti. To je popolnoma jasno, da takšen brat boleha v pomanjkanju vere in v negotovosti v upanju.

40. Vprašanje: Če brat svojega brata žali, kako ga je mogoče poboljšati?

Če ga je tako žalil, kakor pravi Apostol: »Užalostili ste se v skladu s Božjo voljo, tako da od nas niste utrpeli nobene škode« (2Kor 7, 9), potem ni treba tistega, ki je užalostil, posvariti, temveč tisti, katerega so užalostili, naj izpriča znake Bogu vsečne žalosti.

Če je nekdo torej drugega v nepomebnih stvareh užalostil, potem naj se ta, ki je užalostil, spomni besede Apostola: »Če se tvoj brat užalosti zaradi katerekoli jedi, potem ne ravnaš več v skladu s ljubeznijo« (Rim 14, 15). Če je svoj greh spoznal, naj se izpolni Gospodovo besedo: »Če prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj proti tebi, potem pusti svoj dar tam pred oltarjem, pojdi in se najprej spravi s svojim bratom, potem pa pridi in daruj svoj dar« (Mt 5, 23-24).

41. Vprašanje: Če se tisti, ki je užalil, noče opravičiti?

V tem primeru se moramo ravnati po tem, kakor je Gospod rekel o grešniku, ki se ni hotel spreobrniti: »čepa tudi Cerkve noče poslušati, potem naj ti bo kot pogan in cestninar« (Mt 18, 17).

42. Vprašanje: Če se tisti, ki je užalil, opraviči, užaloščeni pa se noče spraviti?

Popolnoma je jasna sodba Gospoda o takšnem človeku v tisti priliki, v kateri služabnik svojemu soslужabniku, ki ga je prosil, ni hotel izkazati velikodušnost. To pomeni: Ko so soslужabniki videli, kaj se je zgodilo, so pripovedovali svojemu gospodu. Gospod pa se je razjezil, preklical je njemu podarjeno milost, in ga izročil biričem, dokler ne bi poravnal ves dolg (prim. Mt 18, 31-34).

43. Vprašanje: Kako moramo poslušati tega, ki nas budi k molitvi?

Če poznamo slabo stran spanja, da duša sama sebe večne zazna, potem poznamo tudi prednost čuječnosti in posebno odlično čast, ko stopamo pri molitvi pred Boga. Zaradi tega bomo tega, ki nas budi k molitvi ali izpolnjevanju vseh drugih zapovedi, spoštovali kakor dobrotnika, ki nam podarja nekaj velikega in nekaj, kar presega vse želje.

44. Vprašanje: četa, ki je bil zbujen, mrmra in se jezi, kako naj z njim ravnamo?

Toliko časa naj bo izključen in kaznovan z lakoto, dokler se poln kesa ne uvidi, kako se je v svoji neumnosti oropal mnogih in velikih dobrih del: tako naj se spreobrne, sre-

ččen nad milostjo tega, ki je rekel: »Mislim na Boga in se veselim« (Ps 76, 4).

Če pa vztraja v svoji norosti, potem naj se loč, kakor ne-uporaben in pogubljen ud od telesa. Se je vendar zapisano: »Bolje je, da se en od tvojih udov pogubi, kakor da vse tvoje telo pride v pekel« (Mt 5, 30).

45. Vprašanje: Se lahko nekdo opraviči, ki se ne trudi, da bi spoznal Gospodovo voljo, potem ko je slišal Gospoda govoriti, da »služabnik, ki je spoznal voljo svojega gospoda in ni nič storil tudi ni bil pripravljen, da bi jo izpolnil, bo hudo tepen. Tisti pa, ki je ne spozna in stori, kar zasluži udarce, bo malo tepen« (Lk 12, 47-48)?

Jasno je, da takšen, ki samo hlini nevednost, ne more uiti sodbi nad grehom. Gospod vendarle pravi: »Če ne bi jaz prišel in če jim ne bi govoril, potem ne bi imeli greha. Toda sedaj ni imajo opravičila za svoje grehe« (Jn 15, 22). Sveto pismo oznanja torej povsod Božjo voljo. Zaradi tega ne bo ta, ki je neveden, milejše sojen, ampak z onim bo huje kaznovan, o katerem je zapisano: »So kakor gluhi gad, ki si maši svoja ušesa, ki ne poslušajo glasu rotilcev in čarovnika, ki se spozna na čaranje« (Ps 57, 5-6).

čepa tistim, katerim je zaupana služba besede, pri oznanjevanju so malomarni, bodo kaznovani kot morilci, kakor je zapisano (Ezk 33, 87).

46. Vprašanje: Če nekdo drugega ne odvrta od grešnih dejanj, je potem tudi sam kriv tega greha?

Izrek o tem je očiten iz besede Gospoda: »Tisti, ki me je tebi izročil, ima večji greh« (Jn 19, 11). Iz tega je razvidno, da je tudi Pilat grešil, ker je tiste sprejel, kateri so izročili Gospoda, četudi v manjši meri.

Isto kaže Adam, ki poslušal Evo. Ravno tako Eva, ki je poslušala kač. Nobeden od njih ni bil brez krivde in brez kazni odpuščen. Nejevolja Boga proti obema dokazuje to popolnoma jasno. Kajti ko se je Adam opravičeval: »Žena, ki si mi jo ti dal, ta mi je dala in sem jedel« (1Mz 3, 12), tedaj je Boj odvrnil: »Ker si poslušal glas svoje žene in si jedel od drevesa, od katerega sem ti prepovedal, da ne smeš samo od njega jesti, bodi prekleta zemlja pri tvojem delu...« (1Mz 3, 17).

47. Vprašanje: Se sme molčati nasproti grešnikom?

Tega se ne sme; to je jasno iz zapovedi Gospoda, ki je v Stari zavezi rekel: »Posvari odkritosrčno svojega bližnjega in si ne nalagaj zaradi njega krivdo« (3Mz 19, 17). In v evangeliju: »Če tvoj brat greši proti tebi, pojdi in ga posvari med štirimi očmi. Če te posluša, si pridobil svojega brata. Če te pa ne posluša, potem vzemi s seboj enega ali dva, da se vsa zadeva ugotovi po izjavi dveh ali treh prič. Če pa tudi njih ne posluša, potem povej to Cerkvi. Če pa tudi Cerkve ne posluša, potem naj ti bo kakor pogan in cestninar« (Mt 18, 15-17).

Kako težka je sodba nad tem grehom, lahko gotovo spoznamo iz Gospodovega izreka, ki pravi popolnoma obče: »Kdor ne veruje v Sina, ne bo videl življenja, temveč bo ostala nad njim Božja jeza« (Jn 3, 36), poleg tega tudi iz zgodb, ki se pripovedujejo v Stari in Novi Zavezi.

Pomisli na Ahana. Ko je ukradel zlato sponko in plašče, je prišla Gospodova jeza nad vse ljudstvo, čeprav ni vedelo, kdo je grešnik in kakšen je greh, dokler ni odkrilo imenovanega in ni zadelo njega in njegove ta strašni konec (prim. Joz 7, 21-26).

Tudi Eli ni molčal nasproti svojim sinovom – tem resničnim sinovom kuge – temveč jih je pogosto resno grajal in

jima je rekel: »Ne torej, moja sinova, nič dobrega ne slišim o vama« (1Sam 2, 24). V mnogih govorih jima je očital norost njunega greha in neizogibno sodbo. Toda ker ju ni popolnoma kaznoval in ni postopal s primerno gorečnostjo proti njima, je izzval tako zelo veliko Božjo jezo, da je uničil vse ljudstvo s njegovima sinovama, da so tujci celo ukradli skrinjo Zaveze in je sam moral umreti s sramotno smrtjo (prim. 1Sam 4, 18).

Če torej že proti tem, ki niso poznali grešnika, ki so hoteli pregrehe prepričati in so pričali proti njim, se je takšna jeza vnela, kaj naj potem rečemo o tistih, ki vedo zanje in poleg tega molčijo? Ali se ne ravnajo ti tako, kakor je to rekel Apostol Korinčanom: »Zakaj niste raje žalostni, da bi tega, ki je to dejanje storil, iz vaše srede odstranil?« (1Kor 5, 2). In kakor jim je nadalje potrdil, ko je zapisal: »Glejte, kakšno zavzetost je v vas obrodilo prav to, da ste bili žalostni v skladu z Bogom; poleg tega pa še opravičevanje, nejevoljo, strah, hrepenenje, gorečnost pa tudi kazen!

Vsekakor ste sami dokazali, da ste v tej zadevi čisti« (2Kor 7, 11). Tako tudi sedaj gotovo obstaja nevarnost, da bi vsi skupaj padli v isto pogubo ali celo v še hujšo, kakor je tisti še slabši, ki Gospoda zaničuje, kakor tisti, ki zaničuje Mojzesovo postavo in kakor je tudi slabši tisti, ki se je drznil storiti isto, kar je veljalo že prej za greh in je bilo tudi že obsojeno. »Kajti Kain je bil sedemkrat maščevan, Lameh pa sedeminsedemdesetkrat« za isti greh (1Mz 4, 24).

48. Vprašanje: Kako določimo lakomnost?

Če prestopimo meje postave. To se zgodi po Stari zavezi, ko se skrbi bolj zase, kot za svojega bližnjega. Kajti zapisano je: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe« (3Mz

19, 18). Po evangeliju se to zgodi tedaj, ko nekdo želi imeti več zase, kolikor potrebuje za pričujoči dan, kakor tisti, ki je moral poslušati: »Ti neumnež, še v tej noči bodo terjali od tebe tvoje življenje; komu bo potem pripadalo, kar si nabral?« (Lk 12, 20). Popolnoma splošno se pridaja k tem besedam: »Tako je torej s tistim, ki nabira zaklade zase, pa toda ni bogat pri Bogu« (ravno tam 21).

49. Vprašanje: Kaj je bahanje?

Vse, kar se ne stori iz potrebe ampak iz nastopaštva, velja kot bahavost.

50. Vprašanje: Če nekdo zavrne dragoceno obleko in želi preprosto – naj bo to plašč ali čevlji – ki se mu pa mora dobro kazati, greši ta človek ali boleha v kakšni pregrehi?

Kdor želi, da se mu obleka dobro kaže, išče kako bi ljudem ugajal. Popolnoma očitno trpi za slom po ugajanju. Ločuje se od Boga in je poln bahanja, celo v revni obleki.

51. Vprašanje: Kaj pomeni »tepec“ («raka“ – Mt 5, 22)?

To je na podeželju običajen izraz, določna majhna žalitev, ki se uporablja med zaupnimi znanci.

52. Vprašanje: Apostol je nekoč rekel: »Ne stremimo po prazni slavi« (Gal 5, 26), in drugič: »Ne kakor bi hoteli ugajati ljudem« (Ef 6, 6). Kaj je prazna slava in to, da se ugaja ljudem?

Menim, da tisti stremi po prazni slavi, ki išče v dejanju in v govorjenju pri tistih, ki ga vidijo in slišijo, malo posvetne slave. Ljudem ugaja tisti, ki dela po volji ljudi, da bi jim ugajal, celo četo, kar dela, zasluži grajo.

53. Vprašanje: Kaj je omadeževanost telesa in kaj je omadeževanost duha? Kako se lahko tega očistimo? Kaj je posvetitev, in kako jo dosežemo?

Omadeževanost telesa se zgodi tedaj, če se človek poveže s tistimi, ki delajo zlo, omadeževanost duha če je človek ravno dušen do tistih, ki o tem razmišljajo ali to tudi vršijo. Od tega se človek očisti, če sledi besedi Apostola, ki pravi, da s takim ne sme niti jesti niti nič podobnega (prim. 1Kor 5, 11), četo prenese, kar je rečno pri Davidu: »Razburjenje me grabi nad krivičniki, ki zapuščajo tvojo postavo« (Ps 118, 53), če je človek tako užaljen, kakor so bili Korinčani, ko so bili pograjani, da so ravnali do grešnikov ravnodušno, medtem ko v vsem dokazali, da so bili v tej zadevi časti (prim. 2Kor 7, 11).

Posvetitev pa je v tem, da se človek z vsemi moči in neprestano oklepa Boga in da mu ugaja ob vsakem času, z vso skrbjo in vso vnemo. Kajti kar je pohabljeno, se ne sprejme kot žrtev, in da bi se to, kar je bilo Bogu posvečeno, uporabljalo za običajno rabo, je brezbožno in neznosno.

54. Vprašanje: Kaj je samoljubje, in kako se prepozna, da je koga napolnilo?

Mnogo je rečno v prenesenem pomenu, kakor to: »Kdor ljubi svoje življenje, ga bo izgubil. In kdor svoje življenje na tem svetu sovraži, ga bo ohranil za večno življenje« (Jn 12, 25). Tisti, ki je poln samoljubja, je torej tisti, ki ljubi samega sebe.

On spozna sebe, ko to, kar opravi, dela zaradi sebe, tudi če dela po zapovedi. Kajti, če opusti nekaj od tega, kar je potrebno za duševno in telesno pomoč bratu, samo da imel mir, potem se to kaže drugim že kot pregreha samoljubja, katerega konec je poguba.

55. Vprašanje: Kakšna je razlika med sovraštvom, besom, jezo in ogorčenjem?

Bes in jeza se razlikujeta bržkone kakor notranje zadržanje in izbruh. Tisti človek, ki se jezi, nosi svojo strast samo v notranjem zadržanju, kakor je to nakazano z besedami: »Jezite se, toda ne grešite« (Ps 4, 5). Tisti, ki besni, pa pokaže več. To vendarle pomeni: »Njih bes je podoben besu kač« (Ps 57, 5), in: »Herod je bil poln besa nad sidonskimi in tirskimi prebivalci« (Apd 12, 20).

Silovito razburjenje z jezo se imenuje ogorčenje. Sovrašstvo se kaže v trajni siloviti zlobi.

56. Vprašanje: Gospod je pojasnil: »Kdor se povišuje, bo povišan« (Lk 14, 11). In Apostol je zapoveduje: »Ne bodi prevzet« (Rim 11, 20), in na drugem mestu pravi: »Prevzetni, ošabni in napuhnjeni« (2Tim 3, 2), in tudi: »Ljubezen se ne napihuje« (1Kor 13, 4). Kdor je torej visokosten, napuhjen, prevzet, ošaben in samovšečen?

Visokosten je tisti, ki samega sebe povišuje, ki si domišlja zaradi svojih dobrih del, da je nekaj, ki prsi kot oni farizej (prim. Lk 18, 11) in se ne usmili ponižnih. Takega lahko imenujemo tudi samovšečnež po očitku Korinčanom (1Kor 5, 2). Prevzet se ne ravna po predpisih, ne izpolnjuje zanj predpisanih norm niti ne misli na to, ampak izmišlja si svojo lastno pot pravičnosti in pobožnosti. Ošaben je, kdor se hvali s svojim imetjem in želi izgledati več kot je. Samovšečen je morda kakor ošabni. Vsaj približuje se mu po besedi Apostola: »On je samovšečen in ne razume nič« (1Tim 6, 4).

57. Vprašanje: Če se kdor nepopoljšljivo udaja neki napaki se čuti ranjenega zaradi pogostega opomina, je tega bolj odsloviti?

Že na drugem mestu smo rekli, da moramo grešnike voditi k spreobrnjenju s potrpežljivostjo, kakor nam je to Gospod pokazal. čepa ga obsodba in graja mnogih ne privede k spreobrnjenju, kakor je to bilo pri tistem Korinčanu (prim. 1Kor 5, 1 in sl.), potem naj nam bo kakor pogan. Takšnega, ki ga je Gospod obsodil, še obdržati ne koristi nikomur v nobenem primeru. Gospod je vendarle rekel, da je boljše, da pride v nebeško kraljestvo samo s enim očesom, samo s eno roko in samo s eno nogo, namesto da bi prizanesel enemu od teh udov in bi bil popolnoma vržen v peklenski ogenj, kjer je jok in škripanje z zobmi (Mt 5, 29-30), in Apostol zagotavlja, da malo kvasa prekvasi vse testo (Gal 5, 9).

58. Vprašanje: Če bo obsojen samo ta, ki laže zavestno, ali tudi tisti, ki reče nevedoma nekaj popolnoma neresničnega?

Gospodova sodba se jasno meri tudi na tiste, ki grešijo iz nevednosti. Gospod vendarle pravi: »Kdor je nevedoma storil, kar zasluži udarce, bo malo kaznovan« (Lk 12, 48). V ostalem pa velja, da resna spreobrnitev zagotavlja gotovo upanje na odpuščanje.

59. Vprašanje: Če velja za lažnivca tudi tisti, ki želi samo nekaj storiti, toda to ni storil?

če je to po zapovedi, kar je želel storiti, potem ne velja on samo za lažnivca, ampak tudi za nepokorneža. Kajti »Gospod preiskuje srca in obisti« (Ps 7, 10).

60. Vprašanje: Če je nekdo sklenil zlonamerno, da bo nekaj storil, kar Bogu ne ugaja, mora potem opustiti svoj sprevržen namen ali raje storiti greh iz strahu pred lažjo?

Apostol pravi: »Ne kakor, da bi bili zmožni od sami sebe kaj misliti« (2Kor 3, 5), in tudi Gospod izpoveduje: »Nič ne zmorem iz samega sebe storiti« (Jn 5, 19), in: »Besede, ki jih vam govorim, ne govorim iz sebe« (Jn 14, 10). Na drugem mestu pravi: »Prišel sem iz nebes, ne da bi vršil svojo voljo, ampak voljo mojega Očeta, ki me je poslal« (Jn 6, 38).

Zaradi tega se mora takšen človek spreobrniti. Prvič, ker si to drznil, da je sklenil nekaj iz samega sebe, karkoli že to je. Kajti celo nekaj dobrega ne smemo storiti samovoljno. Drugič – in to je še bolj pomembno – ker se ni bal skleniti nekaj, kar Bogu ni všeč.

To, da to moramo opustiti, kar sklenemo zlonamerno proti Gospodovi zapovedi, se kaže jasno v vedenju Apostola Petra, ki je prehitro sklenil, da »mi nikoli ne boš umival nog«. Ko je pa Gospoda slišal pojasniti: »čete ne umijem, ne moreš imeti deleža z menoj«, je takoj spremenil svoje mnenje in rekel: »Ne samo moje noge, ampak tudi roke in glavo« (Jn 13, 8-9).

61. Vprašanje: Če nekdo ne more delati in tudi se noče psalmov učiti, kaj naj s tem storimo?

Gospod pravi v priliki o nerodovitni smokvi: »Odsekaj jo, zakaj naj še dalje izčrpava zemljo?« (Lk 13, 7). Zaradi tega moramo njemu posvetiti vso skrb. čepa tega ne prenese, potem moramo z njim ravnati kakor je določno za zakrknjenega grešnika: Kajti kdor ne daje nobenega dobrega sadu, bo preklet s hudičem in z njegovimi angeli (prim. Mt 25, 41).

62. Vprašanje: Kaj je storil ta, ki bo sojen kakor tisti, ki je talent zakopal (prim. Mt 25, 25-30)?

Če nekdo obdrži katerokoli Božjo milost samo za svoj užitek in jo ne podari drugim, se ta sodi kakor tisti, ki je zakopal talent.

63. Vprašanje: Kaj je naredil tisti, ki se sodi kot tisti, kateri so godrnjali proti poslednjemu delavcu (prim. Mt 20, 11-12)?

Vsak je sojen zaradi svojih lastnih grehov. Tisti, ki godrnjajo zaradi njihovega godrnjanja. Samo da pogosto godrnjajo eni iz tega drugi iz drugega vzroka. Požeruhi tisti, ki imajo trebuh za svojega Boga, ker se ne morejo nabasati. Drugi, ker so prejeli isto plačilo kako zadnji, oni pričajo o svoji zavisti, o tovarišu umora. In drugi zopet godrnjajo iz drugega vzroka.

64. Vprašanje: Naš Gospod Jezus Kristus je rekel: »Bolja bi bilo, če bi mu okoli vrata obesili mlinski kamen in ga potopili v morske globini, kot da bi pohujšal enega od teh malih« (Mt 18, 6). Kaj torej pomeni pohujšati in in kako se lahko obvarujemo pred tem strašno sodbom?

Pohujša tisti, ki ravna z besedo in dejanjem proti postavi in druge zapeljuje h kršenju postave kakor kače Eva in Eva Adama (prim. 1Mz 3, 12-13). Ravno tako, če kdo ovira, da bi se vršila Božja volja, kakor je hotel Peter ovirati Gospoda, ko je rekel: »Gospod, to se ti nikakor ne sme pripetiti«, in potem je moral slišati: »Proč izpred mene, Satan. V spotiko si mi, ker ne misliš na to, kar je Božjega, ampak na to, kar je človeškega« (Mt 16, 22-23).

Končno tudi, če spodbudimo nekoga s slabotnim duhom k nečemu prepovedanemu, potem, kar je Apostol zapisal: »čete nekdo, ki ima spoznanje, vidi sedeti za mizo v malikovalnici, ne bo potem njegovo vest, ki je slabotna, tako spodbujena, da bo tudi on jedel meso, ki je darovano malikom« (1Kor 8, 10). Zato k temu dodaja: »če torej hrana pohujša mojega brata, ne bom nikoli jedel mesa, da ne bi pohujšal svojega brata« (1Kor 8, 13).

Pohujšanje nastane torej iz različnih vzrokov. Lahko nastane preko tega, ki pohujšuje. Lahko pa tudi pride od tega, ki mora prenašati pohujšanje. In tudi tu spet obstajajo razlike. To se lahko zgodi iz nevednosti enega ali drugega. Odkrita beseda je lahko tudi javno zlo za tistega, ki se nad njo pohujšuje. Ravno tako je lahko pri dobrem dejanju. Razdraženi se pohujša, če nekdo izpolnjuje Božjo zapoved ali svobodno vrši to, kar sme vršiti.

Če je torej ljudem v spotiko in pohujšanje to, kar se vrši po Božji zapovedi – kakor v evangeliju nekateri nad tem, kar je Gospod naredil ali rekel po Očetovi volji – potem se moramo spomniti na Gospoda, ki je učencem, kateri so k njemu prišli in mu rekli: »Veš, da so se farizeji pohujšali, ko so slišali to besedo«, o takih ljudeh pravil: »Vsaka sadika, ki jo ni moj nebeški Oče vsadil, bo izkoreninjena. Pustite jih! So slepi vodniki slepcev. čepa slepi vodi slepega, oba padeta v jamo« (Mt 15, 12-14). – Mnogo podobnega lahko najdemo v evangelijih in pri Apostolu.

če se nekdo razburi in se razdraži nad tem, kar je v naši moč, potem naj se spomnimo besed, ki jih je Gospod rekel Petru: »Torej so sinovi vendarle prosti. Da pa jih ne pohujšava, pojdi k jezeru, vrži trnek in potegni prvo ribo, ki se bo ujela. Odpri ji žrelo in našel boš kovanec. Vzemi ga in jim ga daj zase in zame« (Mt 17, 26-27). Tudi na to naj pomisli, kar je Apostol napisal Korinčanom: »Niko-

li ne bom jedel mesa, da ne bom pohujšal svojega brata« (1Kor 8, 13), in tudi: »Bolje je ne jesti mesa in ne piti vina in ne delati kar koli, nad čemer bi se tvoj brat pohujšal ali oslabil« (Rim 14, 21).

Kako grozljivo je to, če v stvareh, ki nam po pravici pripadajo, ne zmenimo za brata, ki se na tem pohujša, nas opominja Gospod, ki je vendarle vsako pohujšanje prepričeval in rekel: »Pomnite, da ne zaničujete nobenega teh malih, kajti pravim vam, da njihovi angeli ves čas gledajo obličje mojega očeta, ki je v nebesih« (Mt 18, 10).

Tudi Apostol izpričuje isto z besedami: »Pazite predvsem na to, da bratu ne boste v spotiko in pohujšanje« (Rim 14, 13). In na drugem mestu bolj ostreje in silovito obsoja sprevrženost z besedami: »Če namreč nekdo tebe, ki imaš spoznanje, vidi sedeti za mizo v malikovalnici, ali ne bo potem njegova vest, ker je slaboten, vzpodbujena k temu, da bi tudi on jedel malikom darovano meso? In tako bo slabotni brat zaradi tvojega spoznanja propadel, za katerega je Kristus umrl«. In k temu pridaja: »čepa tako grešite proti bratom in ranite njihovo slabotno vest, potem grešite proti Kristusu. Če torej mojega brata pohujšuje jed, potem ne bom nikoli jedel mesa, da svojega brata ne pohujšam« (1Kor 8, 10-13). Na drugem mestu, ko je rekel: »Ali samo jaz in Barnaba ne smeva biti oproščena ročnega dela?«, nadaljuje: »Nisva uporabila to pravico, ampak sva vse prenašala, da le ne bi povzročila kakšne ovire evangeliju« (1Kor 9, 6.12).

Če je to torej tako strašno pohujšati brata, tudi preko tega, kar izvršujemo po pravici, kaj naj potem rečemo o tistih, ki preko prepovedanega delovanja ali govorjenja pohujšujejo? Posebej pa če tisti, ki pohujšuje, da navidezno poseduje višje spoznanje ali ima višjo cerkveno čast? Če tisti, kateri mora drugim služiti kot pravilo in zgled, to naj-

manjše od tega, kar je zapisano, opušča, vrši prepovedane stvari ali opušča zapovedane stvari ali enostavno molče k takšnim stvarem, potem si bo sam preko vsega tega nakopal tisto sodbo, katera bo zahtevala kri grešnika z njegovih rok (prim. Ezk 3, 18).

65. Vprašanje: Kako lahko zatiramo resnico z nepravilnostjo?

Če po mili volji zlorabimo od Gospoda podarjene dobrine, kar je Apostol grajal z besedami: »Nismo kakor mnogi, ki Božjo besedo sramotijo« (2Kor 2,17), in: »Nikoli nismo občevali z prilizovanjem, kakor dobro veste, ne z prikritim pohlepom, Bog je prič. Nikoli nismo iskali slavo pri ljudeh, ne pri vas ne pri drugih« (1Tes 2, 5-6).

66. Vprašanje: Kaj je tekmovalnost in kaj je borbenost?

Tekmovalnost je potem v tem, če hoče nekdo z vnemo nekaj delati, da ne bi zgledal manj pomemben kot nekdo drug.

Borbenost je, če nekdo s svojim dejanjem ponosno in širokoustno poziva in podžiga druge k istim dejanjem. Kjer pa Apostol govori o tekme, pridaja tudi nečimrno slavo: »Nič naj se ne zgodi iz prepirljivosti ne iz prazne slave« (Flp 2,3). In drugikrat, kjer predstavi prazno slavo, prepoveduje z njo tudi borbenost z drugo oznako: »Ne hrepenimo po prazni slavi in da bi drug drugega izzivali« (Gal 5, 26).

67. Vprašanje: Kaj je nečistost in kaj je mehkužnost?

Nečistost pojasnjuje že postava, ko uporabi ta pomen za dogajanja, ki nastopijo nesvobodno preko naravne prisile.

Zdi se mi, da mehkužnost je pojasnil popolnoma modri Salomon, ko je govoril o nekem mehkužnežu in o tem, ki se izogiba bolečini. Zaradi tega je mehkužnost vedenje duše, katera ne spozna ali ne prenese bolečino bojevnika. Prav tako nevzdržnost obstaja v tem, da duša nima moči nad poželenjem, ki jo draži.

68. Vprašanje: Kaj je posebnega v jezi in v pravičnem ogorčenju? Kako se zgodi, da pogosto začnemo s pravičnim ogorčenjem, končujemo pa polni jeze?

Posebnost jeze je razburjenje duše z namenom tistemu storiti zlo, ki jo je izzval.

Pravično ogorčenje pa ima za cilj poboljšati grešnika. Prihaja iz nezadovoljstva nad izvršenim dejanjem. Da duša, ki je začela z dobrim razpoloženjem, se obrne k slabemu razpoloženju, ni nekaj izrednega. Zato imamo mnoge zglede. Zaradi tega se želimo spomniti na Božje pismo, ki pravi: »Postavili so mi na pot kamen spotike« (Ps 139, 6). In tudi: »Če kdo gre k športni tekmi, bo ovenčan samo, če bo tekmoval po pravilih« (2Tim 2, 5).

Vsepuvsod pa moramo se varovati pred nezmernostjo, pred neugodnim časom in neredom. Kajti iz tega vzroka se vse to, kar smo ravno omenili, izrodi, tudi če se zdi, da je dobro, v zlo.

69. Vprašanje: Kako naj ravnamo s tistim, ki ne je manj kot drugi, tudi nima in tudi drugi njega ne vidijo bolnega, ampak izgovarja se, da ne more delati?

Vsak pretveza za lenobo je pretveza za greh. Kajti moramo pokazati gorečnost do smrti, tako tudi potrpežljivost. To, da je lenoba povezana s hudobijo in obsoja lenuha, izhaja iz Gospodovih besed: »Ti hudobni in leni služabnik« (Mt 25, 26).

70. Vprašanje: Kako naj postopamo s tistim, ki zlorablja svoje obleke in čevlje? Ki odgovarja na grajo, da je malenkosten in tečen? čepa tudi po drugem in tretjem opominu vztraja pri svojem vedenju, kaj naj z njim naredimo?

Vsako zlorabo zavrača Apostol z besedo: »Svet uporabljajo, kakor da bi njega ne izrabljali« (1Kor 7, 31). Mero uporabe se določa po nujnosti neposredne potrebe. Kar presega nujnost, je pa pregreha grabežljivosti, uživanja in praznega slavohlepja. Kdor pa vztraja v grehu, tega zadene obsodba, ki velja za nespokorjenega.

71. Vprašanje: Nekateri pri obedu pazijo bolj na kakovost kot na količino. Drugi pa se hočejo nasititi raje bolj kot je koristno. Kako naj z obema ravnamo?

Oba dva sta bolna. Eni trpijo zaradi očitne slasti, drugi pa zaradi grabežljivosti. Toda niti ta, ki trpi zaradi očitnega poželenja, niti ta, ki trpi zaradi kakršnekoli grabežljivosti ne ubežijo sodbi. Oba naj sprejmemo polni usmiljenja, da bi ozdravela od svojega trpljenja. čepa ne dovolijo, da bi bili ozdravljeni svojega trpljenja, potem jih zadene očitna sodba, ki velja za nespokorjenega.

72. Vprašanje: Če kdo obnaša pri obedu v skupnosti brez olike, medtem ko je ali pije preveč grabežljivo, kako naj privedemo na pravo pot?

Takšen človek se ne drži zapovedi Apostola: »Če torej jeste ali pijete ali karkoli delate, delajte vse v Božjo čast« (1Kor 10, 31), in poleg tega: »Vse naj se godi spodobno in urejeno« (1Kor 14, 40). Njega je treba spraviti na pravo pot. Tudi nas sili dolžnosti ali čas k naglici, moramo paziti na to, da bi ne izzvali k pohujšanju.

73. Vprašanje: Če kdo grešnika spravlja na pravo pot, toda ne s tem namenom, da bi ga poboljšal, ampak iz osebnega maščevanja, potem kako naj ga poboljšamo, če kljub pogostim opominom vztraja v svoji napaki?

Moramo njega videti kot samoljubnega in gospodovalnega. Pot k poboljšanju se mu mora pokazati po načelih bogaboječosti. Če vztraja v hudobiji, potem naj bo obsojen kot nespokornik.

74. Vprašanje: Hočemo se poučiti iz Svetega pisma: Če moramo izključiti tistega, ki želi oditi iz skupnosti, da bi živel samotarsko življenje, ali če želi živeti pobožno z nekaj brati?

Gospod je pogosto rekel: »Sin ne dela nič iz samega sebe« (Jn 5, 19), in: »Jaz sem prišel iz nebes, ne da bi vršil svojo voljo, ampak voljo mojega Očeta, ki me je poslal« (Jn 6, 38). Tudi Apostol se za to zavzema: »Meso se upira duhu in duh proti mesu. Oba si med seboj nasprotujeta, tako da ne delate to, kar bi pravzaprav želeli« (Gal 5, 17). Zaradi tega je vse, kar se dela iz lastne volje, tuje bogaboječemu. Sicer pa smo izčrpno govorili o tem v Obširnejšem pravilu.

75. Vprašanje: Če lahko vsak greh v mislih, besedah in dejanjih prištevamo satanu kot začetniku?

V glavnem sem mnenja, da satan sam od sebe ne more biti začetnik greha. Toda on se poslužuje različnih naravnih vzgibov in prepovedanih nagnjen in želi tako tiste, ki niso čuječi, zapeljati k dejanjem strasti. Naravnih vzgibov se poslužuje, kakor je to preizkušal pri Gospodu, ko je ugotovil, da je Gospod lačen, in ga je hotel pregovoriti:

»Če si Božji sin, potem reci, da ti kamni postanejo kruh« (Mt 4, 3).

Prepovedanih nagnjen se poslužuje kakor pri Judu. Ko je videl, da trpi zaradi lakomnosti, je izkoristil to strast in pustil pasti lakomneža v pregreho izdaje za trideset srebrnikov (prim. Mt 26, 14-15).

Da tudi pa zlo prihaja iz nas samih, to Gospod kaže popolnoma jasno: »Kajti iz vašega srca prihajajo hudobne misli« (Mt 15, 19). To se zgodi pri tistih, ki naravne nagnjenje k dobremu brezskrbno ne negujejo, kakor je to rečno v knjigi Pregovorov: »Kakor polje je nespametni človek in kakor vinograd je človek brez razuma. Če ga zapustiš, bo ostal neobdelan, poln plevela in opustošen« (Prg 24, 30-31). S takšno brezskrbnostjo ostane tudi duša neobdelana in opustošena in popolnoma sama od sebe mora roditi trnje in osat in pretrpeti ravno to, kar je rečno: »Pričakoval sem, da bo rodila grozdje, ampak je rodila trnje« (Iz 5, 4). O taki duši je bilo že prej rečno: »Vsadil sem žlahtno trto«, kar pomeni v prevodu »izbrano« (Iz 5, 2). Podobno pričevanje najdemo pri Jeremiju, ki govori v Božji osebi: »Vsadil sem plemenito trto, popolnoma pristno. Kako si se mi spridila v viniče, ti izrojena trta?« (Jer 2, 21).

76. Vprašanje: Smemo lagati zaradi koristne stvari?

Gospodova beseda to prepoveduje. Enkrat za vselej je rekel, da laž prihaja od hudiče (Jn 8, 44), in ni naredil razlike med lažmi. Tudi Apostol pričuje o tem, ko piše: »Tudi če gre nekdo k tekmi, ne dobi venca, če ne bojuje po pravilih« (2Tim 2, 5).

77. Vprašanje: Kaj je zvijača in kaj je hudobija?

Hudobija je po mojem mnenju temeljna in skrita pokvarjenost značaja. Zvijača pa je goreče hrepenenje, da bi se

hlinilo dobro in to položiti predse kot vabo, da bi se izvršil njen hudoben naklep.

78. Vprašanje: Kdo so iznajditelji hudobije?

Tisti, ki si izmišljajo in iznajdejo k splošno naučenim in znanim zlom še druga zla.

79. Vprašanje: Če se nekdo vedno obtožuje, da je proti bratu pretrd, kako naj se ga poboljša?

Kakor domnevam, prihaja to ravnanje ali prekomerne ošabne domišljije ali iz žalosti nad grehi tistih, ki naj bi delali dobro. Kajti če se pričakuje nekaj dobrega in izkušša nekaj nasprotnega in žalostnega, bo duša od tega toliko bolj napadena.

Zaradi tega je potreba večja pazljivost, da se ne ujamemo v prvem slučaju strastni ošabnosti, in v drugem ostanemo usmiljeni pri poboljšanju in opominjanju, preden postanemo nejevoljni. Če se pa ta način pokaže kot neučinkovit za zdravljenje, ker tičeza zlom skrita strast, potem moramo imeti v korist in poboljšanje grešnika silovito nejevoljo skupaj s sočutjem ob pravem času ter razum.

80. Vprašanje: Odkod prihaja to, da duhu pogosto popolnoma manjkajo dobre misli in Bogu všečno prizadevanje, in kako se temu lahko izognemo?

David pravi: »Moja duša je popolnoma brez veselja« (Ps 118, 28). Iz tega je jasno, da to prihaja iz zaspanosti in brezčutnosti duše. Pazljivi in čuječi duši nikoli ne manjka Bogu všečna pazljivost in dobre misli. Nasprotno sama ugotovi, ko ji manjkajo. Saj oči telesa ne zadoščajo, tudi ne da bi zrli nekaj od Božjega stvarstva. To, kar so nekoč videla, ne zmore njih nasititi, marveč se ne utrudijo v tem,

da bi to zmeraj premišljevala in zrla. Koliko bolj ne bodo zadoščala očesa duše, tudi če so pazljiva in čuječa, da bi premišljevala o čudežih in Božjih sodbah. »Tvoje sodbe so neizmerna globočina«, se vendarle pravi (Ps 35, 7), in na drugem mestu: »Prečudovito je zame tvoje spoznanje, previsoko je, da bi ga mogel doseč« (Ps 138, 6). In še mnogo več takega.

Če zaradi tega duši primanjkuje dobre misli, potem njej manjka očitno tudi razsvetljenje. In to ne, ker manjka svetloba, ampak ker je v stanju spanja to, kar mora biti razsvetljeno.

81. Vprašanje: Moramo kaznovati vestne in ravnodušne na isti način, če se pri obeh odkrije isti greh?

Če gledamo na vedenje grešnika in poleg tega na vrsto greha, potem najdemo tudi vrsto kazni. Če se tudi greh ravnodušnega in vestnega zdi kot isti, tako obstaja vendarle velika razlika med njima.

Kajti vestni se bori in tekmuje, prav zato ker je vesten, da bi Bogu ugajal. Padel je in nasedel zaradi nezgode in hkrati proti svoji volji. Ampak ravnodušen, kateri ne skrbi niti za sebe samega niti za Boga in ne razlikuje med grehom in čednostjo – kakor že njegovo ime kaže – trpi zaradi prvega in največjega zla: zavrača Boga in ne veruje v njegov obstoj. To oboje je za dušo vzrok za greh. Tako to izpričuje Sveto pismo: Krivični ne govori sam pri sebi, da greši, pred njegovimi očmi ni Božjega strahu« (Ps 35, 1). In na drugem mestu: »Neumnež govori v svojem srcu: Boga ni. Oni so pogubljeni in njihovo početje je gnusoba« (Ps 13, 1). Zaradi tega Boga zavrača in greši iz tega vzroka. Ali zanika Božji obstoj in se zaradi tega pogublja v svojem ravnanjem, tudi če na videz priznava Boga. Kaj-

ti »zatrjujejo, da poznajo Boga, s svojimi deli pa ga ne priznavajo« (Tit 1, 16).

Ker se tako obnaša, mora po mojem mnenju biti zanje različna kazen. Vestni potrebuje lokalno zdravljenje. Mora biti kaznovan v stvari, v kateri se je pregrešil. Ravnodušni pa zruši vso lepoto duše in trpi najhujše zlo, naj bo iz zavračanja – kakor sem rekel – ali iz nevere. Njega je treba obtožiti, opomniti in kaznovati. In to to tako dolgo, dokler se ga more prepričati, da je Bog pravični sodnik in da se ga nauči spoštovati. In poleg tega tudi, da pravzaprav Bog obstaja in njega to pretrese.

Toda tudi moramo upoštevati, da se grehi vestnega pogosto zgodijo po Božjim načrtu za njegovo korist. Kajti Bog dopušča, da marsikdaj padejo zato, da bi bili rešeni prejšnjega ponosa. Saj se tako poroča o Petru in tako se mu je tudi zgodilo (prim. Mt 26, 69 in sl.).

82. Vprašanje: Zapisano je: »Starejše žene kakor matere“ (1Tim 5, 2). čepa starejša žena je grešila isto kakor mlajša, mora biti potem ravno tako kaznovana?

Apostol zapoveduje, da naj spoštujemo starejše žene kakor matere, in s tem misli, da ne storijo nič, kar zasluži kazen. Lahko se pa zgodi, da starejša žena stori isti greh kakor mlajša, potem se moramo najprej – kakor bi rad rekel – ozirati na naravne hibe starosti. Na podlagi tega lahko določimo vsaki starosti primerno mero kazni.

Tako je pasivnost starosti skoraj naravna, ni pa za mladost. Rztresenost, razburjenje, drznost in podobno temu so lastni mladosti, ne pa starosti. Zdi se, da te dobijo svojo podporo v naravnem ognju mladosti. Zaradi tega zasluži isti greh – kako na primer lenoba – bolj resno grajo pri mlajši ženi, ker se more opravičiti s starostjo. In isti greh rztresenosti, razburjenja in drznosti zahteva ostrejšo gra-

jo, če jih zagreši starejša žena, ker jo njena starost privede k krotkosti in spokojnosti. V ostalem moramo upoštevati pri obeh osebah vrsto greha in tako uporabiti pravo zdravilo z ustrezno kaznijo.

83. Vprašanje: Če nekdo opravi mnoge stvari dobro, pa pade v eni toči, kaj naj s njim ravnamo?

Kakor je Gospod ravnal s Petrom.

84. Vprašanje: Če hočemo osebo nemirnega in razburjenega karakterja spraviti na pravo pot in ona odgovori, da je Bog pa če ne ustvaril dobre in druge slabe, če govori po resnici?

Ta pogled je bil že dolgo prej zavržen kot bloden. Kajti to je bogokletje, je brezbožno in dušo nagiba h grehu. Takšen človek se mora zaradi tega poboljšati ali biti izobčen. Ne sme se zgoditi, da »malo kvasa prekvasi vse testo« (Gal 5, 9).

85. Vprašanje: Sme se v skupnosti imeti nekaj lastnega?

To je proti pričevanju vernikov v Apostolskih delih, kjer je rečno: »Nihče ni trdil, da je to, kar ima, njegova last« (Apd 4, 32). Če torej nekdo pravi, da je nekaj njegova last, potem se loči od Božji cerkve in tudi od ljubezni Gospoda, ki je učil z besedo in dejanjem, da moramo dati svoje življenje za svoje prijatelje, ne zgolj zunanje dobrine.

86. Vprašanje: Če nekdo pravi: »Nočem sprejeti nič od skupnosti, ne ji kaj dati, ampak se zadovoljiti s tem, kar je moje«, kako naj z njim ravnamo?

Če se ne drži besede Gospoda: »Ljubite drug drugega, kakor sem vas jaz ljubil« (Jn 13, 34), potem naj se držimo Apostola, ki je rekel: »Odstranite hudobneža iz vaše srede« (1Kor 5, 13), da se ne zgodi, »da malo kvasa prekvasi vse testo« (Gal 5, 9).

87. Vprašanje: Sme vsakdo darovati po ukazu svojo staro obleko ali svoje čevlje, komurkoli želi?

Dajanje in sprejemanje, tudi po ukazu, ni stvar vsakega brata. To pripada samo tistemu, ki mu je bilo po preizkušnji zaupano oskrbnništvo. Zaradi tega mora ob pravem času staro ali novo obleko oddati ali sprejeti.

88. Vprašanje: Kaj je časna skrb?

Vsaka skrb, ki nima za cilj pobožnosti, je časna skrb, tudi če se skrbi za nekaj, kar ni prepovedano.

89. Vprašanje: Kajti pisano je: »Odkupnina za človeško življenje je njegovo lastno imetje« (Prg 13, 8), mi pa nimamo imetja, kaj naj storimo?

Če ne moremo tega pri najboljši volji izpolniti, potem pomislimo na Gospodov odgovor, katerega je dal Petru. Saj ta je bil zaskrbljen glede iste stvari in je rekel: »Glej, vse smo zapustili in smo šli za teboj. Kaj bomo za to dobili?«. Tedaj je Gospod odgovoril: »Vsakdo, ki zapusti hišo, brate, sestre, očeta, mater, ženo, otroke in polje zaradi mene in zaradi evangelija bo prejel za to stokrat toliko in večjo življenje« (Mt 19, 29).

Če vendarle nismo tega storili iz brezskrbnosti, potem hočemo zdaj za to zavzeti z vso gorečnostjo. In če nimamo več za to časa in moč, potem naj nas potolaži Apostol

z besedami: »Ne iščem to, kar je vaše, ampak vas same“ (2Kor 12, 14).

90. Vprašanje: Je dovoljeno imeti za spanje posebno obleko, mar raševinasto ali sicer kakšno podobno?

Raševinasto obleko nosimo ob posebnih časih. Nosi se ne zaradi telesnih potreb, ampak da bi se notranje mrtvičili in poniževali. Ker pa ne smemo posedovati dveh oblek, naj vsak pri sebi premisli, če si sme dovoliti rabo brez imenovanih vzrokov.

91. Vprašanje: Če brata, ki nima nič svojega, nekdo prosi, dal bi mu dal obleko, ki jo nosi, kaj naj potem stori, posebno če je tisti berač nag?

Če je nekdo nag ali hudoben, prosi z stiske ali grabežljivosti, smo že rekli, da dajanje in sprejemanje ni stvar vsakega posameznika, ampak da je to zaupano temu, ki mu je bila po preizkušnji uprava zaupana. Zaradi tega se mora upoštevati besedo: »Vsak naj ostane v stanu, v katerem je bil poklican« (1Kor 7, 20).

92. Vprašanje: Gospod je naročil prodati imetje. S kakšnim mišljenjem naj se to stori? Na imetje naj gledamo kot nekaj škodljivega iz samega sebe ali ker zaradi nje ga lahko pride do raztresenosti duše?

Najprej moramo reč: Če bi bila neka stvar med zemeljskimi dobrinami sama od sebe slaba, potem bi ne bila to Božje stvarstvo. Toda reče se: »Vse, kar je Bog ustvaril, je dobro in ni za zavreč« (1Tim 4, 4). Poleg tega nikakor ne uči Gospodova zapoved, da je treba zavreči in zapustiti imetje kot slabo, ampak ga prav uporabiti.

Če nekdo bo obsojen, potem ne ker ima imetje, ampak ker je slabo mislil o njem in ga ni na pravi način uporabljal. Obvladano in zdravo ravnanje z imetjem in uporaba, ki ustreza zapovedi, nam pomaga pri mnogih stvareh in pri najbolj nujnih stvareh. Vodi k očiščenju od lastnih grehov, kajti zapisano je: »Dajte raje imetje v miloščino in glejte, vse vam bo čisto« (Lk 11, 41). Poleg tega pomaga podedovati nebeško kraljestvo in doseči neminljiv zaklad, o katerem je na drugem mestu rečeno: »Ne boj se, mala čreda, kajti vašemu nebeškemu Očetu je bilo všeč, da vam da kraljestvo. Prodajte, kar imate, in dajte v miloščino. Naredite si mošnje, ki ne zastarajo in zaklad v nebesih, ki ne mine« (Lk 12, 32-33).

93. Vprašanje: Kdor se je zavedno vsemu odpovedal in priznava, da ne poseduje nič več svojega, s kakšnim mišljenjem naj uporablja za življenje nujno potrebne stvari kakor obleko in hrano?

Naj pomisli na besedo svetega pisma, da Bog je ta, »ki daje mesu hrano« (Ps 135, 25). Poleg tega naj goreče skrbi, kakor je Božji delavec vreden svoje hrane. Seveda hrane, ki si je sam sebi ne sme preskrbeti, ki mu je namreč od tistega, kateremu je zaupana služba oskrbnitva, razdeljena ob pravem času in v pravi meri po besedi svetega pisma: »Vsakdo je dobil, kolikor je potreboval« (Apd 4, 35).

94. Vprašanje: Če nekdo vstopi v skupnost, ne da bi plačal svoje obveznosti, in zaradi tega obtežil svoje sorodnike in njih spravil v stisko, bo to njemu ali tem, ki so ga sprejeli, prineslo težave in pomanjkljivost?

Naš Gospod Jezus Kristus je odgovoril tistim, ki so ga vprašali, če je dovoljeno plačevati davke cesarju ali ne: »Dajte mi kovanec, čigava podoba in napis je ne njem?«.

Tedaj so rekli: »Cesarjeva«. In on jim je rekel: »Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega« (Lk 20, 22-25).

Iz tega jasno sledi, da tisti, ki so nedvoumno podrejeni ukazom cesarja, morajo tudi to dajati, kar je cesarjevega. Torej mora tisti, ki nekaj poseduje, kar je cesarjevega, in želi vstopiti v skupnost, plačati tudi svoje dolgove. Če je seveda vse svoje imetje prepustil svojim sorodnikom in jih je potem zapustil, tako ne more obstajati večno beden pomislek, ne zanj ne za tiste, ki so ga sprejeli.

95. Vprašanje: Če je primerno, da se kandidati takoj učijo na pamet nekatere dele svetega pisma?

To, kar smo že prej rekli, je tudi odgovor na to vprašanje. Primerno je in nujno se učiti na pamet iz svetega pisma to, kar kdo potrebuje. Tako dosežemo gotovost v pobožnosti in se tega ne navadimo po človeških izročilih.

96. Vprašanje: Če smemo vsakemu dovoliti se učiti po njegovi volji pisanja in branja?

Ker je Apostol rekel: »Da ne delate tega, kar sami želite« (Gal 5, 17), je to v vsakem pogledu slabo, da se dopusti vsakemu ravnati po svoji želji. Vse pa, kar predstojniki naročijo, moramo sprejeti, tudi če je proti naši lastni volji. Razen tega zadene tega očitek nevere, kajti Gospod pravi: »Bodite pripravljene, ker človeški sin bo prišel ob uri, ob kateri ne pričakujete« (Lk 12, 40). Kajti tisti želi sam odločiti o svojem življenju.

97. Vprašanje: Če nekdo reče: »Jaz bi se rad pri vas nastanil nekaj časa zaradi poglobitve moje izobrazbe«, naj ga sprejmemo?

Gospod pravi: »Tistega, ki pride k meni, ga ne bom zavrzel« (Jn 6, 37), in Apostol izpeljuje: »Sicer pa so se tam vrinili lažni bratje, da bi prežali našo svobodo, ki jo imamo v Kristusu Jezusu, in da bi nas usužnjili. Vendar se jim nismo uklonili, niti za trenutek, da bi med vami obstala resnica evangelija« (Gal 2, 4-5).

Zaradi tega moramo najprej tega sprejeti, tudi če je konec dvomljiv. Saj pogosto najde nekdo iz izkušnje, ki jo je izkusil pri nas, postane zadovoljen za vedno nad našim življenjem. To se vendar ne zgodi redko. Na drugi strani lahko tisti, ki ima o našem življenju popolnoma nasprotno mnenje, spozna jasno preko tega našo gorečnost. Moramo biti do njega še bolj goreče s tem, da resnica postane očitna in da odpade tudi vsak sum o ravnodušnosti. Na ta način bomo Bogu ugajali, če bo torej tisti napredoval ali bo osramočen.

98. Vprašanje: S kakšnim mišljenjem naj predstojnik izdaja odredbe?

Pred Bogom naj bo kot Kristusov služabnik in oskrbnik Božjih skrivnosti (prim. 1Kor 4,1). Mora biti napolnjen s strahospoštovanjem, da ne sme nič proti Božji volji – kakor pričujejo pisma – reče ali ukazati, da ne postane lažna priče ali bogoskrunec, medtem ko nekaj uvede, kar je proti nauku Gospoda ali nekaj opusti, kar je Bogu všeč. Do bratov pa mora biti »kakor mati, ki hrani svoje otroke« (1Tes 2, 7). On mora poskrbeti, da vsakemu da to, kar mu omogoča, da Bogu ugaja, v vsem pa, kar je vsem v korist, ne samo Božji evangelij ampak tudi svoje lastno življenje po zapovedi našega Gospoda in Boga Jezusa Kristusa, ki je rekel: »Novo zapoved vam dajem, da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil. Večje ljubezni nima

nihč, kakor kdor da svoje življenje za svoje prijatelje« (Jn 13, 34 in 15, 13).

99. Vprašanje: S kakšnim mišljenjem naj kaznuje tisti, ki kaznuje?

Do Boga z tistim mišljenjem, ki ga je pokazal David, ko je rekel: »Videl sem hudobneža in jezilo me je, ker ne sledijo več tvoji besedi« (Ps 118, 158). Proti tistim, ki so kaznovani, mora imeti mišljenje očeta ali zdravnika, ki želi pozdraviti svojega sina s sočutjem in usmiljenjem z uporabo vseh sredstev, posebno tedaj, ko mu mora povzročiti bolečino in je način zdravljenja utrudljiv.

100. Vprašanje: Kako naj strežemo tistim, ki pridejo od zunaj in prosijo za kaj? Sme vsak po svoji želji dajati njim hrano ali kaj drugega ali moramo to nekemu posamezniku prepustiti?

Ker je Gospod rekel: »Ni prav jemati kruh otrokom in ga metati psičkom«, poleg tega pa je pojasnil: »Tudi psički jedo od drobtinic, ki padajo od mize njihovih gospodarjev« (Mt 15, 26-27), mora tisti, kateremu je zaupana razdeljevanje, to storiti s premislekom. Vsak kdo pa, ki vrši to brez tega, da bi to znal, mora biti kaznovan kot tisti, ki ruši dobri red, dokler se ne nauči varovati svoje mesto. Kajti Apostol pravi: »Bratje, vsakdo naj ostane v tem, v čemer je bil poklican« (1Kor 7, 24).

101. Vprašanje: Mora tisti menih, ki mu je zaupano oskrbnništvo dobrin, ki so posvečene Gospodu, izpolniti zapoved: »Dajaj vsakemu, ki te prosi, in se ne obračaj od tega, kdor si želi nekaj od tebe izposoditi« (Mt 5, 42)?

Ta zapoved »daj vsakomur, ki te prosi, in ne obračaj se od tega, ki si želi od tebe kaj izposoditi« je – kakor kažejo naslednje besede – rečna za preizkušanje. To je rečno za hudobneže in ne velja na splošno, ampak samo pod določnimi okoliščinami. Splošno veljavna zapoved Gospoda se glasi: »Prodaj, kar imaš, in daj revnim« (Lk 18, 22), in »prodajte svoje imetje in dajte miloščino« (Lk 12, 33). Če torej to, kar je bilo nekaterim rečno, se ne sme brez nevarnosti prenesti na druge po besedi Gospoda: »Poslan sem bil samo k izgubljenim ovcam Izraelove hiše« (Mt 15, 24), in »ni prav jemati kruh otrokom in ga metati psičkom« (Mt 15, 26), zakaj naj potem nekdo od sam od sebe ne presodi, kaj je prav?

102. Vprašanje: Če nekdo iz kateregakoli vzroka hoče zapustiti skupnost, naj se ga poskuša zadržati ali ne, in če da, potem iz katerih vzrokov?

Gospod je rekel: »Kdor pride k meni, tega ne bom zavrnil« (Jn 6, 37), in: »Ne potrebujejo zdravnika zdravi, ampak bolni« (Mt 9, 12), in na drugem mestu: »Če ima nekdo sto ovc in ena od njih zaide, ne bo pustil teh devetindevetdeset in šel iskat izgubljeno ovco, dokler jo ne najde« (Mt 18, 12)? Zaradi tega se mora na vsak način poskusiti bolnike pozdraviti in – tako bi rad rekel – z gorečnostjo se izpahnjen ud zravna. čepa vztraja v svoji hudobiji, popolnoma vseeno, katera je, potem naj se ga kakor tujca pošle proč. Tako je ja zapisano: »Vsaka mladika, ki je ni vsadil moj nebeški Oče, bo izruvana. Pustite jih, slepi so« (Mt 15, 13-14).

103. Vprašanje: Spoznali smo že, da moramo starejše do smrti poslušati. Toda marsikdaj se zgodi, da tudi starejši pade. Zaradi tega želimo zvedeti, če – kako in od koga

– naj bo opomnjen; če ne sprejme nobenega opomina, kaj naj se potem naredi?

Izčrpen dogovor najdemo v »Obširnejšem pravilu“.

104. Vprašanje: Kako naj zaupamo službe bratom? Naj predstojnik sam po svoji sodbi stori ali naj bratje soodločajo? – To vprašanje se postavlja tudi za sestre.

Če je bilo že vsakomur naročeno svoje misli predstaviti drugim, kako veliko bolj je treba doseči to odločitev s sodbo teh, ki so za to spodobni. Kajti naj Božje gospodarjenje torej sprejmejo na Bogu všečen način tisti, kateri so že dokazali, da zmorejo opravljati zaupano oskrbnništvo na Gospodu ljub način. Pravzaprav mora predstojnik pri vsaki odločitvi misliti na besedo svetega pisma: »Delaj vse s premislekom« (Sir 32, 19).

105. Vprašanje: Naj učimo novo sprejete takoj ročno delo?

O tem naj odločajo predstojniki.

106. Vprašanje: Kakšno kazen naj se uporabi v skupnosti, da bi se grešnik spreobrn timeril?

To je odvisne od predstojnikove sodbe, da se določa čas in način kazni in se pri tem upošteva telesno starost, duševno stanje in vrsta greha.

107. Vprašanje: Če nekdo pravi, da bi se rad pridružil skupnosti, toda njega ovira skrb za svojce ali pogosti prispevki, da bi se enkrat za vselej predal temu življenju, smemo tistega sprejeti v skupnost bratov?

Nevarno je to hrepenenje po dobrem zavriniti. Toda tudi ni pametno, da se da tistemu, ki pristopa k skupnosti, priložnost se ukvarjati z zunanjimi stvarmi, ki nasprotujejo Bogu posvečenemu življenju. Če se tisti, ki pristopa k skupnosti, vda stvarjem skupnosti in ne prinese s sabo nobene zunanje skrbi, potem da večje upanje.

108. Vprašanje: Sme predstojnik v odsotnosti predstojnice s sestro govoriti za njen napredek v veri?

Tako obnašanje ne upošteva opomina Apostola: »Vse naj poteka spodobno in urejeno“ (1Kor 14, 50).

109. Vprašanje: Sme predstojnik pogosto občevati s predstojnico, posebej če se nekateri brati nad tem pohujšujejo?

Apostol sicer pravi: »Zakaj bi druga vest sodila o moji svobodi« (1Kor 10, 29)? Toda bolje ga je posnemati v tej besedi: »Nismo izkoristili te pravice, da ne bi povzročili kakšne ovire Kristusovemu evangeliju« (1Kor 9, 12). Zaradi tega naj bodo takšna občevanja – kolikor se da – redka in kratka.

110. Vprašanje: Če se sestra spoveduje seniorju, mora biti potem zraven tudi starejša sestra?

Primerno in razumno je, če spoved seniorju preda v prisotnosti starejše sestre, ki preudarno določa mero pokore in poboljšanja.

111. Vprašanje: Če senior brez vednosti starejše sestre naloži nekaj sestri, se lahko starejša sestra potem pritoži?

S polno pravico!

112. Vprašanje: Sme predstojnik nekoga, ki se želi predati Bogu posvečenemu življenju, sprejeti brez soglasja bratov ali mora njim prej to sporočiti?

Gospod nas uči, da naj skličimo svoje prijatelje in sosed, če se je kdo spreobrnil (prim. Lk 15, 7 in 10, 32). Zaradi tega je bolj primerno tega, ki želi pristopiti k skupnosti, sprejeti s vednostjo vseh bratov, da se skupaj veselijo in molijo.

113. Vprašanje: Se lahko tisti, kateremu je zaupana skrb za duše, ravna po besedi: »Če se ne spreobrnate in ne postanete kakor otroci, ...« (Mt 18, 3), saj ima mnogo opravkov z mnogimi in različnimi osebami?

Zelo modri Salomon pravi: »Vsaka stvar ima svoj čas« (Prg 3, 1). Potem moramo pomisliti, da ponižnost, oblast, opominjanje, grajanje, tolaženje, prizanašanje, pogumni nastop, dobrot, strogost, pravzaprav vsako ravnanje ima ravno svoj čas. Zaradi tega moramo biti enkrat ponižni in posnemati otroke v ponižnosti, posebno tedaj, ko drug drugega čislamo, služimo drug drugemu in si podajamo ljubečo skrb in nego. Drugi krat pa moramo porabljati oblast, ki nam jo je dal Gospod za izgrajevanje in ne za rušenje. Pri grajanju pa moramo izkazovati dobroto, v strogosti gorečnost in isto velja za vse druge odnose.

114. Vprašanje: Gospod zahteva: »Če te nekdo prosi, da greš z njim eno miljo daleč, potem pojdi z njim dve« (Mt 5, 41), in Apostol uči, »da se naj drug drugemu podrejamo v Kristusovem strahu“ (prim. Ef 5, 21); moramo potem vsakega in v vsem poslušati?

Način tistega, ki ukazuje, se ne sme tikati pokorščine tega, ki uboga. Mojzes tudi ni preziral Jetra, ki mu je dal dober nasvet (prim. 2Mz 18, 19).

V tem, kar je ukazano, seveda ne more biti majhne razlike; kajti lahko je ukazovanje proti Božji volji, lahko pogublja ali mnogo krat popači v tem, ko se pomeša s tistim, kar je prepovedano; drugo lahko soglaša z zapovedjo; zopet drugo se lahko kaže kot da ni v soglasju z zapovedjo, spada pa vendarle k njen in je hkrati pomoč zapovedi. Zaradi tega se moramo ravnati po besedi Apostola: »Ne zavračajte besede prerokov. Preizkušajte vse, dobro ohranite. Kakršnega koli zla se pa vzdržite« (1Tes 5, 20-22). In ravno tako: »Podiramo razmisleke in vse, kar se zoperstavlja Božjemu spoznanju, in vsako misel podrejamo Kristusovi pokorščini« (2Kor 10, 4-5). Če se nam zaradi tega kaj ukaže, kar je v soglasju z Gospodovo zapovedjo ali spada k njej, potem moramo izpolniti to zapoved kakor Božjo voljo z vso gorečnostjo in skrbjo in tako izvršiti besedo: »Prenašajte drug drugega v Kristusovi ljubezni« (Ef 4, 2). Toda če se nam ukaže nekaj, kar je v nasprotju z Gospodovo zapovedjo, jo kvari ali izkrivlja, potem je prišel trenutek, da rečemo: »Boga moramo bolj ubogati kot ljudi« (Apd 5, 29), in pomisliti na Gospodovo besedo: »Tujcu ne bodo sledile, ampak bodo pred njim zbežale, ker glasu tujca ne poznajo“ (Jn 10, 5), in tudi na opomin Apostola, ki se je upal nadlegovati celo angele za našo gotovost: »Tudi če bi mi sami vam oznanjali ali angeli iz nebes drug evangelij, kakor smo vam ga oznanili, naj bo preklet« (Gal 1, 8).

V vsem tem smo poučni: Če Gospoda ljubimo, moramo pred tem pobegniti in celo prezreti tega, ki blokira Gospodove zapovedi ali nam hoče ukazovati, kar je prepo-

vedano, tudi če je to naš bližnji sorodnik ali zelo ugleden človek.

115. Vprašanje: Kako moramo biti pokorni drug drugemu?

Kakor služabniki svojim Gospodom; kajti tako je Gospod zapovedal: »Kdor izmed vas želi biti velik, naj bo zadnji in služabnik vseh«, da bi se to še bolj vtisnilo, pridaja k temu: »Kajti Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi služil« (Mk 10, 44-45). K temu reče tudi Apostol: »Služite drug drugemu z ljubeznijo Svetega Duha« (Gal 5, 13).

116. Vprašanje: Do kakšne mere moramo ubogati, če želimo ugajati Bogu?

To je pokazal Apostol, v tem ko nam je postavil Gospodovo pokorščino pred oči, ki »je bil pokoren do smrti, smrti na križu« (Flp 2, 8), in nato rekel: »Takšno mišljenje naj bo med vami, kakršno je tudi v Jezusu Kristusu« (Flp 2, 5).

117. Vprašanje: Kakšno bolezen trpi tisti, ki, kar se mu naroča dan za dnem, ne želi izvrševati, ampak se želi naučiti obrti in kako naj ga prenašamo?

Takšen je svojeglav, samovšečen in neveren. Kajti ne boji se Gospodove sodbe, ki je rekel: »Bodite pripravljene, kajti ne veste ure, bo kateri bo prišel Sin človekov« (Lk 12, 40).

Kdor vsak dan in vsako uro pričakuje Gospoda, vendarle skrbi za to, da pričujoči dan ne izrabi nekoristno in se ne briga za nič drugega več. Ko se mu pa zapove, da se nauči obrti, potem naj v pokorščini misli na to, da bi Bogu ugajal, in da ne bi bil obsojen zaradi obotavljanja.

118. Vprašanje: Kdor je goreči za zapoved, pa ne dela tega, kar se mu zapove, ampak to, kar želi sam, kakšno plačilo bo prejel?

Plačilo samovšečnosti. Kajti Apostol pravi: »Vsak od nas naj skuša ugoditi bližnjemu v njegovo dobro in njegovo izgraditev“ (Rim 15, 2). In nas poziva še bolj silno v tem, ko pridaja: »Kajti tudi Kristus ni živel, da bi sebi ugajal“ (Rim 15, 3). Samovšečni naj iz tega spozna nevarnost zase. Razen tega se vede nepokorno.

119. Vprašanje: Sme vsak delo, ki mu je bilo izročeno, zavriniti in iskati drugo?

Kakor smo rekli, mora iti pokorščina do smrti. Kdor naloženo delo zavrne in zahteva drugo, se pregreši najprej proti pokorščini in kaže javno, da samega sebe ni zatajil. Potem da povod za mnoge druge zločine in sicer pri sebi in pri drugih. Kajti pri mnogih izzove ugovore in se sam na to navadi. Kajti vendarle nima vsakdo moči, da bi premislil, kaj je zanj koristno, zato bo pogosto izbral delo, ki mu škodi. Končno pri bratih izzval zloben sum, da delo, ki si ga je sam izbral, bolj ceni kot tiste, s katerimi mora delati. Zaradi tega velja popolnoma splošno, da je nepokorščina korenina večjega in bolj resnega zla.

Toda če nekdo meni, da ima vzrok, da zavrača eno delo, potem naj o tem obvesti predstojnike, in prepusti stvar njihovi sodbi.

120. Vprašanje: Sme nekdo brez dovoljenja predstojnika oditi?

Gospod je dejal: »Nisem prišel sam od sebe, toda od tistega, ki me je poslal“ (Jn 7, 28). Koliko bolj se sme nihče od nas storiti kaj sam od sebe. Kajti kdor si sam sebi ne-

kaj dovoli, ta je bolan zaradi ošabnosti. Zapade Gospodovi obsodbi, ki je rekel: »Kar je pred ljudmi visoko, je pred Bogom gnusoba“ (Lk 16, 15). Kratko rečeno, greh je si kaj samemu sebi dovoliti.

121. Vprašanje: Se sme zavriniti težje delo?

Kdor resnično ljubi Boga in trdno veruje v izpolnitev povračila preko Gospoda, ki ni zadovoljen s sedanjim stanjem, ampak išče vedno, da bi storil več, in hrepeni po višjem. Tudi če se zdi, da delo presega njegove moči, vendar ni lahkomišeln, kot če bi svoj dolg izpolnil, marveč ne ostane brez miru in zaskrbljen, da bi ostal z neizpolnjenimi obveznostmi. Sliši Gospodovo zapoved: »Tako tudi vi, ko naredite vse, kar vam je bilo ukazano, govorite: Nekoristni služabniki smo; storili smo, kar smo bili dolžni storiti« (Lk 17, 10). Poleg tega sliši Apostola, »kateremu je svet križan in kateri je bil svetu« (Gal 6, 14), ki se ni sramoval reči: »Ne mislim, bratje, da sem to dosegel. Eno pa pozabljam, kar je za menoj, in se iztegujem proti temu, kar je pred menoj, ter tečem proti cilju po nagrado, h kateri nas od zgoraj kliče Bog v Kristusu Jezusu« (Flp 3, 13-14). Kot oznanjevalec evangelija je imel pravico, da bi živel od evangelija, toda rekel je: »Dan in noč smo trdo delali, da ne bi bili v breme komu izmed vas. Tega vam ne pravim, ker ne bi imeli pravice do tega, ampak zato, da se vam sami postavimo za zgled, ki naj bi ga posnemali« (2Tes 3,8-9). Kdo bi bil tako neumen in neveren, da bi zadovoljen s tem, kar je že dosegel in bi želel delo zavriniti, ker bi se mu zdelo pretežko ali prenaporno?

122. Vprašanje: Se sme dopustiti, da nekdo, kateremu se zaradi kaznovanja ne dajejo spominke, pravi: »Če ne bom dobil spominkov, tudi jedel ne bom?«

Tisti, ki kaznuje, mora presoditi, če pregrešek zasluži takšno kazen, da se mu odvzame tudi jed. Če nekoga razglasijo, da je nevreden samo spominkov, toda noče sprejeti dano hrano, potem naj ga obsodijo zaradi tega za nepokornega in prepirljivega. Hkrati naj se nauči sam sebe spoznavati in doumeti, da s takšnim vedenjem se bo rešil, ampak kopicil greh na greh.

123. Vprašanje: Kako naj ravnamo s tistim, ki je žalosten, nad tem, da se ne sme delati to, kar sploh ne zmore pravilno izvršiti?

O tej temi smo že veliko govorili. Čisto splošno velja, da delati po svoji volji ali dati ji prostor, nasprotuje zdravemu razumu. Ravno tako pademo v nevarnost nepokorščine in ugovarjanja, če se ne podredimo sodbi večine.

124. Vprašanje: Če se slučajno srečamo s heretiki ali pogani, smemo z njimi jesti ali jih pozdravljati?

Kar se tiče pozdrava, in sicer navadnega pozdrava, ga Gospod nikakor ni prepovedal. On je vendarle rekel: »Če pozdravljate samo vaše prijatelje, kaj delate posebnega? Ali ne delajo tega tudi pogani?« (Mt 5, 47). Za obed z njimi pa imamo Apostolovo zapoved: »Napisal sem vam v pismu, da se nikar ne družite z nečistniki; seveda ne z nečistniki tega sveta ali lakomniki ali roparji ali malikovalci, saj bi sicer morali oditi iz tega sveta. Napisal sem vam marveč, da se nikar ne družite s takim, ki se imenuje brat, pa je nečistnik ali lakomnik ali malikovelec ali obrekljivec ali pijanec ali ropar; s takim niti ne jejte skupaj« (1Kor 5, 9-11).

125. Vprašanje: Če se nekomu preda neko delo in potem stori nekaj drugega, ne da bi to sporočil, ali več ko mu je izročeno, naj se njegovo delo sprejme?

Samemu sebi si nekaj dovoliti na splošno Bogu ni všeč. To ni ne primerno in ne koristno za tiste, ki želijo ohraniti vez miru. Če vztraja v svoji predrznosti, potem naj se mu odvzame delo. Kajti on ne spoštuje zapovedi tistega, ki je rekel: »Brat je vsakdo naj ostane v svojem stanu, v kate-rega je bil poklican« (1Kor 7, 24), in še bolj izrazito: » Ne imejte visokih misli, onkraj tega, kar je treba misliti, ampak mislite to, v skladu z razumnostjo, vsak pač po meri vere, ki mu jo je Bog dal« (Rim 12, 3).

126. Vprašanje: Kako lahko premagamo veselje nad dobro hrano?

Če izberemo mero tega, kar je koristno, za vodilo in nauk za vse, karkoli potrebujemo, četudi je to prijetno ali neprijetno.

127. Vprašanje: Nekateri pravijo, da je možno, da človek ne zapade v jezo?

Če je to tudi možno, da vojak se vojak razjezi pred cesarjem, je ta trditev vendarle nerazumna. Če namreč pogled človeka, ki je po naravi enak, pa po časti višji, to strast zadržuje, koliko bolj, če je nekdo prepričan, da ima Boga za opazovalca svojih nagibov. Kajti Bog, ki preiskuje srca in obisti (prim. Ps 7, 10), mnogo bolj pozna nagibe duše, med tem ko človek pozna samo to, kar vidi.

128. Vprašanje: Smemo dopustiti, da se nekdo želi vadi-ti se v vzdržnosti preko svojih moči, tako da to, kar mu je predpisano, ne more izpolniti?

Vprašanje se mi zdi, da ni prav postavljeno. Kajti vzdržnost ne obstaja v odpovedi materialni hrani, v kateri obstaja strogost do telesa, ki jo Apostol graja (prim. Kol 2, 23). Marveč v popolni odpovedi lastne volje. Kakšna nevarnost pa je v tem, da Gospodova zapoved zavrača zaradi koristi lastne volje, je pojasnjeno v Apostolovih besedah: »Počenjali smo, kar so hotela poželenja mesa in domišljije in smo bili po naravi otroci jeze« (Ef 2, 3).

129. Vprašanje: Če se nekdo strogo posti in ne more prebaviti običajne hrane pri obedu, je zanj bolje da se posti z brati in z njimi je ali sme zaradi svojega prekomernega posta pri obedu zahtevati posebno hrano?

Prava mera posta se ne meri po lastni volji, ampak po potrebi tega, ki se posveča Božji službi. Tako je vendarle zapisano v Apostolskih delih (prim. Apd 13, 2-3?), in nas tako uči izvoljeni David (Ps 34, 13). Če se torej nekdo posti na ta način, potem bo gotovo tudi moč za to dobil: »Zvest je torej tisti, ki je dal obljubo« (Heb 10, 23).

130. Vprašanje: Kako naj se torej postimo, prisiljeno ali prostovoljno, kadar je post ravno nujen za gorečnost v božji službi?

Gospod pravi: »Blagor lačnim in žejnim pravičnosti« (Mt 5, 6). Potem je nevarno, da ne bi vršili z vdanostjo in gorečnostjo vse, kar vodi k temu, kar je Bogu všeč. Kdor se torej posti, pa ne vrši tega prostovoljno, ne ljubi brez nevarnosti. Poleg tega je post tudi nujen, če ga takšen razlog k temu sili, kakor ga Apostol med drugimi dobrimi dejanji navaja za naše poučenje: »V mnogem postu« (2Kor 11, 27).

131. Vprašanje: Dela tisti prav, ki si ne vzame k srcu, kaj bratje jedo, ampak zahteva drugo hrano?

Načelna je skrb za hrano proti zapovedi. Kajti Gospod pravi: »Ne skrbite za to, kaj boste jedli ali kaj boste pili in ne bodite v strahu«, in da jih odvrnil, dodaja: »Kajti po vsem tem sprašujejo pogani« (Lk 12, 29-30).

Komur je torej zaupano razdeljevanje, tisti naj se tega drži: »Vsakomur se je delilo, kolikor je potreboval« (Apd 4, 35).

132. Vprašanje: Če nekdo pravi: »To mi škodi«, in je potem žalosten, če se mu ne da nič drugega, kakšno je to ravnanje?

Popolnoma jasno je, da on ni napolnjen z Lazarjevim upanjem (prim. Lk 16, 19 in sl.). On ni prepričan o ljubezni tistega, kateremu je zaupana skrb za vse in tudi za njega. Načelno ne pripada sodba o tem, kar je škodljivo ali koristno, posamezniku. Prepuščena mora biti tistemu, ki lahko presodi za vsakogar to, kar je potrebno, ki predvsem išče blagor duš in šele na drugem mestu se trudi za telesne potrebe, kakor je to po Božji volji.

133. Vprašanje: Če nekdo godrnja nad hrano?

Njega zadene ista sodba, ki je tiste, ki so godrnjali v puščavi za dela (prim. 3Mz 11, 1). Kajti Apostol pravi: »Ne godrnjajte, kakor so godrnjali nekateri izmed njih in jih je pokončevalec pomoril“ (1Kor 10, 10).

134. Vprašanje: Če nekdo v jezi zavrne, da bi sprejel to, kar je potrebno?

Takšen ne zasluži, da bi to pozneje prejel, ko je za to prošil, dokler se predstojnik ne prepriča, da poželenje, še boljše poželenja, niso ozdravljena.

135. Vprašanje: Če je nekdo izčrpan zaradi dela, sme več zahtevati kot je običajna mera?

Če je vzel nase trud zaradi obljubljenega plačila od Boga, potem ne sme sedaj iskati tolažbe za svoj trud, marveč mora zaupati v obljubljeno Gospodovo plačilo. Pri tem sme biti prepričan, da bo prejel za svoj trud povračilo in ravno tako v stiski tolažbo od Boga, ki ljubi človeka.

Tisti pa, kateremu je zapovedano izvrševati besedo: »Vsakomur se je delilo, kolikor je potreboval« (Apd 4, 35), se mora truditi za te, ki so izčrpani, in jim na primeren način pomoč ponuditi.

136. Vprašanje: Je nujno, da so vsi ob času obeda prisotni in kako naj se ravna s tistim, ki izostane in pride šele po jedi?

Če nekdo izostane zaradi oddaljenosti ali zaradi dela, izpolni torej zapoved tistega, ki je rekel: »Vsakdo naj ostane v tem stanu, bratje, v katerega je bil poklican« (1Kor 7, 24). Potem naj ta, ki bedi nad splošnim redom, preveri vedenje in naj mu odpusti.

Če je mogel biti z drugimi tu in je samo zamudil, potem naj do določene ure obeda naslednjega dneva ostane brez hrane, da doume krivdo malomarnosti.

137. Vprašanje: Je prav, da nekdo po svojih lastnih željah dobi določeno hrano ali pijačo za neko obdobje?

Gospod je rekel: »Ne da svojo voljo vršim, ampak voljo tistega, ki me poslal« (Jn 6, 38), je vsaka odločitev o svoji volji nevarna.

O tem prepričan, je David rekel: »Prisegel sem in sklenil, da bom ravnal po odločitvah tvoje pravičnosti« (Ps 118, 106) – ne pa po svoji volji.

138. Vprašanje: Smemo nekomu v skupnosti dovoliti, da se posti bolj kakor drugi ali da bedi po lastni odločitvi?

Gospod je rekel: »Prišel sem iz nebes, ne da bi vršil svojo voljo, ampak voljo očeta, ki me je poslal« (Jn 6, 38). S tem pripada torej vse, kar nekdo vrši po svoji volji, tistemu, ki to vrši. K temu, kar Bogu ugaja, to pa ne spada. Poleg tega se moramo bati, da bomo k temu, kar se zdi, da vršimo, slišali od Boga: »K tebi se bodo obrnili in ti boš nad njimi gospodoval« (1Mz 3, 16).

Razen tega trpi zaradi prepirljivosti, katerega korenina je ničemerna častiželjnost, če se primerja z drugimi in želi storiti več, četudi celo pri dobrih stvareh. Da je to prepovedano, nam kaže Apostol z besedami: »Nismo se drznili, da bi se postavili v isto raven ali da bi se primerjali s gotovimi ljudmi, ki sami sebe priporočajo« (2Kor 10, 12). Zaradi tega se moramo odpovedati svoji lastni volji, ravno temu, da bi zbudili videz, da delamo več kot drugi in da poslušamo Apostola, ki nas opominja: »Če torej jeste ali če pijete ali delate kaj drugega, vse delajte v Božjo slavo« (1Kor 10, 31). Prepirljivost, častihlepje, samovšečnost so popolnoma tuji tistim, ki bojujejo dober boj po pravilih. Zaradi tega pravi tudi nekje: »Ne želimo biti častihlepni« (Gal 5, 26); nato zopet: »Če pa nekdo želi biti prepirljiv, tako nimamo mi takšne navade, ne božje občestvo« (1Kor 11, 16). Poleg tega drugikrat: »Ne smemo si želeti, da bi

ugajali samemu sebi«, in da bi to še bolj poudaril, dodaja: »Kajti tudi Kristus ni živel, da bi ugajal samemu sebi« (Rim 15, 1-3).

Če pa nekdo meni, da mora več narediti pri postu, bedenju ali na kakršnemkoli področju, naj tistim, katerim je zaupana skrb za skupnost, navede razlog, zakaj meni, da mora več storiti. Potem naj se drži tega, kar le-ti naročijo. Kajti pogosto se mora to, kar je primerno določeni situaciji, raje izvršiti na drugi način.

139. Vprašanje: Dolgi post nas oslabi za delo. Kaj je torej bolje, da trpi delo zaradi posta, ali se post zanemarljivo zaradi dela?

Post in jed se mora izvrševati na način, ki ustreza pobožnosti. Če je torej treba izpolniti božjo zapoved s postom, potem se bomo postili. Če pa na drugi strani božja zapoved zahteva hrano, ki krepi telo, potem jemo – seveda ne kot sladokusci – ampak kot božji delavci. Kajti moramo upoštevati besedo Apostola: »Če torej jeste ali če pijete ali delate kaj drugega, vse delajte v Božjo slavo« (1Kor 10, 31).

140. Vprašanje: Če se nekdo ne vzdrži škodljivih jedi, jih celo prekomerno uživa in zboli, naj zanj sploh skrbimo?

Nezmernost je očitno greh. Predvsem se mora razmisliti o tem, kako to pregreho pozdraviti. Bog, ki ljubi človeka, želi pokazati, kako velik greh je to, da se ne vzdrži. Zaradi tega dopusti, da duša pogosto pade v to pregreho nezmernosti, celo s hrano, ki škoduje telesu. S telesno boleznijo, katero prenaša zaradi nezmernosti, naj spozna svojo napako in naj ga to privede do vzdržnosti.

To je torej razumno in primerno zagotoviti hitro pomoč telesu, ki trpi zaradi nezmernosti. To pa naj se ne izvrši brez premisleka ampak s previdnostjo, da ne bi duša ostala brez zdravljenja, medtem ko se zdravi telo.

Če zagotovimo, da ta človek preko zdravljenja telesa se strezni in želi ozdraviti tudi napake svoje duše, potem naj se mu zagotovi telesno zdravljenje. Če pa se pokaže, da dušo med zdravljenjem telesa zanemarja, potem je bolje, da ga prepustimo bolečinam, ki jih prenaša zaradi svoje nezmernosti. Morda pride sčasoma do spoznanja samega sebe in večnih kazni in potem začne skrbeti za zdravljenje svoje duše. »Če nas sodi Gospod, potem nas vzgaja, da ne bi bili skupaj s svetom obsojeni« (1Kor 11, 32).

141. Vprašanje: Naj dopustimo vstopiti v delavnice tuje ljudi ali tudi bratje, ki so zapustili svojo lastno mesto?

Kogar razen tega, kateremu je zaupán nadzor nad delom ali razdelitev dela, najdejo v delavnicah, ruši disciplino in harmonijo udov. Naj se mu več ne dovoli izhod. Zadrži naj se ga na kraju, ki je primeren za kazen. Pozorneje in marljiveje kot običajno naj tam dela, dokler se ne nauči spoštovati besede Apostola: »Vsakdo naj ostane v stanu, v katerega je bil poklican« (1Kor 7, 24).

142. Vprašanje: Smejo obrtniki sprejeti od nekoga delo brez vednosti oskrbnika?

Vsak takšen bo obsojen kot tat in njegov pomočnik, tisti, da naročilo, in tisti, ki naročilo sprejme.

143. Vprašanje: Kako moramo ravnati delavci z orodjem, ki jim je zaupano?

Prvič kakor stvari, ki so Bogu predane in Njemu posvečene. Drugič kakor stvari, brez katerih ne moremo pokazati nezlovoljno gorečnost, h kateri smo zavezani.

144. Vprašanje: Če nekdo nekaj izgubi zaradi malomarnosti ali zlorabi zaradi zaničevanja?

Če nekdo zlorabi, naj bo sojen kakor templjski ropar; kdor nekaj izgubi, pa kakor dolžnik tempeljskega ropa. Kajti vse je Gospodova last in Bogu posvečeno.

145. Vprašanje: Kdor nekaj uporablja ali sprejme samovoljno?

Tistega naj imamo za drzneža in arogantnega. Kajti to pripada samo temu, ki mu je predana skrb zato in upravljanje.

146. Vprašanje: Če predstojnik v sili zahteva od brata kakšno orodje in on to zavrne?

Kdor je dal sam sebe in svoje ude službi drugim v Kristusovi ljubezni, kako lahko zavrne predstojniku orodje, kateremu pripada skrb za to orodje?

147. Vprašanje: Če je nekdo zaposlen v skladišču, v kuhinji ali kjerkoli in ne pohiti, da bil prisoten pri določeni psalmodiji in molitvi, ne škodi to njegovi duši?

Vsakdo naj pri svojem delu to, kar je mu določeno, izvršuje kot ud telesu. Sam sebi škodi, če to, kar mu je naročeno, zanemarja. Še večja nevarnost mu preti, če škoduje skupnosti. Zaradi tega naj pomisli na to, da izvrši besedo: »Pojte in vriskajte Gospodu v svojih srcih« (Ef 5, 19). Če ne more biti telesno prisoten pri drugih, potem njemu ni

treba za to skrbeti, saj vendarle vrši besedo: »Vsakdo naj ostane v stanu, v katerega je bil poklican« (1Kor 7, 24).

Če nekdo lahko izvrši svojo nalogo ob pravem času in kot zgled za druge, potem naj pazi na to, da ne rovári pri delu zaradi pohujšanja drugih in tako ne zapade v obsodbo malomarnih.

148. Vprašanje: Katera mera oblasti moči pripada tistemu, ki skrbi za skladišča?

Glede na tega, ki mu je bila zaupana po trezni presoji ta naloga, naj pomisli na samega Gospoda, ki je rekel: »Nič ne morem nič storiti sam od sebe« (Jn 5, 30). Glede na te, za katere mora skrbeti, naj se drži tega, kar vsakdo potrebuje. Kajti zapisano je: »Vsakomur se je delilo, kolikor je kdo potreboval« (Apd 4, 35). To pravilo velja za vse, katerim je bila zaupana ta naloga.

149. Vprašanje: Kako se sodi upravitelja, če se pusti voditi osebnim ozirom ali prepirljivosti?

Apostol je nekoč zapovedal, da ne delamo nič iz osebnih ozirov (1Tim 5, 21), drugikrat je rekel: »Če se želi kdo prepirati, potem mi nimamo takšne navade in tudi ne božje občestvo« (1Kor 11, 16). Potem mora takšen veljati kot tujec za božjo skupnost, dokler se ne poboljša.

Razen tega je treba vsakega preveriti, za kaj je sposoben, in vsako nalogo se mora tako predati, da tisti, ki so jo zaupali nesposobnemu človeku, ne bodo veljali za slabe oskrbnike duš in Gospodovih zapovedih in da tisti, katerim je bila zaupana, ne morejo v tem najti nobenega opravičila za svoje grehe.

150. Vprašanje: Če oskrbnik ne da bratu potrebni stvari zaradi nemarnosti?

Sodba o tem jasno izhaja iz Gospodovih besed: »Proč iz pred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen satanu in njegovim angelom. Kajti lačen sem bil, in mi niste dali jesti. Žejen sem bil, in niste mi dali piti ...« (Mt 25, 41-42). In ravno tako: »Preklet, kdor nemarno opravlja Gospodova dela« (Jer 48, 10).

151. Vprašanje: Če nekdo sme govoriti pri svoji službi glasno?

Govori naj tako, da se ga lahko sliši. Če je njegov glas šibek in poleg tega še slab, potem se približa šepetanju. To mora izboljšati. Če je glas močnejši, kot je potrebno, ko poslušalec lahko sliši tudi tih glas, potem gre v tem primeru za kričanje, ki smo ga že obsodili (prim. Ef 4, 31). Toda zaspanost poslušalca nas lahko prisili h kričanju, da se istočasno prebudimo iz spanja. Da je to tudi Gospod naredil, nam pripoveduje evangelist: »Jezus pa je naglas vzkliknil in rekel: Kdor vame veruje, ne veruje v mene, ampak v tistega, ki me je poslal« (Jn 12, 44).

152. Vprašanje: Če nekdo opravlja svojo tedensko službo v kuhinji in se trudi preko svojih moči, tako da čez dan ne more običajnega dela več opravljati, naj se mu potem še naloži to službo?

Rekli smo že, da tisti, kateremu je bila predana služba razdeljevanja dela, mora natančno spoznati primernost in delovno sposobnost tistega, kateremu je naloženo delo. Ni mu namreč treba poslušati: »Ustvarja nered pod videzom postave« (Ps 93, 20).

Toda tisti, kateremu je bila dana naloga, se ne sme upirati. Kajti pokorščina ima svoje meje v smrti.

153. Vprašanje: Kaj mora sestra upoštevati, kateri je zaupana volna in kako mora ravnati s tistimi, ki delajo?

Volno naj gleda kakor od Boga zaupan dar. Brez zavisti in brez osebnega ozira naj vsaki sestri določi in razdeli njeno delo.

154. Vprašanje: Če nekaj bratov pomaga velikemu številu sester in postane nujno, da se ločijo en od drugega in da si razdelijo njihova opravila, tiči v tem kakšna nevarnost?

Če je jasno, da ne smemo skrbeti za nič drugega kot samo za božjo zapoved in se ravnati po božji volji, potem vsak ugaja s svojim lastnim delu Bogu, ki dela vse v vseh. Njihova medsebojna povezanost pa obstaja v tem, da so vsi enodušni in da stremijo za enim ciljem in da izpolnijo Apostolovo besedo: »Četudi sem odsoten telesno, sem vendarle v duhu pri vas« (Kol 2, 5).

155. Vprašanje: Če skrbimo za bolne v gostišču, potem moramo njim služiti tako, kakor se služi Gospodovim bratom. Če torej tisti, kateremu se streže, sploh ni takšen, potem kakor naj ravnamo z njim?

Gospod je rekel: »Kdor vrši voljo mojega očeta v nebesih, ta mi je brat, sestra in mati« (Mt 12, 50). Kdor se pa torej ne vede tako, tega je grehu podvržen in zapade tej sodbi: »Tisti, ki greši, je suženj greha« (Jn 8, 34).

Zaradi tega ga mora najprej pograjati in roteče opomniti predstojnik. Če pa ostane pri svojem grehu, potem ga očitno zadene sodba Gospoda, ki pridaja: »Suženj pa ne

ostane vedno v hiši« (Jn 8, 35). In ravno tako poziv Apostola: »Odstranite hudobneža iz vaše srede« (1Kor 5, 13). Na ta način se lahko pomirijo ti, ki mu strežejo, in vsi, ki z njim živijo, postanejo varni.

156. Vprašanje: Če tisti, kateremu je zaupan nadzor nad skladišči ali kakšna druga naloga te vrste, te vedno obdrži ali naj se ga enkrat razveže od njih?

Če se drži načela pravega reda in natančnega izpolnjevanja pravila, je razveza odvečna, še celo pohujšljiva in neprimerna. Mora semu brezpogojno dati pomočnika, kateri se počasi pripravi za to službo, s tem da mi ne, če bo naslednika treba, najdemo nobenega in pridemo v stisko. Pogosto smo vendarle potem prisiljeni tega, ki ni primeren, določiti za to nalogo. Iz tega nujno sledi, da preko njegove neizkušenosti se poruši skrbno upravljanje in uniči disciplina.

157. Vprašanje: S kakšnim ravnanjem naj služimo Bogu in v čem pravzaprav obstaja to ravnanje?

Po mojem mnenju obstaja pravo ravnanje v trdnem, nenasitnem in nespremenljivem hlepenju služiti Bogu. Doseže se ga preko stalnega in trajnega premišljevanja božje veličine in njegovega veličastva, poleg tega preko hvaležnih misli in neprestanega vzpominanja na dobrine, ki nam jih Bog podarja. Preko tega se bo duši vtisnila beseda: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, iz vseh svojih moči in iz vsega svojega mišljenja« (Mr 12, 30). To se godi po zgledu tega, ki je rekel: »Kakor jelen hrepeni po studencih voda, tako hrepeni moja duša po tebi, moj Bog« (Ps 41, 1). Bogu moramo torej služiti s takšnim ravnanjem in tako izpolniti besedo Apostola: »Kdo nas bo lo-

čil od Kristusove ljubezni, žalost ali stiska ali preganjanje ali nagota ali nevarnost ali meč ...?» (Rim 8, 35).

158. Vprašanje: S kakšnim ravnanjem naj sprejmemo kazen?

Z ravnanjem bolnega in za življenje borečega se sina, ki želi, da ga Oče in Zdravnik pozdravita. Četudi je način zdravljenja grenek in boleč, zaupa vendarle ljubezni in izkušeni tistega, ki kaznuje in je poln hlepenja po ozdravljenju.

159. Vprašanje: Kakšen človek je ta, ki se razjezi nad tistim, ki ga kaznuje?

Ta ne pozna nevarnost greha, posebno nevarnosti pred Bogom. Tudi ne pozna korist pokore, tudi ne veruje besedi: »Kdor pa ljubi, ta skrbno vzgaja« (Prg 13, 24). Ravno tako se trudi za korist tega, ki je rekel: »Naj me vzgaja pravični in me tepe« (Ps 140, 5). Razen tega takšen človek škodi skupnosti v tem, da otežkoča njihovo tekmovalno vnemo.

160. Vprašanje: S kakšnim ravnanjem moramo služiti bratu?

Kakor če bi služili Gospodu samemu. Saj je rekel: »Kar ste storili enemu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25, 40). Prispeva pa k dobremu uspehu takega ravnanja, če tisti, katerim služimo, so tudi takšni. Zaradi tega mora predstojnik z vso vnemo skrbeti za to, da ne bi služili iz ljubezni do svojega telesa trebuhu in svojim željam, ampak iz ljubezni do Boga in do Kristusa v svoji popolni potrpežljivosti kakor pravični Job v Kristusovo čast in v sramoto hudiča.

161. Vprašanje: S kakšno ponižnostjo moramo sprejemati službo brata?

Kakor Gospodov služabnik in kakor nam je pokazal apostol Peter, ko mu je služil Gospod (Jn 13, 6 in sl.). Iz tega spoznamo tudi nevarnost za tiste, ki ne želijo sprejemati takšno službo.

162. Vprašanje: Kakšno ljubezen moramo imeti drug do drugega?

Tisto, ki jo je Gospod pokazal in poučil, ko je rekel: »Ljubite drug drugega, kakor sem vas jaz ljubil. Večje ljubezni nima nihče, kakor ta, ki da svoje življenje za svoje prijatelje« (Jn 15, 12-13).

Če moramo dati svoje življenje, potem kako veliko bolj moramo biti vdani v majhnih stvarih; to pa ne, da bi zadovoljili človeške zahteve, temveč koristi vsakogar, da bi bili Bogu všeč.

163. Vprašanje: Na kakšno način dosežemo ljubezen do bližnjega?

Najprej se moramo bati sodbe nad tistimi, ki prestopajo Gospodovo zapoved. Kajti on pravi: »Kdor ne veruje v Sina, ne bo videl življenja, ampak ostane nad njim Božja jeza« (Jn 3, 36). Potem moramo hrepeneti po večnem življenju, »kajti njegova zapoved je večno življenje« (Jn 12, 50). »Prva in največja zapoved je ta: Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem svojim srcem, z vsem svojim mišljenjem in z vso svojo močjo. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe« (Mt 22, 37-39). Poleg tega moramo hrepeneti, da bi bili podobni Gospodu, ki je rekel: »Novo zapoved vam dajem, da ljubite drug drugega, kakor sem vas jaz ljubil« (Jn 13, 34). Končno moramo nave-

sti naslednji premislek: Če nam je brat izkazal dobroto, potem smo že kot ljudje dolžni ljubezen. Saj to upoštevajo tudi pogani, kakor Gospod v evangeliju jasno pravi: »Če ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno zasluženje imate potem! Kajti tudi grešniki ljubijo tiste, ki jih ljubijo« (Lk 6, 32). Če pa nam je brat storil kaj slabega, potem ga torej ne smemo ljubiti, ker nam je zapovedano, ampak ker je še večji dobronik. To vsaj, če verujemo besedi Gospoda: »Blagor vam, če vas sovražijo in preganjajo in o vas vse slabo lažnivo govorijo zaradi mene. Veselite se in radujte se, kajti vaše plačilo v nebesih je veliko« (Mt 5, 11-12).

164. Vprašanje: Kaj pomeni: »Ne sodite, in ne boste sojeni«?

Gospod je nekoč rekel: »Ne sodite, in ne boste sojeni« (Lk 6, 37). Toda drugikrat je zapovedal soditi pravično (prim. Jn 7, 24). Potem nam načelno ne prepreči sojenja, temveč na vodi k razločevanju pri sojenju. Kdaj moramo soditi in kdaj ne, nam zelo jasno kaže Apostol. Medtem ko govori o stvareh, ki jih zmore vsakdo in pri katerih nas Sveto pismo ne obvezuje, pravi: »Zakaj sodiš svojega brata?« (Rim 14, 10), in ravno tako: »Nočemo torej nič več soditi drug drugega« (Rim 14, 13). Kjer pa govori o rečeh, ki Bogu niso všeč, obsoja, da ne sodimo, in izreče svojo sodbo z besedami: »Kar se mene tiče, tako sem, po telesu sicer odsoten, po duhu pa prisoten, že obsodil tistega, ki je to tako naredil, torej kot če bi bil osebno prisoten – ko bomo v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa vi in moj duh združeni z močjo našega Gospoda Jezusa Kristusa – in tega človeka izročam satanu v pogubo mesa s tem, da bi bil njegov duh rešen na Gospodov dan« (1Kor 5, 3-5). Če je torej nekaj sicer v naši moči – kakor to pogosto tudi je – še ni popolnoma jasno, potem ne smemo zaradi tega

soditi brata. Kajti Apostol je o rečeh, ki nam niso znane, rekel: »Ničesar ne sodite pred časom, dokler ne pride Gospod, ki bo tudi osvetlil, kar je skrito v temi, in razkril namene src« (1Kor 4, 5).

Toda božjo sodbo moramo brezpogojno zagovarjati s tem, da ne zapademo božji jezi zaradi molčanja. Če seveda delamo isto, kakor obtožena oseba, potem nimamo pravice, da bi sodili o tem bratu. Potem moramo prisluhniti Gospodovi besedi: »Izveči najprej bruno iz svojega očesa. Potem boš lahko videl, kako izvleči iver iz očesa tvojega brata« (Mt 7, 5).

165. Vprašanje: Kako spoznamo, če se razburimo grešnim bratom ali iz gorečnosti za Boga ali iz jeze?

Če se nas notranjne dotakne pri vsakem grehu ona beseda Svetega pisma: »Gorečnost zate me razjeda, ker moji sovražniki pozabljajo tvojo besedo« (Ps 118, 139). Potem gre očitno za gorečnost do Boga. Toda tudi v tem primeru je potrebna pozorna previdnost s tem, da bi rasli v veri. Če to ravnanje ne vlada že prej v duši in jo zaposluje, potem nastane neurejen vzgib in se ne doseže cilj pobožnosti.

166. Vprašanje: S kakšnim ravnanjem moramo prisluhniti tistemu, ki nas poziva k izpolnjevanju zapovedi?

S vedenjem otroka, katerega priganja lakota poslušati do jiljo, ko kliče k jedi, ali kakor vsakega človeka, ki se bori za preživljanje in posluša tega, ki mu nudi življenjske potrebščine. To velja torej toliko bolj, ko se gre za večno življenje, ki stoji nad sedanjim. »Kajti božja zapoved«, pravi Gospod, »je večno življenje« (Jn 12, 50). Kar je pri kruhu jed, to je pri zapovedi njeno izvrševanje – zopet po besedi

Gospoda: »Moja jed je to, da izpolnim voljo mojega Očeta, ki me je poslal« (Jn 4, 34).

167. Vprašanje: Kakšne lastnosti mora imeti duša, ki sme služiti Bogu?

Tako kakor tisti, ki je rekel: »Kdo sem, moj Gospod in moj Bog, in kaj je moja hiša, da me ljubiš« (2Sam 7, 18), in mora izpolniti tudi besedo Svetega pisma: »Zahvali se Očetu, ki te je usposobil za delež svetih v luči. Rešil te je iz oblasti teme in te prestavil v kraljestvo svojega ljubljene-
nega Sina« (Kol 1, 12-13).

168. Vprašanje: S kakšnim ravnanjem moramo sprejeti obleko in čevlje kakršnekoli vrste?

Če so premajhne ali prevelike za postavo, potem naj se to predloži s primerno skromnostjo. Če pa gre za to, da so poceni ali niso nove, potem naj pomislimo na besedo Gospoda: »Delavec« – ne pa vsak človek – »je vreden svoje hrane« (Mt 10, 10). Poleg tega se pa mora vprašati, če je resnično delal na ta način, ki je ustreza zapovedi Gospoda in njegovim obljubam. Potem že ne bomo zahtevali nič drugega, ampak bomo skrbeli samo za to, kar smo prejeli, kakor da tega nismo bili vredni. – Kar je bilo rečeno o hrani, velja načelno kot pravilo za vse življenjske potrebe.

169. Vprašanje: Če mlajšemu bratu naročeno, naj poučuje starejšega brata, kako se mora potem ravnati?

Kakor tisti, ki vrši službo po naročilu svojega Gospoda in Boga, in v strahu, da ne bi zapadel sodbi tistega, ki je rekel: »Preklet, kdor vrši Gospodova dela malomarno« (Jer 48, 10). In poleg tega se mora paziti, da ne postane ošaben in tako zapade sodbi hudiča.

170. Vprašanje: Naj tega, ki dela več in tega, ki dela manj, enako ovrednotimo?

Gospod je določil za odpuščanje grehov: »Njej bodo mnogi grehi odpuščeni, ker je mnogo ljubila. Komur pa se malo odpusti, ta tudi malo ljubi« (Lk 7, 47). In o duhovnikih je Apostol določil naslednje: »Duhovniki, ki kot predstojniki dobro opravljajo svojo nalogo, so vredni dvakratne časti. Predvsem ti, ki se trudijo s pridiganjem in poučevanjem« (1Tim 5, 17). Moje mnenje je, da se moramo po tem pravilu ravnati v vseh teh primerih.

171. Vprašanje: Če je malo pazljivi brat užaloščen, ker se daje prednost tem, ki bolj živijo po božjem strahu, kako naj z njim ravnamo?

Očitno je obsojen zaradi svoje hudobije po priliki v evangeliju. Zato pravi Gospod tistim, ki so bili žalostni nad tem, da so drugi prejeli z njimi vred isto plačilo: »Ali je tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober« (Mt 20, 15).

Gospodova sodba proti njemu in njemu enakim izhaja tudi jasno z besede preroka: »Tisti, ki brezbožneža zaničuje, toda ima v časti tiste, ki se Gospoda spoštujejo« (Ps 14, 4).

172. Vprašanje: S kakšnim spoštovanjem, s kakšnim zaupanjem in s kakšnim vedenjem moramo prejeti Telo in Kri Gospoda?

Apostol nas uči spoštovanju, saj pravi: »Kdor nevredno je in pije, samemu sebi je in pije sodbo« (1Kor 11, 29). Zaupa veri v besede Gospoda: »To je moje telo, ki se daje za vas. To delajte v moj spomin« (Lk 22, 19). In ravno tako zaupa veri v Janezovo pričevanje, ki predstavlja najprej veličastvo Besede in potem nato govori o načinu učloveče-

nja: »In Beseda je meso postala, in med nami prebivala, in mi smo videlo njeno veličastvo, veličastvo Edinorojenega od Očeta, ki je polna milosti in resnice« (Jn 1, 14). K temu piše Apostol tudi: »Čeprav je bil namreč v podobi Boga, se ni ljubosumno oklepal svoje enakosti z Bogom, ampak je sam sebe izpraznil tako, da je prevzel podobo služabnika in postal podoben ljudem. Po zunanosti je bil kakor človek in je sam sebe ponižal tako, da je postal pokoren vse do smrti, in sicer smrti na križu« (Flp 2, 6-8).

Če se torej duša prepusti tem in drugim besedam iste izjave, potem razume veličino veličastva in občuduje izredno ponižnost pokorščine, s katero tisti – ki je bil tako mogočen – je pokoren Očetu vse do smrti zaradi našega življenja. Verujem tudi, da potem duša dospe do odnosa ljubezni, do ljubezni do Boga Očeta, »ki svojemu lastnemu Sinu ni prizanesel, ampak ga je daroval za nas vse« (Rim 8, 32). Ravno tako tudi k ljubezni do njegovega edinorojenega Sina, ki je bil pokoren vse do smrti zaradi našega odrešenja in zaradi našega zveličanja. Potem lahko duša sledi besedam Apostola, ki je določil hkrati kot pravilo za zdrave dobro vest v tem ravnanju, ko pravi: »Kristusova ljubezen nas namreč žene, da smo takole presodili: Eden je umrl za vse, torej so vsi umrli; in za vse je umrl, da tisti, ki živijo, ne bi živeli več sami sebi, ampak tistemu, ki je zanje umrl in vstal« (2Kor 5, 14-15). To ravnanje in pripravljenost je potrebno, če želimo biti deležni kruha in pijače.

173. Vprašanje: Smemo govoriti ob času, v katerem se v hiši molijo psalmi?

Nikakor. – Od tega so izvzeti samo tisti, ki jim je zaupan nadzor in skrb za disciplino in razdeljevanje dela in tudi ti samo v skrajni sili. Toda tudi oni ne smejo govoriti ne-

premišleno, ampak morajo misliti na kraj, na red, na resnobo in na to, da preprečijo pohujšanje. Drugi pa morajo brezpogojno molčati.

Če celo v času pogovora in tudi med tistimi, ki predan služba poučevanja, celo prvim je zapovedano molčanje – »Če pa je drugemu, ki sedi, dano razodetje, naj prvi molči« (1Kor 14, 30) – koliko bolj morajo potem molčati ostali med molitvijo psalmov?

174. Vprašanje: Kako lahko izpolnjujemo iz vsega srca in z veseljem Gospodove zapovedi?

Izkušnja prijetnega in koristnega, saj že pričakovanje tega vzbuja po naravi v duši napetost in hrepenenje po tem. Greh je to, iz katerega pride v dušo nerazpoloženje in gnus do Božjih odredb, tako kakor telo v bolezni nima nobenega teka in občuti odpor do hrane. Če torej nekdo sovraži krivico in zavrača, da bi se očistil vseh grehov in poleg tega da bi se prepričal, da Božja zapoved je večno življenje, da vse obljube za tiste, ki to izpolnjujejo, resnično veljajo, potem je v drži tega, ki je rekel: »Gospodove sodbe so resnica, vse so pravične. Cenimo jih bolj kot zlato in dragocene kamne in so slajši kot med iz satovja. In tudi tvoj služabnik jih želi spoštovati in njih izpolnjevanje prinaša veliko plačilo« (Ps 18, 10-12).

175. Vprašanje: Kako ugotovimo, če nekdo ljubi svojega brata po Gospodovi zapovedi, in kako spoznamo, če ga tako ne ljubi?

Ljubezen kaže te obe lastnosti: je žalostna in zaskrbljena nad trpljenjem, ki doleti ljubljene. Veseli se z njim in se bori za njegov blagor. Blažen je zaradi tega tisti, ki se žalosti nad grešnikom, ki je v veliki nevarnosti, in tudi tisti, ki se veseli nad pošte-

nim, tega plačilo je neprimerljivo po besedah Svetega pisma.

To izpričuje tudi Apostol, ko pravi: »Če en ud trpi, trpijo vsi«. Gotovo sotrpijo v Kristusovi ljubezni. »In če je en ud v časti« – ker želi Boga poveličevati – »potem se vsi udje z njim veselijo« (1Kor 12, 26).

176. Vprašanje: Kdo so sovražniki, ki jih naj ljubimo? In kako naj ljubimo sovražnike? Samo tako, da jim delamo dobro, ali tudi iz notranje drže, in kako je to mogoče?

Sovražnik se kaže v tem, da želi škodovati in povzročati zlo. Vsakdo, ki želi škodovati drugemu na kakršenkoli način, se zato imenuje sovražnik, predvsem pa grešnik. Kajti izvršuje na različne načine tako dolgo, kakor more, dela škodo. Povzroča zlo za tistega, s katerim živi, ali tistemu, katerega slučajno sreča.

Ker torej človek je telesa in duše, ljubimo dušo takšnega človeka, če vodimo na pravo pot, resno opominjamo in vodimo na vsak način k spreobrnjenju. Njihovo telo ljubimo v tem, ko jim delamo dobro, ko trpimo pomanjkanje življenskih potrebščin.

Da pa je ljubezen notranja drža, vsakdo ve. Da je tako mogoča, nas je učil in nam pokazal Gospod, ki je ljubezen Očeta in svojo lastno ljubezen v pokorščini vse do smrti dal kot dokaz – in to, kakor pravi Apostol, za svoje sovražnike, ne za svoje prijatelje: »Bog torej dokazuje svojo ljubezen do nas s tem, da je Kristus za nas umrl, ko smo bili še grešniki« (Rim 5, 8). Ravno k temu nas tudi spodbuja s besedami: »Postanite torej posnemovalci Boga kot ljubljene otroci, in ljubite, kakor nas je tudi Kristus ljubil in se za nas dal kot dar in žrtev Bogu« (Ef 5, 1-2).

Dobri in pravični bi pa tega ne zapovedal, če ne bi imel moči za to. Saj je vendar pokazal, da je to v naravi kakor obveza. Kajti njeni dobrotniki ljubijo celo živali po naravi. Ali izkazuje prijatelj toliko dobrega kakor sovražniki? Ustvarjajo nam vendar blaženost, ki jo je Gospod napovedal: »Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali, preganjali in vse hudo zoper vas lažnivo govorili. Veselite in radujte se, kajti vaše plačilo v nebesih je veliko« (Mt 5, 11-12).

177. Vprašanje: Kako morajo prenašati močni slabosti slabotnih (Rim 15, 1)?

Če pomeni prenašanje toliko kakor pozdvignenje in zveličanje po Svetem pismu: »On je vzel naše slabosti nase in nosil naše bolezni« (Iz 53, 4), potem ne, da jih je resnično vzel nase, ampak da je ozdravil tiste, ki so trpeli. To potem označuje način pokore, s katero so bodo ozdravljeni slabotni preko skrbi močnih.

178. Vprašanje: Kaj pomeni beseda: »Eden naj nosi breme drugega« (Gal 6, 2)? In katero zapoved moramo s tem izpolniti?

To ustreza temu, kar smo že prej povedali. Težek je namreč ta greh, in dušo povleče v peklenko brezno. Prenehamo z grehom in ga odstranimo, ko vodimo grešnika k spreobrnjenju. »Nošenje« uporabljajo prebivalci dežele tudi za »prenehanje«, kakor sem jaz sam pogosto slišal od mnogih. S tem pa izpolnimo postavo Kristusa, ki je rekel: »Nisem prišel klicati pravičnih, ampak grešnike, da se spreobrnejo« (Lk 5, 32). Nam pa je dal postavo: »Če je tvoj brat grešil proti tebi, potem pojdi in opomni. Če te posluša, potem si pridobil svojega brata« (Mt 18, 15).

179. Vprašanje: Kako ima lahko nekdo brez ljubezni takšno vero, da lahko prestavi goro ali da svoje imetje revežem ali da svoje telo zažgati (prim. 1Kor 13, 2-3)?

To razumeti ni težko, če pomislimo na Gospodove besede: »Kajti oni to delajo, da bi jih ljudje videli« (Mt 6, 5), na njegov odgovor, ki ga je dal tistim, ki so mu rekli: »Gospod, gospod, ali nismo prerokovali v tvojem imenu, v tvojem imenu izganjali hude duhove, in v tvojem imenu naredili mnogo čudežev?« – Kakor jim je potem rekel: »Ne poznam vas, ne vem, odkod ste« (Mt 7, 22-23), in to ne, ker bi bili lagali, ampak ker so zlorabili milost Boga po svojem lastnem hotenju, kar pa je tuje ljubezni do Boga.

Da tudi nevredni ne prejmejo Božje milosti in daru, ni nič nenavadnega. Kajti Bog pusti ob času svoje dobrote in velikodušnosti vzhajati sonce nad hudobnimi in dobrimi (prim. Rim 2, 4; Mt 5, 45). Pogosto se to zgodi v korist tega, ki prejme dar, ki potem – začuden nad božjo milostjo – se nagiba, da bi mu bil všeč. Toda to se lahko zgodi tudi v korist drugega po besedi Apostola: »Nekateri sicer oznanjajo Kristusa tudi iz zavisti in iz tekmovalnosti, nekateri pa tudi z dobrim namenom« (Flp 1, 15), in kmalu za tem: »Da se le, pa naj bo na kakršen koli način že, iz preračunljivosti ali v resnici, oznanja Kristus« (Flp 1, 18).

180. Vprašanje: S kakšnim ravnanjem in s kakšno pozornostjo moramo poslušati to, kar se nam bere pri mizi?

Z večjim zadovoljstvom kakor kakor jemo in pijemo, da s tem duh pokaže, da ni očaran od telesnega veselja, temveč se nasprotno veseli besed Gospoda – popolnoma po ravnanju tega, ki je rekel: »Slajše kakor med in med iz satovja« (Ps 18, 11).

181. Če so skupnosti ene poleg druge in revna, ki je drugi manj pripravljena deliti, kakšne odnos naj potem ima revna skupnost do tiste, ki noče deliti?

Kako morejo tisti, ki jim je bilo rečeno, da morajo v Kristusovi ljubezni darovati življenje drug za drugega, v telesnih potrebah skopuška? To je, kot če bi pozabila besede: »Lačen sem bil, in mi niste dali jesti« itd (Mt 25,42). Če pa se to vendarle zgodi, potem naj to revne skupnosti s potrpežljivostjo prenašajo ter posnemajo Lazarja v prepričanju, da bodo potolažene v prihodnjem življenju (prim. Lk 16, 19-31).

182. Po kakšnih sadovih lahko prepoznamo, če nekdo opominja padlega brata s sočutjem?

Prvič preko velikih znamenj sočutja, katere navaja Apostol: »Če en ud trpi, potem vsi trpijo z njim« (1Kor 12,26), in »kdo se spotika, ne da bi tudi mene žgalo?« (2Kor 11,29). Drugič, če nekdo občuti nad vsakim grehom isto bolečino in prenaša za vse grešnike isto žalost in isto trpljenje, če se pregrešijo proti njemu ali proti drugim. Tretjič, če ne gre pri opominjanju preko mere, ki jo je zapovedal Gospod.

183. Če se zgodi, da so si nekateri v skupnosti med seboj needini, ali ni potem nevarno, občevati z njimi z ljubeznijo?

Gospod je rekel: »Daj, Oče, da bodo, kakor sva jaz in ti eno, tudi oni eno v naju« (Jn 17,21), in Apostol je zapisal: Bodite edini in enega mišljenja (Flp 2,2), in apostolska dela poročajo: »Verniki so bili enega srca in enodušni«. (Apd 4,32). Po tem so bratje, ki so needini, daleč od teh besed. Častna ljubezen pa se drži besede: »Kdor ljubi,

skrbno vzgaja« (Prg 13,24). Nečastna ljubezen pa je nizkotna, saj je Gospod rekel: »Kdor očeta ali mater bolj ljubi kot mene, ni mene vreden« (Mt 10,37).

184. Kako naj pri opominjanju in pri grajanju ne skrbimo samo za primerno besedo, ampak pazimo tudi na ravnanje, ki je tako za Bogu in za tiste, katerim govorimo, primerno?

Če se spomnimo besede Apostola: »Imejte nas torej za Kristusove služabnike in oskrbnike božjih skrivnosti« (1Kor 4,1), potem ne bomo ravnali iz lastne modrosti in iz lastne moči, ampak bomo skrbeli – polni strahu in trepeta pred Bogom – pri Božji službi za duše, ki so odkupljene s Kristusovo krvjo (1Pt 1,19). Kajti pisano je: »Ne pridigamo, da bi ugajali ljudem, ampak Bogu, ki preizkuša na srca«. (1Tes 2,4). Do poslušalcev moramo biti sočutni in naklonjeni in tako izpolniti besedo: »Kakor mati skrbi za svojega otročička, tako mi hrepenimo po vas. Ne želimo vam podariti samo evangelija zaradi Boga, ampak tudi svoje lastno življenje (isto tam 7-8).

185. Če nekdo z veseljem ugotovi, da je njegove poslušalce njegov govor nagovoril, kako lahko spozna, če se veseli s pravim razpoloženjem ali iz samoljublja?

Če veselje temelji samo na hvali, potem vrši to iz samoljublja. Če pa ugotovi, da tisti, ki ga hvalijo, to, kar so slišali, že razumejo in s tem dajejo upanje, da bodo to prenesli v dejanje, in se potem, ko opazi nek uspeh, veseli, ker njihova dobra dela ustrezajo hvali ali je užaloščen, ker ne najde pri tistih, ki ga hvalijo, nobenega uspeha in se kljub temu zahvali Bogu, potem je lahko prepričan, da je ravnal kot tisti, ki ljubi Boga in brate, in ni iskal svoje časti, ampak Božjo in korist bratov.

186. Ker nam je zapovedano, imeti takšno ljubezen, da damo svoje življenje za prijatelje, moremo vedeti, s kakšnim veseljem moramo to izvrševati?

Drža in izvrševanje tega dobrega dejanja se zdi različna. Pogosto je vendarle nekaj drugega, kar sprejmemo nase za grešnika in kar moramo narediti za pravičnega. Toda ljubezen do smrti moramo izvrševati tako v odnosu do grešnikov kakor tudi v odnosu do pravičnih brez razlikovanja. Saj je rečeno: »Bog je svojo ljubezen do nas pokazal s tem, da je Kristus umrl, ko smo bili še grešniki« (Rim 5,8-9). In Apostol pravi svetim: »Kakor mati skrbi za svoje otročičke, tako mi hrepenimo po vas. Nočemo vam dati samo evangelija zaradi Boga, ampak tudi svoje lastno življenje; ker ste se nam priljubili« (1Tes 2.7-8).

187. Sme vsakdo kaj od svojih sobratov sprejeti?

Sobratje morajo samoumevno dati tistim, ki se bližajo Gospodu, to, kar jim pripada. Ničesar od tega ne smejo zadržati, da ne bodo obsojeni kakor tempeljski roparji. Toda če to daje pred očmi tistih, katerim se zdi, da jim pripada, potem bo to za te povod za ošabnost, za revne pa, ki so izbrali isto življenje, povod za žalost. Tako se zgodi ravno to, kar je Apostol pri Korinčanih grajal: »Sramotite tiste, ki nimajo nič« (1Kor 11,22). Zaradi tega naj se tisti, katere mu je zaupana skrb za skupnost kraja in tisti, ki zna zvesto in preišljeno upravljati, spomni na tiste v apostolskih delih, ki so prinašali svoje imetje in ga polagali k nogam apostolov (prim. Apd 4,35). Če pa upravljanje tega imetja ni stvar vseh, ampak samo tistih, ki so bili za to določeni po preizkušnji, potem bo oskrbnik, tisto, kar mu je predano, že na prav način upravljal.

188. Kako naj gledamo na tiste, ki so nekoč živeli z nami, in na naše svojce, ki nas obiščejo?

Kakor je Gospod pokazal in učil, ko so mu sporočili: »Tvoja mater in tvoji bratje so zunaj in te želijo videti«; ostro jim je odvrnil: »Kdo je moja mati, kdo so moje bratje? Vsakdo, ki voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, vrši, ta mi je brat, sestra in mati« (Mt 12, 48-50).

189. Če nas hočejo pregovoriti, da bi se vrnili k njim, se jim smemo vdati?

Če se to zgodi za rast vere, potem naj tistemu, ki je za to sposoben, odhod dovolimo. Če pa se to zgodi samo zaradi človeškega ozira, potem moramo poslušati besedo Gospoda, ki je rekel tistemu, ki ga je dejal: »Naj se prej še poslovim od svojih domačih« – »Nihče, ki položi roko na plug in se ozre nazaj, ni primeren za Božje kraljestvo« (Lk 9,61-62). Če je tako sojen tisti, ki se je hotel samo še posloviti, kaj naj potem še rečemo k temu vprašanju?

190. Se moramo za svoje znance zavzemati in skrbeti za njihovo večno zveličanje?

Kdor je bil po Gospodovi besedi rojen iz Duha (Jn 3,8) in je prejel moč, da postane Božji otrok (Jn 1,12), tisti se sramuje svojih ljubljenih znancev. Kot na svoje bližnje gleda na tiste, ki so z njim v sorodstvu po veri. Drži se pričevanje Gospoda, ki je reke: »Moja mati in moji bratje so tisti, ki poslušajo Božjo besedo in jo izpolnjujejo« (Lk 8,21). Gotovo sočustvuje z vsemi tistimi, ki se oddaljujejo od Gospoda, in to s svojimi znanci in z vsemi ostalimi. Če pa zanje bolj trpi in zaradi svoje občutljivosti hoče videti v Apostolu zagovornika, ker je ta rekel: »Hotel bi biti sam preklet in ločen od Kristusa v blagor svojim bratom, ki so

moji rojaki po mesu« (Rim 9,3), potem naj spozna iz teh besed, da Apostol ni visoko cenil telesno poznanstvo, ampak ves Izrael in tiste dobrote, katere mu je izkazal Bog. To pa ne, ker bi bili Izraelci njegovi sorodniki, ampak ker so bili njegovi telesni sorodniki in ker so prejeli od Boga tako velike dobrote. Kajti njim pripadajo sinovstvo, veličastvo, zakonodaja in bogoslužje. Njim pripadajo zaveza, obljube in ravno tako očaki. Iz njih je tudi Kristus po telesu (prim. Rim 9,4-5). Zato je tako visoko cenil njihovo odrešenje. Pri tem ni gledal na sorodstvo, ampak na njim namenjeno učlovečenje Gospoda, ki je rekel: »Poslan sem bil samo za izgubljene ovce Izraelove hiše« (Mt 15,24).

191. Kdo je krotak (prim. Mt 5,5)?

Kdor trdno vztraja pri svoji odločitvi, da bi ugajal Bogu.

192. Kaj je žalost zaradi Boga in kaj zaradi sveta?

Žalost zaradi Boga je potem v tem, če se žalostimo zaradi prestopka zapovedi, kakor je rečeno: »Jezim se zaradi grešnikov, ki prestopajo tvojo postavbo« (Ps 118.53); žalost zaradi sveta, če smo žalostni zaradi stvari, za katere si prizadevajo ljudje in svet.

193. Kaj je veselje v Gospodu, in zaradi česa se moramo v njem veseliti?

Veseliti se nad tem, kar je v skladu z zapovedjo Gospoda in je v Božjo čast, to je veselje v Gospodu. Če izpolnjujemo zapovedi Gospoda ali trpimo za Gospodovo ime, potem se veselimo in čestitajmo drug drugemu.

194. Kdaj smo tako žalostni, da postanemo vredni blaženosti (prim. Mt 5,4)?

To vprašanje je že odgovorjeno v vprašanju o žalosti zaradi Boga. Če smo namreč žalostni nad grešniki, v kolikor onečaščajo Boga – kajti prestopek proti zapovedi je onečaščenje – ali v kolikor v svojem grehu drvijo proti nevarnosti; kajti rečeno je: »Duša, ki greši, bo umrla« (Ezk 18,4). S tem posnemamo tistega, ki je rekel: »Žalovati bi moral zaradi mnogih, ki so prej grešili« (2Kor 12,21).

195. Kako lahko vse delamo v božjo slavo?

Vtem ko delamo vse za Boga in Božjo zapoved in se na noben način na oziramo na človeško hvalo, temveč povsod mislimo na Gospodovo besedo: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih«. (Mt 5,16).

196. Kako jemo in pijemo v Božjo čast (prim. 1Kor 10-31)?

Preko misli na dobrotnika in v tisti drži duše, ki se kaže tudi v zunanjem vedenju, da ne pustimo pri jedi, da gre vse svojo pot, ampak da imamo Boga pred očmi. Ravno tako pri utemeljevanje obeda: ne jemo kot služabniki trebuha v zabavo, ampak kot božji delavci, da se okrepimo za izvrševanje Kristusove zapovedi.

197. Kako lahko desnica nekaj vrši, ne da bi to levica vedela (prim. Mt 6,3)?

Če hoče duh v neprestanem, trdnem hrepenenju ugajati Bogu, poleg tega da pazi z vso svojo močjo na to, da ne bi prekršil kakšno dolžnost in da bi se bojeval po pravilu. Potem ne misli na nič drugega, tudi ne na drug ud, ampak samo na to, kar je v skladu z njegovim namenom, ka-

kor se umetnik pri svojem delu ozira samo za orodjem, ki ustreza njegovemu delu.

198. Kaj je ponižnost in kako jo dosežemo?

Po zapovedi Apostola je ponižnost, vse imeti boljše od samega sebe (prim. Flp 2,3).

Dosežemo jo prvič, če mislimo na Gospodovo besedo: »Učite se od mene, kajti krotak sem in iz srca ponižen« (Mt 11,29). To je pogosto in na mnoge načine pokazal in učil. Poleg tega pa moramo verovati njegovi obljubi: »Kdor se ponižuje, bo povišan« (Lk 14,11). Drugič, če smo vedno vztrajno pozorni pri vsakem dejanju na zahtevne ponižnosti in se v tem vadimo. Tudi tako bomo dosegli držo ponižnosti s trudom in z nenehno pozornostjo, ravno tako kakor se to dogaja pri ročni spretnosti. Samo na ta način lahko dospemo do kreposti, ki ustreza zapovedi našega Gospoda Jezusa Kristusa.

199. Kako pridemo do pripravljenosti, izpostaviti samega sebe nevarnosti zaradi Gospodove zapovedi?

Prvič, če mislimo na to, da je bil Gospod sam zaradi nas pokoren Očetu vse do smrti. Drugič, če smo prepričani o moči zapovedi, da je namreč – po besedi Svetega Pisma – večno življenje (Jn 12,50), in tretjič, če verujemo Gospodovi besedi: »Kdor želi svoje življenje rešiti, ga bo izgubil; kdor pa svoje življenje izgubi zaradi mene in zaradi evangelija, ga bo rešil« (Mk 8,35).

200. Kako lahko tisti, ki so v božji službi že preizkušeni, pomagajo tistim, ki so na novo prišli?

Če so telesno krepki, vtem ko izkazujejo vztrajno gorečnost in dajejo zgled v vsakem dobrem delu. Če pa so te-

lesno šibki, vtem ko živijo v takšnem duševnem razpoloženju, da prepričujejo s svojim obličjem in z vsakim svojim gibom, da vedno stojijo pred Bogom in v njegovi prisotnosti, ter medtem ko izražajo izredne lastnosti ljubezni, katere Apostol našteva: »Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva, ni nevoščljiva, ljubezen se ne ponaša, se ne napihuje, ni brezobzirna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega. Ne veseli se krivice, veseli pa se resnice. Vse prenaša, vse veruje, vse upa, vse prestane. Ljubezen nikoli ne mine« (1Kor 13,4-8). To vse lahko vršijo tudi s šibkim telesom.

201. Kako lahko molimo brez raztresenosti?

Če smo prepričani, da Bog stoji pred našimi očmi. Kajti če nekdo, ki gleda kneza ali predstojnika in z njim govori, neprestano usmerja svoje oči nanj, koliko bolj mora potemtisti, ki moli k Bogu, neprestano svojega duha usmerjati nanj, ki preiskuje srce in obisti, da tako izpolni besedo Svetega pisma: »Povzdigovali so svete roke, brez jeze in prepira« (1Tim 2,8).

202. Ali smo lahko vedno in povsod brez raztresenosti, in kako lahko to dosežemo?

Da je to mogoče, kaže tisti, ki je rekel: »Moje oči vedno gledajo Gospoda« (Ps 24,15) in »vedno imam Gospoda pred očmi; on stoji na moji desni, da ne omahnem« (Ps 15,8). Kako je to mogoče, je bilo rečeno že prej. Vtem ko namreč svoje duši ne da priložnosti, da bi prenehala misliti na Boga, opravljati svoja opravila in uporabljati svoje darove, in tudi, da ne bi opustila zahvaljevanja za vse njegove darove.

203. Obstaja pri izpolnjevanju Gospodove zapovedi za vse samo ena mera, ali je za nekatere večja, za druge manjša?

Da za vse ne velja ista mera, ampak da nekdo prejme več in več naredi, drugi pa manj, to je jasno iz besed Gospoda, ki je rekel: »V dobro zemljo vsejan je tisti, ki posluša besedo in jo tudi doume. Ta zares obrodi sad: eden stoternega, drugi šestdeseternega in spet drugi trideseternega« (Mt 13,23). Isto najdemo tudi pri tistih, ki so prejeli talente, kjer je rečeno: »Enemu je dal pet talentov, drugemu dva in tretjemu enega« (Mt 25,15).

204. Kako lahko prejmemo Svetega Duha (prim. Heb 6,4)?

To je učil naš Gospod Jezus Kristus z besedami: »Če me ljubite, potem izpolnjujete moje zapovedi. In prosil bom Očeta, in dal vam bo drugega Tolažnika, da bo ostal pri vas vekomaj, Duha resnice, ki ga svet ne more prejeti« (Jn 14,15-17). Dokler torej ne izpolnjujemo vse zapovedi Gospoda in tudi nismo takšni, da bi o nas lahko pričeval: »Vi niste od tega sveta« (Jn 15,19), ne smemo pričakovati, da bomo deležni Svetega Duha.

205. Kdo so ubogi v duhu (prim. Mt 5,3)?

Gospod pravi enkrat: »Besede, ki sem vam jih govoril, so duh in življenje« (Jn 6,63), in drugič: »Sveti Duh vas bo vse učil in spomnil na vse, kar sem vam rekel« (Jn 14, 26), »kajti on ne bo govoril sam od sebe«, tako pravi, »ampak, kar bo slišal, to bo govoril« (Jn 16,13). Zaradi tega so tisti ubogi v duhu, ki niso postali ubogi iz nobenega drugega vzroka, kakor zaradi nauka Gospoda, ki je rekel: »Pojdi, prodaj vse, kar imaš, in daj ubogim« (Mt 19,21). Toda tudi

tisti, ki uboštvo, od kjerkoli že pride, sprejme in ga kakor Lazar po božji volji prenaša, ni daleč od tega blagra.

206. Gospod zapoveduje, da naj ne skrbimo ne za jed, ne za pijačo ne za obleko (Mt 6,31); kako daleč seže ta zapoved, in kako jo lahko izpolnimo?

Ta zapoved velja vse do smrti kakor vsaka druga zapoved. Saj je bil tudi Gospod pokoren vse do smrti (Flp 2,8). Izpolnimo jo v zaupanju v Boga. Vtem ko Gospod prepoveduje skrb, doda obljubo: »Vaš Oče ve, da vse to potrebujete, še preden ga za to prosite« (Mt 6,8). Ravno tako je ravnal tudi Apostol, ki piše: »Nosili smo smrtno obsodbo v nas, da bi ne zaupali sami v sebe, ampak v Boga, ki obuja mrtve« (2Kor 1,9). Zato je lahko s pametnim vzrokom rekel: »Kakor umirajoči, pa glejte, živimo« (2Kor 6,9). Velika gorečnost in nenasitno hrepenenje po Gospodovi zapovedi sta pomagala tej nameri. Kogar to prevzame, nima več časa, da bi ga skrbelo za telesne potrebe.

207. Če torej ne smemo biti zaskrbljeni zaradi življenjskih potrebščin in druga zapoved Gospoda pravi: »Ne trudite se za hrano, ki mine« (Jn 6,27), je potem delovanje odveč?

Gospod sam je na obeh mestih pojasnil svojo zapoved. Kjer prepoveduje, da bi skrbeli za življenjske potrebščine, pravi: »Ne sprašujte, kaj boste jedli, kaj boste pili, po vsem tem sprašujejo tudi pogani« (Mt 6,31-32). In dodaja: »Iščite najprej Božje kraljestvo in njegovo pravičnost« (Mt 6,33). Kako pa moramo to iskati, nam kaže po teh, ki so ga vredni. Kjer pa je prepovedal, da bi delali za minljivo jed, je učil, da se moramo truditi za hrano, ki je za večno življenje (prim. Jn 6,27). To je pojasnil na drugem mestu z besedami: »Moja jed je, da izpolnim voljo tistega, ki

me je poslal, Očetovo voljo« (Jn 4,34). Če pa je Božja volja to, da nasičujemo lačne, damo žejnim piti, oblečemo nagega, itd (prim. Mt 25, 35-36), potem moramo brezpogojno posnemati Apostola, ki je rekel: »V vsem sem vam pokazal, kako moramo torej z delom skrbeti za slabotne« (Apd 20,35). Moramo mu slediti, ko pravi: »Trudi naj se s svojimi rokami in dela to, kar je dobro, da bo lahko dal tistemu, ki je v potrebi« (Ef 4,28). Po tem nam je to Apostol in Gospod v evangeliju zapovedal, je jasno, da nam je prepovedano, da bi bili v skrbeh za to in bi se za to trudili. Toda po Gospodovi zapovedi se moramo zelo goreče zavzemati za stiske bližnjega in zanj delati. To predvsem zato, ker Gospod službo, katero vršimo tistemu, ki je njemu posvečen, razume, kot da bi jo njemu izkazali in obljublja zanj nebeško kraljestvo.

208. Je primerno, da vedno molčimo?

Če je molčanje primerno, je odvisno od časa in od osebe. To nam pravi Sveto Pismo. Od časa, ko pravi: »Modri bo ob tem času molčal, kajti čas je hud« (Am 5,13). In ravno tako: »Svoja usta obvarujem z ograjo, dokler je pred menoj brežbožnež« (Ps 38,2). Od osebe, ko Apostol piše: »Če pa je razodetje podarjeno komu drugemu od navzočih, naj prejšnji umolkne« (1Kor 14,30). In zopet: »Vaše žene pa naj pri zborovanju molčijo« (1Kor 14,34). Tod tisti, ki neprestano govorijo in ne morejo upoštevati one besede: »Nobena sovražna beseda naj ne pride iz vaših ust, ampak samo dobra, ki izgrajuje« (Ef 4,29), naj molčijo, dokler se ne rešijo te bolezni prenaglega govorjenja in so pučeni v zadržanosti, kdaj, kaj in kako morajo govoriti, da s tem – kakor je zapisano – »poslušalcem prinesejo blagoslov« (ravno tam).

209. Kako se lahko bojimo Božje sodbe?

Po naravi pričakovanje vsakega zla vzbuja strah. Tako se bojimo divje živali in tudi tistih, ki imajo oblast, če pričakujemo nekaj slabega od njih. Če je torej nekdo prepričan o resnici Gospodove grožnje in pričakuje njeno resnično grozo in rodovitnost, potem se boji Gospodove sodbe.

210. Katero obleko imenuje Apostol dostojanstvena obleka? (prim. Tim 2,9).

To je tista, ki je primerna za posebni namen, ki upošteva čas, kraj, osebo in potrebe. Pamet vendarle ne dopušča isto obleko za zimo in za poletje, tudi ne za delo in počitek, ravno tako ne za služabnika in gospoda, za vojaka in zasebnika, ne za moškega in žensko.

211. Kaj je mera ljubezni do Boga?

Stalno duševno prizadevanje, ki presega naravne moči, da bi izpolnjevala Božjo voljo in tako bila Bogu po volji ter ga poveličevala.

212. Kako dosežemo ljubezen do Boga?

Vtem ko sprejemamo njegova dobra dela z čisto vestjo in z razumom. To delajo celo nerazumne živali. Saj vendar vidimo, da psi ljubijo samo tistega, ki jim daje hrano. Tega se učimo tudi od preroka Izaija, ki je z očitajočim glasom rekel: »Sinove sem rodil in jih vzgojil – oni pa me zaničujejo. Vol pozna svojega gospodarja in osel jasli svojega gospoda. Izrael pa me ne pozna, in moje ljudstvo nima spoznanja« (Iz 1,2-3). Popolnoma sama od sebe ljubita vol in osel svojega skrbnika, ker od njega prejemata hrano. Kako naj torej tudi mi ne, ko sprejemamo dobrote s spoštovanjem in z razumom, ne ljubimo Boga, daroval-

ca tako mnogih in velikih darov, saj je vendar – če smem to tako reči – zdravi duši takšno ravnanje po naravi in brez pouka prirojeno?

213. Po čem spoznamo ljubezen do Boga?

To nas je poučil sam Gospod z besedami: »Če me ljubite, potem se držite mojih zapovedi« (Jn 14,15).

214. Kaj je razlika med biti usmiljen in biti dober?

David je enkrat rekel: »Bog je do vseh usmiljen« (Ps 14-4,9), in: Usmiljen je človek, ki se usmili in posodi« (Ps 11-1,5). Toda na drugem mestu: »Ti si dober, Gospod, do dobrih« (Ps 124,4), in Jeremija: »Gospod je dober do tistih, ki vanj zaupajo« (Žal 3,25). Po tem se zdi, da ima biti usmiljen širši pomen: na vse se ozira, ki na kakršenkoli način potrebujejo pomoč. Ožji pa nasprotno biti dober, ker pri svoji pomoči upošteva načelo pravičnosti.

215. Kdo je tisti, ki dela za mir, katerega Gospod blagruje?

Tisti, ki dela z Gospodom, kakor pravi Apostol: »Zaradi Kristusa smo poslani, tako da vas Bog po nas opominja. Zaradi Kristusa vas prosimo: spravite se z Bogom« (2Kor 5,20), in ravno tako: »Ker smo opravičeni na podlagi veri, imamo mir z Bogom« (Rim 5,1). Drugačen mir je Gospod zavračal z besedami: »Svoj mir vam dajem; ne kakor ga daje svet, ga vam dajem jaz« (Jn 14,27).

216. V čem se moramo spreobrniti in kako postanemo kakor otroci?

To nam kaže odlomek v samem evangeliju (prim. Mt 18,3). Kajti tukaj je podan vzrok, zaradi česa je to rečeno.

Mi ne smemo iskati prednosti, ampak moramo spoznati enakost in to enakost tudi ljubiti v tistih, ki se zdi, da so na kakršenkoli način med nami. Saj tako ravnajo otroci med seboj, dokler si ne prisvojijo hudobijo tistih, med katerimi živijo.

217. Kdaj sprejemamo božje kraljestvo kakor otroci (prim. Mt 18,3)?

Če se ravnamo po nauku Gospoda tako, kakor otroci pri pouku. Oni se ne upirajo, se ne prepirajo z učiteljem, marveč sprejemajo pouk z zaupanjem in z odprto glavo.

218. Kakšno razumnost si moramo izprositi od Boga, in kako jo pridobimo?

Razumnosti nas uči sam Bog po besedi preroka: »Modri se naj ne hvali s svojo modrostjo, ne močni s svojo močjo in ne bogati s svojim bogastvom, ampak tisti naj se hvali, kdor se hoče hvaliti, s tem, da ima razumnost in da pozna Gospoda« (Jer 9,22-23). In ravno tako po besedi Apostola: »Spoznajte, kaj je Gospodova volja« (Ef 5,17). Pridobimo si jo lahko, če izpolnjujemo besedo: »Odnehajte in spoznajte, da sem jaz Bog« (Ps 45,11), in če smo poleg tega napolnjeni z resnico božje besede: »Kajti, če ne verujete«, pravi on, »ne boste spoznali« (Iz 7,9).

219. Če nam nekdo stori dobroto, kako naj potem izkažemo Gospodu dolžno, čisto in popolno hvaležnost in to pokažemo na primeren način tudi dobrotniku, ne da bi se pregrešili v pravi meri ali da bi šli preko nje?

Prvič, če smo prepričani o tem, da je Bog Začetnik in Izvrševalec vsega dobrega in drugič, če gledamo v dobrotniku služabnika božje dobrote.

220. Smemo vsakomur, ki hoče govoriti s sestrami, to dovoliti? Ali kdaj in kako sme kdo govoriti s sestrami?

Na to smo odgovorili že v daljših pravilih, da noben moški ne sme govoriti z drugim moškim samovoljno, preprosto in kakor se ravno to dogaja, ampak samo tisti, o katerem se ve, da to lahko uspešno izvrši zase in za druge. To velja tudi za občevanje z žensko. Če se spomnimo na besedo Gospoda: »Za vsako prazno besedo, ki jo ljudje izgovorijo, bodo dajali odgovor na sodni dan« (Mt 12,36), potem se bomo bali pred takšno sodbo pri vsakem dejanju. Prisluhnjimo besedam Gospoda: »Če jeste ali pijete ali sicer kaj drugega delate, delajte vse v Božjo slavo« (1Kor 10,31) in tudi temu: »Vse pa naj bo v izgrajevanje« (1Kor 14,26). Da se ne bi pripetilo nič nekoristnega in nerodovitnega nekemu, kdaj in na kakršenkoli način, tako moramo tako določiti čas, kraj in osebo, da ne bo moglo priti niti do suma o zlu. Tako se bomo povsem izognili pohujšanju, in bo razprava potekala v izgrajevanje v veri. Tudi Sveto pismo ne dovoljuje, da bi se nekdo sam sestajal z drugim. Saj je rečeno: »Bolje dva kot eden« (Prd 4,9). Njima je tudi prej za zaupati. »Gorje torej tistemu, ki je sam; če pade, ker ni drugega, ki bi ga vzdignil« (Prd 4,10).

221. Ker Gospod uči, da moramo moliti, da ne pridemo v skušnjavo (Lk 22,40), smemo potem prositi tudi za to, da ne bi trpeli zaradi telesnih bolečin? Če nekdo zaradi njih trpi, kako naj jih premaguje?

Gospod ni načina skušnjave določil za posamezni primer ampak popolnoma na splošno: »Molite, da na pride te skušnjavo« (Mt 26,41). Kdor pa je že skušan, naj prosi Gospoda, da naj mu omogoči izhod iz skušnjave, katerega bo mogel prestati (prim. 1Kor 10,13). Kajti na nas se

mora izpolniti beseda: »Kdor bo vztrajal do konca, ta bo rešen« (Mt 24,13).

222. Kdo je nasprotnik vsakomur izmed nas (prim. Mt 5,25) in kako moramo biti njemu naklonjeni?

Gospod izrečno imenuje na tem mestu nasprotnika tistega, ki hoče od nas vzeti nekaj, kar je naša last. Naklonjeni smo mu, če izpolnimo Gospodovo besedo: » Če se kdo hoče pravdati s teboj in ti vzeti obleko, mu daj tudi plašč« (Mt 5,40). Tako moramo torej ravnati v vsaki situaciji.

223. Gospod je rekel: »Če se postiš, si pomazili svojo glavo in umij svoj obraz, da ljudje ne bodo opazili, da se postiš« (Mt 6,17). Kako naj torej ravnamo, če se hočemo postiti iz vzroka, ki je Bogu všeč, kakor so to delali svetniki pogosto javno, in nas potem proti naši volji opazijo ljudje?

Ta zapoved je rečena tistim, ki hočejo goreče izpolnjevati božje zapovedi, da bi jih ljudje videli, in sicer, s tem da bi bili rešeni pregrehe nečimrnosti. Ker pa je torej treba Gospodovo zapoved izpolnjevati v božjo čast, se po naravi upira, pred tistimi, ki ljubijo Boga, da bi ostali skriti. Zato je Gospod rekel tudi: »Mesto, ki stoji na gori, se ne more skriti. Svetilke tudi ne prižigajo in ne postavljajo pod mernik, temveč na podstavek, itd«. (Mt 5,14-15).

224. Obstajajo danes še takšni, ki delajo od prve ure, in takšni, ki delajo od enajste ure (prim. Mt 20, 1 in sl.)? In kdo so?

Vsem je torej popolnoma jasno, kako Sveto Pismo govori, da mnogi po Apostolovi besedi od otroštva poznajo Sveto Pismo (prim. 2Tim 3,15). Mnogi drugi pa uporabljaja-

jo po zgledu Kornelija svoje naravne darove na pravi način (prim. Apd 10,2), pridejo pa seveda počasi do popolnega spoznanja, ker nimajo učiteljev. Saj je vendar rečeno: »Kako pa naj verujejo, če niso slišali?« (Rim 10,14). Če pa nekateri kakor Kornelij nič slabega ne storijo in v hrepenjenju po popolnosti dobro, ki ga lahko vršijo in spoznajo, z odkritosrčnim mišljenjem izvršujejo, potem jim Bog zagotavlja isto milost kakor Korneliju. Ne očita jim pretekli čas kot krivdo, kot da bi čas uporabili z nedejavnostjo. Kajti do tega ni prišlo, kakor sem že rekel, po njihovi krivdi. Temveč se zadovolji z njihovo dobro voljo, po kateri so dokazali svojo gorečnost glede na razmere in da so se trudili, da bi vse do konca ravnali po pravici.

225. Gospod je rekel: »Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi« (Mt 18,20).

Kako lahko do dosežemo?

Tisti, ki so v imenu nekoga zbrani, se morajo zavedati, s kakšnim namenom so se zbrali in če so usklajeni s tem namenom, s tem da iščejo le-tega naklonjenost in da se jim ne očita hudobija in nemarnost. Saj tisti, ki jih nekdo skliče k žetvi, so primerni za žetev, tisti pa, ki so poklicani h gradnji, so primerni za gradbena dela. Ravno tako moramo, tisti, ki jih kliče Gospod, pomisliti na besedo Apostola: »Zato vas opominjam, jaz, ujetnik v Gospodu, da živite vredno klica, s katerim ste bili poklicani, v vsej ponižnosti, krotkosti in potrpežljivosti. V ljubezni prenašajte drug drugega. Prizadevajte si, da ohranite edinstvo Duha z vezjo miru: eno telo in en Duh, kakor ste tudi bili poklicani v enem upanju svojega poklica« (Ef 4,1-4). Še jasneje nam to Gospod postavlja pred oči z tisto obljubo, ki jo je nekdo dal: »Če me nekdo ljubi, bo ohranil mojo besedo, in moj Oče ga bo ljubil, in prišla bova k njemu in

pri njem prebivala« (Jn 14,23). Pri njem torej prebiva, ker izpolnjuje zapovedi, ravno tako je Bog med dvema ali tremi (Mt 18,20), če se ravnajo po njegovi volji. Tisti pa, ki se po svojem poklicu ne zbirajo po Gospodovi volji, celo če se zdi, da so zbrani v Gospodovem imenu, morajo slišati besedo: »Zakaj me imenujete Gospod, Gospod, in ne delate, kar pravim?« (Lk 6,46).

226. Apostol je rekel: »Če nas sramotijo, potem blagoslavljam; kadar nas preklinjajo, potem odgovarjamo blago« (1Kor 4,12-13). Toda kako naj blagoslavljam tiste, ki nas sramotijo, in odgovarjamo blago tistim, ki nas preklinjajo?

Menim, da nas je Apostol tu hotel poučiti s svojim lastnim zgledom, da naj bomo do vseh potrpežljivi in da naj povrnemo zlo z dobrim. Zaradi tega ne smemo samo s tem, ki nas preklinja, tako ravnati, ampak tudi s tem, ki nam dela zlo, da izpolnimo zapoved: »Ne daj se premagati hudemu, ampak premaguj hudo z dobrim« (Rim 12,21). Kar se tiče blagega govorjenja, tako ne uporablja Sveto Pismo besedo v običajnem pomenu, ampak v pomenu, da srce vodi k popolnemu spoznanju resnice kakor v tisti besedi: »Tolažite moje ljudstvo, pravi Gospod« (Iz 40,1). Apostol tudi pravi: »Hrepenim namreč po tem, da bi vas videl in vam posredoval kakšen duhoven dar milosti, ki naj vas utrdi, še več, da bi se sam okreпил med vami, ko bom sodoživljal vero, ki je skupna vam in meni« (Rim 1,11-12). In na drugem mestu: »Tisti pa, ki tolaži potrte, nas je potolažil s Titovim prihodom« (2Kor 7,6).

227. Mora vsakdo svoje misli sporočiti drugim, ali jih sme, v prepričanju, da so Bogu všeč, obdržati zase?

Držimo se torej Gospodove besede, ki je po preroku rekel: »Gorje vam, ki ste modri pred samim seboj in pametni v svojih očeh« (Iz 5,21), in tudi Apostolove besede: »Hrepenim namreč po tem, da bi vas videl in vam posredoval kakšen duhoven dar milosti, ki naj vas utrdi, še več, da bi se sam okrepil med vami, ko bom sodoživljal vašo vero, ki je skupna vam in meni« (Rim 1,11-12). Zaradi tega imejmo to za nujno, da sporočimo tistim, ki so z nami istega mišljenja in tistim, ki so nam dali dokaz svoje vere in svoje poglede. Tako se bo to, kar je napačno, poravnalo, utrdilo to, kar je dobro, in se bomo izognili že omenjeni sodbi, ki je določena za tiste, ki imajo sami sebe za modre.

228. Naj popustimo v vsem volji tistih, ki se pohujšujejo, ali se nikakor ne smemo niti pretvarjati, celo če se nekateri pohujšujejo?

Ker smo o tem že govorili, smo na tistem mestu jasno prikazali razlikovanje in podali odgovor, tako dobro kot to zmoremo.

229. Naj grešno dejanje brez zadrževanja vsem priznamo ali samo nekaterim in potem katerim?

Priznanje grehov naj se zgodi z istim premislekom kakor pri razkrivanju telesnega trpljenja. Kakor ljudje ne razkri-vajo telesnega trpljenja vsem in vsakomur, ampak samo tistim, ki se razumejo na zdravljenje, tako naj tudi grehe priznavamo samo pred tistimi, ki jih znajo zdraviti – ravno tako kakor je zapisano: »Vi, ki ste močni, morate prenašati slabosti šibkih« (Rim 15,1). To se pravi torej, odstranjajte jih z vso skrbjo.

230. Kaj je bogoslužje, in kaj je »smiselno bogoslužje« (Rim 12,1)?

Po mojem mnenju je bogoslužje pozorno, stalno in neprestano služenje pred tistim, ki ga častimo. Razliko med smiselnim in nesmiselnim bogoslužjem nam podaja Apostol, ko pravi: »Veste, kako ste bili zapeljani in ste se dali voditi k nemim malikom« (1Kor 12,2). In na drugem mestu: »Darujte vaša telesa kot živo, sveto, Bogu všečno daritev, to bo vaše smiselno bogoslužje« (Rim 12,1). Tisti, ki se da voditi tja, kamor ga vodi, vrši nesmiselno bogoslužje. Ker ga ne vodi razum, ampak lastni nagon in volja, ga vodi sebičnost voditelja, kamor ta pelje in kamor sam ne želi. Kdor pa je z zdravim razumom, dobrim svetom in z večjo skrbnostjo vedno in povsod pozoren na to, kar je Bogu všeč, ta izpolnjuje zapoved smiselnega bogoslužja – popolnoma po besedi: »Svetilka mojim nogam je tvoja postava in luč na moji poti« (Ps 118,105), in tudi po tej besedi: »Moj nasvet so tvoje odredbe« (Ps 118,24).

231. Če brat – in če je celo duhovnik – stori meni krivico in me sovraži, ali morem potem tudi jaz spoštovati v odnosu do njega zapovedi ljubezni do sovražnika, ki so mi bile dane?

Gospod ni delal nobene razlike pri zapovedi do sovražnika med sovražnikom in sovraštvom. Temveč je pojasnil, da je isti grehi pri tistih, ki stojijo na višjem mestu, večji, saj jim je rekel: »Kaj gledaš iver v očesu svojega brata, toda bruna v svojem očesu pa ne opaziš?« (Mt 7,3). Zaradi tega moramo biti predvsem do tistih in do onih, ki se zdi, da so ugledni, goreči in pozorni, s tem da zanje skrbimo pri tolaženju in opominjanju s primerno potrpežljivostjo. Vse drugo pa moramo v odnosu do njih upoštevati

ti po Gospodovi zapovedi, s tem da v tej točki ostanemo brez krivde.

232. Ali je Gospodu všeč ravnanje tistega, katerega je nekdo užalostil in noče to nikomur povedati, ampak rad velikodušno in potrpežljivo prepusti sodbo Bogu?

Gospod je rekel prvič: »Odpustite, če ima kdo kaj proti komu« (Mr 11,25) in drugičrat: »Če se tvoj brat pregreši proti tebi, potem pojdi in ga posvari na štiri oči. Če te posluša, si pridobil svojega brata. Če pa te ne posluša, vzemi s seboj še enega ali dva, da se vsa stvar ugotovi po izjavi dveh ali treh prič. Če jih ne posluša, povej Cerkvi. Če pa tudi Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor pogan in cestničar« (Mt 18,15-17). Zaradi tega mora pokazati sadove velikodušnosti, s tem da prosi z vso odkritosrčnostjo Boga za žalivca in pravi: »Gospod, ne prištevaj mu tega greha« (Apd 7,60). Tako ne bo kakor tisti, ki se jezi na svojega brata, zapadel obsodbi (prim. Mt 5,22). Poleg tega pa mora žalivca opomniti in posvariti, da bi se izmuznil jezi, ki zadene sinove nepokorščine (prim. Ef 5,6). Če pa to opusti in molči, ker hoče biti velikodušen, potem greši dvakratno: prvič, ker prestopa zapoved: »Posvari svojega bližnjega, da si ne nakoplješ greha« (3Mz 19,17) in tako s svojim molčanjem postane sotorilec greha; drugič, ker torej grešniku dopusti, da propade v hudobiji, ko bi ga morda lahko pridobil z opominom, kakor je vendarle Gospod zapovedal (prim. Mt 18,15).

233. Če nekdo izpolnjuje vse zapovedi in eno izpusti, ali se zaradi tega ne reši?

V novi in stari zavezi je mnogo mest, ki nam to pojasnjujejo. Toda jaz menim, da za vernega zadošča že samo obsodba Petra. Po tako mnogih in tako dobrih dejanjih, po

tako mnogih blagrih in tako veliki hvali od Gospoda, je torej moral poslušati obsodbo, ko ni hotel biti v eni točki poslušen, in to ne iz lenoba ali zavračanja, ampak zaradi strahospoštovanja pred Gospodom: »Če te ne umijem, ni-maš deleža z menoj« (Jn 13,8).

234. Kako oznanjamo »smrt Gospodovo«? (prim. 1Kor 11,26).

Kakor je to Gospod učil z besedami: »Če hoče kdo iti za menoj, potem naj se odpove samemu sebi in vzame svoj križ« (Mt 16,24). In Apostol razlaga to s podobnimi besedami: »Meni je svet križan in jaz svetu« (Gal 6,14). Ravno tako smo to hvalili že prej v zvezi s krstom, saj se vendarle pravi: »Mi vsi, ki smo krščeni v Kristusa, smo krščeni v njegovo smrt« (Rim 6,3). Ter kot pojasnilo za »v smrt krščeni« dodaja: »Naš stari človek je bil križan, da bi bilo telo greha uničeno in bi grehu več ne služili« (Rim 6,6). Očiščeni moramo biti od vseh navezanosti na strasti tega življenja in postati verodostojne priče Apostola: »Umrli ste, in vaše življenje je s Kristusom skrito v Bogu« (Kol 3,3). Potem lahko tudi z zaupanjem in gotovostjo rečemo: »Knez tega sveta prihaja, toda meni ne more nič« (Jn 14,30).

235. Se moramo mnogo iz Svetega pisma naučiti na pamet?

Popolnoma splošno razlikujemo dve skupini ljudi. Eni je zaupano vodenje, in drugi je določeno, da se po različnih milostnih darovih pokori in podredi. Zaradi tega menim, da mora tisti, kateremu je zaupano vodenje in skrb za druge, vse poznati in vedeti, da bo lahko učil vse Gospodove zapovedi in se posvetil vsakomur v tem, kar se ga osebno tiče. Od drugih naj se vsakdo spomni na bese-

do Apostola: »Ne imejte visokih misli, saj je to v nasprotju s tem, kar je treba misliti, ampak mislite na to, da boste preišljeni; vsak pač po meri, ki mu jo je Bog dal« (Rim 12,3). Goreče naj spozna svoje dolžnosti in jih izpolnjuje, izven tega pa se naj ne prizadeva za nič drugega. Tako bo zaslužil, da mu bo Gospod rekel: »Prav, dobri in zvesti služabnik! V malem si bil zvest, čez veliko te bom postavil« (Mt 25,21).

236. Kako naj tisti, ki se lahko naučijo štiri evangelije na pamet, to milost koristno uporabijo?

Ker je Gospod rekel: »Komur je bilo mnogo zaupano, od tega se bo mnogo zahtevalo« (Lk 12,48), morajo obrodit več sadov in pokazati več gorečnosti, kakor je tudi Apostol učil: »Kot sodelavce vas torej opominjamo, da ne prejemajte božjih milosti zaman« (2Kor 6,1). To pa se zgodi, če verujemo Gospodovi besedi: »Če to veste, blagor vam, če boste po tem živeli« (Jn 13,17).

237. Katera duša se ravna po božji volji?

Tista, ki je razumela Gospodovo obljubo: »Kdor hoče hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi, vzame svoj križ in hodi za menoj« (Mt 16,24). Kdor namreč sam od sebe ne hrepeni, da bi se odpovedal samemu sebi in vzel svoj križ, bo našel mnoge stvari pri sebi, ki ga bodo ovirale pri hoji za Kristusom.

238. Ali je mogoče, da se nekdo neprenehoma posveča petju psalmov, branju, duhovnemu pogovoru o Božji besedi in to brez vsakega premora, tudi ne preko najbolj nujnih in najbolj osnovnih telesnih potrebah?

K temu nam daje Apostol pravilo: »Vse pa naj poteka spodobno in urejeno« (1Kor 14,40). Zaradi tega mora paziti na spodobnost, na pravi red, čas in kraj.

239. Kateri je dober in kateri je slab zaklad?

Preudarnost, ki usmerja vsako krepost k Božji časti, je dober zaklad. Preudarnost pa, ki se s hudobijo predaja temu, kar je Gospod prepovedal, je slab zaklad. Po besedi Gospoda prihaja za vsakogar slabo ali dobro iz njegovih del in besed (prim Mt 12,35).

240. Zakaj se pravi, da so vrata široka in pot prostorna, ki vodi v pogubo (Mt 7,13)?

V svoji veliki ljubezni do ljudi uporablja Gospod znana imena in besede, da bi pojasnil nauk resnice. Kakor torej tu na zemlji obstaja širok prostor ob strani prave poti, tako obstaja to tudi – pravi – za tistega, ki se oddalji od poti, ki vodi v nebeško kraljestvo, širok prostor zmote. »Širok« in »prostran«, menim, izražata eno in isto stvar. Kajti »širok« se imenuje pri svetnih učenjakih tudi »prostran«. Prostor, to se pravi kraj zmote, je torej širok, in njegov konec je pogubljenje.

241. Kako so ozka vrata, kako tesna je pot, ki vodi v življenje, in kako lahko hodimo po njej (prim Mt 7,14)?

Tudi tu nimata besedi »ozka« in »tesna« noben poseben pomen. Marveč pomeni ozkost nekaj zelo tesnega. Saj je pot tako ozka, da so tisti, ki stopajo po njej, zatirani, z obeh strani utesnjeni, tako da je nevarno, da ne zaidejo na desno ali na levo. To je torej, kakor če gremo preko mosta; če se umaknemo na eno ali na drugo stran od poti, pademo v reko, ki teče pod njim. Zaradi tega pravi David:

»Zanko so mi nastavili na pot« (Ps 139,6). Kdor torej hoče hoditi po ozki in tesni poti, ki vodi v življenje, se mora varovati vsake pregrehe in vsake zlorabe Gospodovih zapovedi in se držati besede: »Ne obračaj se, ne na desno ne na levo« (4Mz 17,11).

242. Kaj pomeni: »Drug drugega ljubite z bratovsko ljubeznijo« (Rim 12,10)?

Pristna prijateljska ljubezen se kaže v hrepenenju in v srčni naklonjenosti tistega, ki ljubi do tistega, ki ga ljubi. Ker ni bratovska ljubezen površna, ampak notranja in srčna, je rečeno: »Drug drugega ljubite z bratovsko ljubeznijo«.

243. Kaj je hotel reči Apostol z besedami: »Jeziti se, toda ne grešite; sonce naj ne zaide nad vašo jezo« (Ef 4,26), saj vendar na drugem mestu pravi: »Vsaka zagrenjenost, srditost in jeza naj izginejo od vas« (Ef 4,31)?

Po mojem mnenju je tu Apostol govoril o posnemanju Gospoda. Kajti Gospod je najprej rekel v evangeliju: »To je bilo rečeno starim« in dodal: »Jaz pa vam pravim to« (Mt 5,21-22). Ravno tako se Apostol tu najprej spomni na staro in zapoved, ki je bila dana starim: »Jezite se, toda ne grešite«, in malo za tem dodaja za nas primerno zapoved: »Vsaka zagrenjenost, srditost in jeza naj izginejo od vas«.

244. Kaj pomeni: »Ne dajte prostor jezi« (Rim 12,19)?

Ne se upirati zlu, ampak – kakor je zapisano – temu, ki te udari po desnem licu, nastaviti tudi levo lice itd. (Mt 5,39), ali tudi: »Če vas preganjajo v enem mestu, potem bežite v drugo« (Mt 10,23).

245. Kdo je »preudaren kot kača in nepokvarjeni kot golobje« (Mt 10,16)?

Preudaren kakor kača je tisti, ki preizkuša in premišljuje po svojih najboljših močeh, kako bi lahko svoje poslušalce pripravil, da bi sprejeli njegove opomine. Nepokvarjen kakor golobje je tisti, ki se ne želi maščevati svojim preganjalcem niti z besedami, ampak je dela še naprej dobro, in se drži Apostolove besede: »Ne prenehajte, delati dobro« (2Tes 3,13). Kajti ko je Gospod poslal učence pridigat, jim je to zapovedal. Potrebovali so vendar modrost za pričevanje in potrpežljivost do preganjancev.

Kajti kakor je nekoč kača pristopila s prijaznim obrazom in je znala govoriti s prigovarjanjem, da bi človeka odvrnila od Boga in ga podvrgla grehu (prim. 1Mz 2,1-2), tako moramo tudi mi ravno tako čislati obraz, kraj in čas in v vsakem pogledu natančno premisliti svoje besede, da bi človeka odvrnili od greha in ga privedli k Bogu. Potrpežljivost v preizkušnjah moramo ohraniti do konca, kakor je zapisano (Mt 24,13).

246. Kaj pomeni: »Ljubezen ni nesramna« (1Kor 13,5)?

Prav tako lahko rečemo torej: Ljubezen ne priznava svojo bit. Bit ljubezni pa nakaže Apostol na drugem mestu, kjer našteva lastnosti ljubezni.

247. Ne govorite tako ošabno, in iz vaših ust naj izginé predrznost« (1Sam 2,3); Apostol priznava prvič: »Kar jaz sedaj govorim, tega ne mislim govoriti v Gospodu, ampak kakor v neumnosti, iz tistega ponosnega načina bivanja« (2Kor 11,17), in drugič: »Neumen sem postal, ker se hvalim« (isto tam 12,11). Na drugem mestu pa to dovoljuje, v tem ko pravi: »Kdor se hvali, naj se

hvali v Gospodu« (isto tam 10,17). Kdaj se torej hvalimo v Gospodu, in kdaj je to prepovedano?

Popolnoma jasno je, da se je Apostol moral strasti upreti. Saj ni tega rekel, da bi sam sem priporočal, ampak bi zlo-mil zaslepljeni napuh in ponos nečimrnih ljudi. V Gospodu se hvalimo, če dobro ne pripisujemo sebi, ampak Gospodu, v tem ko pravimo: »Vse premorem v njem, ki mi daje moč« (Flp 4,13). Prepovedana hvala se zgodi na dva načina. Prvi način po besedah: »Grešnik se hvali s svojim poželenjem« (Ps 9,24) in: »Kaj se hvališ s svojo hudobijo, mogočnejš?« (Ps 51,3); drugi pa po besedah: »To delajo, da bi jih ljudje videli« (Mt 6,5). Kajti hočejo, da bi jih hvalili zaradi njihovih del, in tako sami sebe hvalijo. Lahko jih imenujemo tudi tempeljski roparji, kajti prisvajajo si Božje dobrine in si polaščajo Bogu dolžno čast.

248. Če Bog daje modrost in izvirata od njegovega obličja spoznanje in razumnost (prim. Prg 2,6), in če Sveti Duh enemu podeli modrost in drugemu spoznanje (1Kor 12,8), kako lahko potem Gospod svoje učence graja: »Ali se tudi vi brez spoznanja?« (Mt 15,16) in kako lahko Apostol očitati nekaterim neumnežem (Rim 1,31)?

Če poznamo Božjo dobroto, ki hoče, da bi se vsi ljudje rešili in prišli do spoznanja resnice (Tim 2,4), in tudi za skrb Svetega Duha ve, kako deli Božje darove in deluje, potem je jasno, da se spoznanje v zamudi ne nanaša na skopušstvo dobrotnika, ampak na nevero tistih, ki je obdarovan. Po pravici je torej lahko grajan zaradi tega nerazumni kot tisti, ki zapira svoje oči, ko je sonce vzšlo, da bi ostal v temi in da ne prišel k luči, da bi ga razsvetlila.

249. Kaj je to, kar je ustrezno, in kaj je to, kar je pravično?

Menim, da je ustrezno, kar je primerno in to, kar dolgujejo podrejeni nadrejenim glede na vrsto njihove prioritete. Pravično je, kar se daje vsakomur po vrednosti njegovega dela. Ustrezno ima torej pred očmi priznanje in povrnitev najboljšega, pravično pa je usmerjeno tudi na obsodbo in kaznovanje hudobneža.

250. Kako dajemo sveto psom ali mečemo dragocene bisere pred svinje, in kako se potem pripeti sledeče: »Da jih ne pohodijo z nogami, se nato obrnejo in vas raztrgajo« (Mt 7,6)?

To nam razločno pojasni Apostol, ko dodaja svojemu očitku proti Judom: »Hvališ se s postavo, sramotiš pa Boga s kršenjem postave« (Rim 2,23). Gospod je tu prepovedal sramotenje, ki jo vršimo s kršenjem svetih besed Gospoda. Zaradi tega kršenja zaničujejo tudi neverni Gospodove nauke; zaradi tega se vzdigujejo proti nam in s svojim obrekovanjem in očitki raztrgajo tako rečeno tistega, ki prestopa postavo.

251. Kako lahko Gospod najprej prepove, da bi nosili na pot denarnico in popotno torbo (Lk 10,4), toda potem pa pravi: »Kdor ima denarnico, naj jo zdaj vzame, prav tako tudi torbo, in kdor ima meč, naj proda svojo sukno in si ga kupi« (Lk 22,36)?

To pojasni Gospod sam z besedami: »Na meni se mora zgoditi to, kar je zapisano: med hudodelce je bil prištet« (Lk 22, 37 s Iz 53,12). Neposredno, ko se je izpolnila napoved o meču, pa je rekel Petru: »Spravi svoj meč na njegovo mesto, kajti vsi, ki primejo za meč, bodo z mečem

pokončani« (Mt 26,52). Tako tudi besede » zdaj pa, kdor ima denarnico, naj jo vzame«, ali »ga bo vzel« (saj mnogi rokopisi podajajo to tako) ne pomenijo zapovedi, ampak napoved Gospoda, ki je s tem hotel opozoriti, da apostoli ne bi pozabili na darove in na Gospodovo postavo in bi prijeli za meče. Saj je vendar jasno, da Sveto pismo pogosto govori v velelniku, kjer uporablja preroško obliko; na primer »njegovi otroci naj postanejo sirote« (Ps 108,9), »tožnik naj stoji na tvoji desni« (Ps 108,6) in druga besedila te vrste.

252. Kateri je vsakdanji kruh, o katerem govori Sveto Pismo, da naj vsaki dan zanj prosimo (prim. Mt 6,11)?

Ko delavec pomisli na Gospodovo besedo: »Ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli in kaj boste pili« (Mt 6, 25), in na Apostolovo, ki priganja k delu, da bomo lahko dali tistemu, ki je v stiski (Ef 4,28), potem ne dela za svoje lastne interese, ampak da bi izpolnil Gospodovo zapoved, – saj je vendar delavec vreden svoje hrane (Mt 10, 10). Potem si ne bo hotel dnevni kruh, ravno to, kar je potrebno za njegovo dnevno preživetje, sam priskrbeti, ampak bo prosil Boga zanj in mu predstavil svojo stisko. On bo potem jedel to, kar mu bo dano od tistega, ki je bil za to postavljen, da se dan na dan ravna po tisti besedi: »Sleherni je od tega dobil, kar je potreboval« (Apd 4,35).

253. Kateri je talent, in kako ga zmoremo pomnožiti (prim. Mt 25, 15 in sl.)?

Po mojem mnenju velja prilika za vsak božji dar. Zaradi tega mora vsakdo dar, ki ga je prejel od Boga, pomnožiti, v tem ko dela dobro in z njim mnogim koristi. Saj ni nihče izključen od božje dobrote.

254. Katera banka je tista, v katero moraš po Gospodovi besedi dati svoj denar (Mt 25,27)?

Vsebina prilik ni v tem, kar pravijo, temveč hočejo razum voditi k globljemu pomenu. Kakor prinesemo denar menjalcem, da bi dobili dobiček – v Aleksandriji sem izkusil, da obstajajo takšni ljudje, ki denar prejmejo in tako ravnajo – tako morajo tisti, ki so prejeli dar, deliti s tistim, ki je v stiski, ali se držati tega, kar je Apostol rekel o učenju: »Zaupajte zanesljivim ljudem, ki so sposobni, tudi druge poučevati« (2Tim 2,2). To pa ne velja samo za poučevanje, ampak tudi za vsa druga področja. Saj imajo eni premoženje, drugi znajo z njim preudarno ravnati.

255. Kam naj gre tisti, ki je slišal besedo: »Vzemi, kar je tvojega, in pojdi« (Mt 20,14)?

Prav gotovo tja, kamor morajo iti tisti, ki stojijo na levičici. Saj so bili vendar obtoženi zaradi njihovih manjkajočih dobrih del. Kdor pa svojemu bratu zavida, je slabši kot tisti, ki ničesar ne naredi. Saj Sveto Pismo vendarle rado in pogosto zavist in umor omenja skupaj (prim. Rim 1, 29; Gal 5,21).

256. Katero je plačilo, ki ga » prejmejo tisti skupaj z zadnjimi« (Mt 20,9-10)?

Prav gotovo to, da zaradi svojih dobrih del niso obtoženi, kakor gre to tistim, ki so poslušni. Saj bodo ovenčani samo tisti, ki bodo bojevali dober boj v skladu s postavo, ki bodo tek dokončali, in ki bodo ohranili vero v ljubezni do našega Gospoda Jezusa Kristusa (prim. 2Tim 4,7). Toda tisto obljubljeni plačilo je lahko tudi stoterno, ki ga je Gospod obljubil tistim, ki so vse zapustili zaradi njegove zapovedi, za ta svet. Potem je to »vzemi, kar je tvo-

jega«, rečeno o tem plačilu. Ker pa so tisti, ki so prej prišli na delo, zavidali tistim, ki so prejeli isto plačilo, zaradi tega tudi ne bodo podedovali večnega življenja, ampak bodo prejeli samo tu stokrat toliko. V prihodnjem življenju pa bodo pogubljeni zaradi zavisti in bodo morali slišati »pojdi proč« (prim. Mt 20,14).

257. Kateri so pleve, ki gori v neugasljivem ognju (prim. Mt 3,12)?

To so tisti, ki so se sicer tistim, ki so vredni nebeškega kraljestva, izkazali za koristne, kakor pleve pšenici. Tega pa ne delajo iz ljubezni do Boga ali do bližnjega, popolnoma vseeno, če gre za duhovne darove ali za telesno pomoč; zaradi tega puščajo sami sebe nepopolne.

258. Koga Apostol obsoja z besedami: »Ki se vdaja samoponiževanju in češčenju angelov« itd. (Kol 2,18)?

Mislím, da kontekst besedila pojasni iskan pomen tega mesta. Saj takoj za tem Apostol govori o brezobzirnosti do telesa (ravno tam 23). Te vrste so manihejci in tisti, ki so njim podobni.

259. Kdo je goreč v duhu (Rim 12,11)?

Ravno tisti, ki z gorečim hrepenenjem, nenasitno željo in neutrudno vnemo izpolnjuje božjo voljo v ljubezni našega Gospoda Jezusa Kristusa, – po besedi: »Vso svojo gorečnost usmerjajo k tvojim zapovedim« (Ps 111,1).

260. Apostol pravi prvič: »Ne bodite nerazumni« (Ef 5,17) in drugič: »Ne imejte se v svojih očeh za pametne« (Rim 12,16). Kako je torej to mogoče, da tisti, ki se nima v svojih očeh za pametnega, toda ni nerazumen?

Vsaka zapoved je natančno določena. Tej »ne bodite nerazumni« sledi: »Učite se marveč spoznavati, kaj je božja volja« (Ef 5,17). Drugi besedi »ne imejte se v svojih očeh za pametne« je dodano: »Bojte se namreč Boga, in se izogibajte vsakega zla« (Prg 3,7). Nerazumni je po tem tisti, ki ne spozna Gospodove volje. In razumen v svojih očeh je tisti, ki sledi svojim lastnim uvidom, namesto da bi se zvesto držal božje besede. Če torej nekdo noče biti ne nerazumen ne se imeti v svojih očeh za pametnega, potem mora spoznati Gospodovo voljo po veri vanj in posnemati v božjem strahu Apostola, ki je rekel: »Podiramo razmisleke in vsakršno visokost, ki se dviga proti spoznanju Boga, in vsako misel podvržemo poslušnosti Kristusu« (2Kor 10,4-5).

261. Gospod je obljubil: »Vse, za kar prosite v molitvi z vero, boste prejeli« (Mt 21,22), in tudi: »Če sta dva izmed vas združena v katerikoli prošnji, potem bosta prejela to, za kar sta prosila« (Mt 18,19). Zakaj torej celo svetniki niso prejeli tega, za kar so prosili, kakor tudi Apostol, ki pa pravi: »Zaradi tega sem trikrat prosil Gospoda, da bi ga odmaknil od mene« (2Kor 12,8). Toda ni dosegel tega, za kar je prosil; ravno tako pa tudi prerok Jeremija in celo Mojzes.

Naš Gospod Jezus Kristus je rekel v svoji molitvi: »Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene«, toda dodal je: »Toda ne moja volja, ampak tvoja naj se zgodi« (Mt 26, 39). Zaradi tega nam mora biti jasno predvsem to, da ne smemo prositi za vse, kar si želimo, niti ne za to, kar se nam zdi koristno. Saj vendar niti ne vemo, za kaj pravzaprav moramo na pravi način prositi (prim. Rim 8,26). Zaradi tega moramo prositi z veliko previdnostjo za to, kar je v skladu z božjo voljo. Če torej nismo uslišani, po-

tem nam mora biti jasno to, da potrebujemo ali potrpljenje ali vztrajnost, po Gospodovi priliki, po kateri moramo vedno moliti in ne prenehati (prim. Lk 18 in sl.), in tudi po tisti besedi, ki jo je rekel na drugem mestu: »Toda zaradi njegove nadležnosti bo vstal in mu dal vse, kar potrebuje« (Lk 11,8). Ali misliti moramo na to, da se moramo poboljšati in postati goreči po tisti besedi, ki jo je Bog rekel po prerokovih ustih: »Kadar iztegujete svoje roke, si zakrivam oči pred vami. Tudi če množite svoje molitve, vas ne poslušam, vaše roke so polne krvi. Umijte se in se očistite,« itd (Iz 1,15-16). Da torej tudi danes roke mnogih postajajo in so polne krvi, o tem ne smejo dvomiti tisti, ki verujejo tisti božji sodbi, ki jo je Bog napovedal tistemu, katerega je pooblastil, da pridiga ljudstvu in je molčal. Rekel mu je: »Kri grešnika bom terjal iz rok čuvaja« (Ezk 3,18). Da je to gotovo in nespremenljivo, o tem je bil Apostol trdno prepričan, saj pravi: »Od sedaj naprej sem čist od krvi vseh; saj nisem opustil to, da bi vam oznanil ves božji načrt« (Apd 20,26-27). Če tisti, ki molči, ni čist od krvi grešnika, kaj naj potem rečemo od tistih, ki pohujšujejo druge s svojim govorjenjem in s svojimi dejanji? Potem je lahko tudi to, da molivec svoje prošnje ne vidi izpolnjene, ker je nevreden. Tako je bilo pri Davidu, ki je hotel zgraditi Bogu tempelj, pa mu je bilo pridržano. Gotovo ni izgubil božje naklonjenosti, toda tega ni bil vreden (prim. 2 Sam 7,4 in sl.). Kar se tiče Jeremija, se zdi, da ni bil uslišan zaradi hudobije tistih, za katere je molil (prim. Jer 7,16). Pogosto tudi mi iz malomarnosti zamudimo pravi trenutek za molitev in molimo po njem ob nepravem času in zaman. Sedaj k besedi: »Zaradi tega sem trikrat prosil Gospoda, da bi ga umaknil od mene« (2 Kor 12,8). K temu moramo vedeti, da takšne bolečine, pa naj zadenejo zunanje stvari ali naša tele-

sa, iz mnogih in različnih vzrokov od Boga dopuščene in dovoljene, in da so lahko za nas bolj koristne kot osvoboditev od njih. Če zato nekdo lahko spozna, da mora biti osvobojen svojega trpljenja s prošnjo in moledovanjem, potem bo uslišan kakor oba, ki sta bila slepa v evangeliju (prim. Mt 9,27), kakor deset gobavcev (Lk 17,12 in sl.) in kakor mnogi drugi. Če pa ne spozna vzroka svojih preizkušenj in prosi za osvoboditev od njega, medtem ko jih mora prenašati do konca – saj je pogosto ravno potrpežljivost tista, preko katere lahko razume smisel svojega trpljenja –, potem ne bo uslišan, ker ne soglašá s tistim, kar mu je namenila božja dobrotá. Toda besedo »če sta dva ali trije izmed vas združijo« pojasni sam odstavek. Saj tam je govor o tem, ki grešnika opomni in o tem, ki je opomnjen. »Saj Bog ne želi smrti grešnika, ampak, da se spreobrne in živi« (Ezk 33,11). Če gre zaradi tega tisti, ki je opomnjen, vase in tako s tem, ki ga graja, v vsem soglašá, to pomeni v vsakem grehu, zaradi katerega prosi odpuščanja, potem bosta to od dobrega Boga tudi prejela. Če pa tisti, ki je opomnjen, ne soglašá s tistim, ki ga opominja, potem ne obstaja nobenega odpuščanja, temveč sledi potem vezanost po besedi: »Vse, kar boste na zemlji zavezali, bo tudi v nebesih zavezano« (Mt 18,18), in tista sodba se bo izpolnila: »Če tisti, ki je opomnjen tudi Cerkve ne poslušá, potem naj ti bo kakor pogan in cestninar« (ravno tam 17).

262. Med stvarmi, ki jih Sveto pismo hvali, sta tudi revščina in uboštvo, – približno z besedami: »Blagor ubogim« (Mt 5,3) in: »Molitev revežev Gospod usliši« (Ps 10,17). Ravno tako tudi: »Ubogi in revni hvalita tvoje ime« (Ps 73,21). Kaj je torej razlika med uboštvo in revščino, in kako lahko David v resnici pravi: »Jaz pa sem ubog in reven« (Ps 39,18)?

Če pomislim na to, kar je rekel Apostol o Gospodu, »da je za nas postal ubog, čeprav je bil bogat« (2Kor 8,9), potem menim, da je ubog tisti, ki je padel od bogastva v pomanjkanje; revež pa je od vsega začetka v pomanjkanju ter obvlada ta položaj na način, ki je Gospodu všeč. Če se David imenuje ubog in reven, potem gotovo pravi to v pogledu na Gospoda, saj je bil imenovan ubog, po tisti besedi: »Da je zaradi nas postal ubog, čeprav je bil bogat«. Reven pa se imenuje, ker ni hotel veljati za sina bogataša, ampak za sina tesarja (prim. Mt 13,55). Verjetno pa je bilo to rečeno tudi, zato ker kakor Job ni skrbel za to, da bi kopičil svoje zaklade, ne da bi svoje lastnino imel za svojo last, ampak je vse upravljal po Gospodovi volji (prim. Job 1,21).

263. Kaj nas hoče Gospod naučiti, ko pred besedami: »Tako noben izmed vas ne more biti moj učenec, če se ne odpove vsemu, kar poseduje« (Lk 14,33) navaja zgled: Če hoče nekdo zgraditi stolp ali hoče iti na vojsko proti drugemu kralju, potem mora najprej vse potrebno pripraviti, za gradnjo stolpa ali za vojno. Če tega ne zmore, ali potem že v začetku ne bo mogel postaviti temeljni kamen in bo prosil za mir (prim. Lk 14, 28-32)? Mora torej tudi tisti, ki hoče postati Gospodov učenec, na isti način odstopiti od tega, če ugotovi, da bo s težavo to izpolnil, se sme potem že v začetku odpovedati temu, da bi postal njegov učenec?

Gospod s tema zgledoma noče enostavno prepustiti posamezniku odločitev o tem, če naj postane njegov učenec ali ne. Temveč s tem hoče pokazati, da raztreseni duši ni mogoče, da bi ugajala Gospodu, hkrati jo lahko v takšni raztresenosti hudič ujame s svojim zalezovanjem. Potem je izročena sramotanju in posmehovanju, ker mora to, kar je hotela z gorečnostjo dokončati, zapustiti neizpolnjeno.

Da ravno tega ne bi pretrpel, je prerok prosil: »Moji sovražniki naj se ne veselijo nad menoj in naj se ne hvalijo zaradi mene, ko moje noge omahujejo« (Ps 37,17).

264. Apostol pravi: »Da boste čisti« (Flp 1,10) in tudi: »Namreč v čistosti« (2Kor 2,17). Kaj pomeni biti čist?

Menim, da je čisto to, kar je nezmešano in očiščeno od vsega nasprotnega in tako popolnoma zbrano ter usmerjeno samo na božje čaščenje. Toda ne samo to, ampak v vsakem položaju in pri vsakem delu z vso pozornostjo paziti na konkreten cilj, tako da se vsakdo zaradi kake podobne naloge ne pusti odvrniti od naloge, ki mu je izročena. Prvo je pojasnjeno v širšem kontekstu. Saj temu »namreč v čistosti« dodaja: »Govorimo iz Boga, pred Bogom in v Kristusu« (2Kor 2,17). Drugo pa je pojasnjeno z besedami: »Ne imejte visokih misli, saj je to v nasprotju s tem, kar je treba misliti, ampak mislite na to, da boste premišljeni; vsak pač po meri vere, ki mu jo je Bog dal« (Rim 12,3). In ravno tako s sledečimi besedami.

265. So te besede rečene samo duhovnikom: »Če prineseš svoje darove k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj proti tebi, potem pusti svoje darove tu pred oltarjem, in naprej pojdi in se spravi s svojim bratom. Potem pridi in daruj svoje darove« (Mt 5,23-24)? Ali veljajo vsem, in kako naj prinese vsakdo izmed nas darove k oltarju?

To bi smelo predvsem in naprej veljati za duhovnike, saj je vendarle zapisano: »Vi pa se imenujete Gospodovi duhovniki, božji služabniki, vi vsi« (Iz 61,6), ter: »Kdor daruje hvalno daritev, me časti« (Ps 49,23), in ravno tako: »Daritev pred Bogom je skesan duh« (Ps 50,19). Apostol tudi pravi: »Darujte vaša telesa v živo, sveto, Bogu prijetno žr-

tev; to bo vaše duhovno bogoslužje« (Rim 12,1). Toda to torej zadeva vse skupaj, in vsakdo mora brezpogojno darovati takšno žrtev.

266. Katera je sol, ki nam jo je Gospod zapovedal, da jo moramo imeti, z besedami: »Imejte sol v sebi in živite v miru med seboj« (Mr 9,50)? Zakaj Apostol tudi pravi: »Vaše govorjenje naj bo zmeraj ljubeznivo, začinjeno s soljo« (Kol 4,6).

Tudi tu dobimo odgovor iz povezave obeh poglavij. Saj nas Gospodove besede poučujejo, da nikdar ne smemo dati povoda za prepir in neskladnost, temveč da moramo vez miru ohraniti v edinosti duha (prim. Ef 4,3). Apostolove besede poučujejo vsakogar, ki se spomni na tega, ki je rekel: »Jemo kruh brez soli in ali je okus v nečimrnih besedah?« (Job 6,6), da mora s svojim govorom izgrajevati vero, »s tem da prinese poslušalcem blagoslov« (Ef 4,29), in da vsakdo upošteva pravi čas in primeren red, da bo lahko poslušalce bolje prepričal.

267. Če nekdo prejme veliko udarcev, drugi pa manj (prim. Lk 12,47-48), kako lahko potem nekateri pravijo, da večne kazni ni?

Kar se zdi, da je na nekaterih mestih Svetega pisma rečeno dvoumno in nejasno, to je pojasnjeno na drugih mestih. Saj je Gospod enkrat rekel, da »bodo šli v večno kazen« (Mt 25,46); drugikrat jih pošilja »v večni ogenj, ki je pripravljen satanu in njegovim angelom« (Mt 25,41). Na drugem mestu zopet govori o peklenskem ognju in dodaja: »Kjer njihov črv ne umre in ogenj ne ugasne« (Mr 9,45). In to je že dolgo napovedoval po prerokih o nekaterih: »Njihov črv ne bo umrl in ogenj ne bo ugasnil« (Iz 66,24). Takšne in podobne fraze se pogosto najde v Svetem

pismu. Ker torej to ustreza satanovi zvijači, da si mnogi ljudje, ki te in podobne Gospodove besede in izreke hkra-
ti pozablajo, ustvarjajo napačna dejstva o koncu kazni,
da lahko toliko bolj drznejše grešijo. Če pa se večna kazen
kdajkoli konča, potem se bo gotovo tudi večno življenje
končalo. Ker pa to ne smemo sprejeti o večnem življenju,
kako moremo potem trditi, da ima večna kazen svoj kon-
ec? Oba sta namreč na isti način »večna«. saj vendar pra-
vi: »Ti bodo šli v večno kazen, pravični pa v večno živ-
ljenje« (Mt 25,46). Ker je to jasno, moramo vedeti, da ti-
ste besede »on bo prejel mnoge udarce« in tudi to »on bo
prejel manj udarcev«, ne pomeni konec, ampak razliko
v kazni. Če je Bog pravičen sodnik, ki ne samo dobrim,
ampak tudi hudobnim, in sicer vsakomur povrne po nji-
hovich delih, potem lahko torej pri tistem, ki zasluži neu-
gasljivi ogenj, ta ogenj gori bolj slabo ali bolj močno. Pri
tistem, ki zasluži neumrljivega črva, lahko ta črv manj ali
bolj muči, tako kakor si on to zasluži. Drugi zasluži pekel
s popolnoma različno kaznijo, zopet drugi najzunajnejšo
temo, kjer bo eden lahko samo ječal, drugi pa bo moral
z zobmi škripati, ker bo posebno mučen. Razen tega na-
kazuje beseda o »najzunajnejši temi«, da obstaja tudi no-
tranja tema. In če je rečeno v pregovorih o »peklenkem
breznu« (Prg 9,18), potem iz tega sledi, da so nekateri si-
cer v peklu, toda ne v breznu, in tudi prenašajo lažjo ka-
zen. To se sicer kaže se sedaj pri telesnih boleznih. Kaj-
ti tu ima nekdo lahko vročino s simptomi drugih bolezn-
ni. Drugi ima samo vročino, pa ne trpi na isti način kakor
drugi. Zopet drugi nima niti vročine, toda trpi zaradi bo-
lečin v udih, in pri tem lahko nekdo trpi bolj kot drugi.
Gospod je tudi uporabljal besede »veliko« in »malo« ka-
kor mnoge druge podobne besede v popolnoma običaj-
nem smislu. Saj vendar vemo, da pogosto govorimo na ta

način o tistih, ki trpijo za kakršnokoli bolezn. Tako torej pravimo z zanimanjem o nekom, ki ima samo vročino ali trpi zaradi oči: Koliko je trpel! Ali: Kakšne bolečine je prenašal! Zaradi tega sedaj ponavljam: Besede »mного ali malo udarcev dobijo« se ne nanaša na krajši ali daljši čas, ampak na razliko v kazni.

268. V kakšnem pomeni so imenovani nekateri »sinovi nepokorščine« (Ef 5,6) in drugi »otroci jeze« (Ef 2,3)?

Otroke ali sinove od nekoga, pa četudi je on dober ali slab, Gospod imenuje tiste, ki vršijo njegovo voljo. »Kajti če bi bili Abrahamovi otroci«, pravi on, »bi tudi vršili Abrahamova dela« (Jn 8,39). In ponovno: »Vi imate hudiča za očeta in hočete izvrševati njegove želje« (isto tam 44). Zaradi tega je sin nepokorščine tisti, ki opravlja dela nepokorščine. Verjetno bi lahko bil tudi hudič, saj ni samo grešnik, ampak je celo imenovan greh, ker je on – kakor jaz menim – začetnik greha, imenovan celo nepokorščina, ker je vzrok lete. Otrok jeze je torej tisti, ki se ravna popolnoma tako, kakor to ustreza jezi. Kajti kakor Apostol tiste, ki se izkažejo, da so vredni Gospoda, ter vršijo dela luči in dneva, imenuje sinovi luči in dneva (1Tes 5,5), ravno tako lahko razumemo besede: »Bili smo otroci jeze« (Ef 2,3). Toda naj pri tem upoštevamo, da je sin nepokorščine tudi sin jeze; kajti Gospod je vendar rekel: »Kdor pa je Sinu nepokoren, ne bo videl življenja, marveč bo ostala nad njim božja jeza« (Jn 3,36).

269. Ker je zapisano: »Vršimo dela mesa in razuma« (Ef 2,3), so torej želje mesa različne od želja razuma in katero so to?

Želje mesa našteva Apostol na drugem mestu posamezno in poimensko; tu pravi: »Sicer pa so dela mesa očitna.

To so: nečistovanje, nečistost, razuzdanost, malikovanje, čaranje, sovraštva, prepirljivost, ljubosumnost, jeze, častihlepnosti, razprtije, strankarstva, nevoščljivosti, pijančevanja, žretja in kar je še takega« (Gal 5,19-21). Tudi drugod pravi popolnoma na splošno: »Kajti meseno mišljenje je sovraštvo do Boga, ker se ne podreja božji postavi in se podrejata tudi ne more« (Rim 8,7). Želje razuma so tiste misli, ki se ne opirajo na pričevanje Svetega pisma, kakor tiste, o katerem je bilo rečeno: »Podiramo razmisleke in vsakršno visokost, ki se dviga proti spoznanju Boga« (2Kor 10,4-5). In poleg tega tudi misli, ki so proti Kristusovi pokorščini. Zaradi tega je nujno in zveličavno, stalno misliti na to, kar je bilo rečeno o Davidu: »Moji svetovalci so tvoja navodila« (Ps 118,24).

270. Kaj pomeni to: »Stiskani smo, toda ne obupani« (2Kor 4,8)?

Ker hoče Apostol pokazati polnost zaupanja v Boga pri soočenju s človeškim razumom, postavlja posamezne izjave na tem mestu tako. O človeškem razumu pravi: »Od vseh strani smo stiskani«. Zaradi zaupanja v Boga pa dodaja k temu: »Toda ne plašimo se«. Potem ponovno, da bi pokazal človeško mišljenje: »Smo stiskani« in zaradi zaupanja v Boga: »Toda ne obupujemo« itd (isto tam). Ista izjava je tudi ta, kar pravi na drugem mestu: »Umiramo, in glej, živimo, ubogi smo in kljub temu mnoge bogatimo; nič nimamo, toda imamo vse« (2Kor 6,9-10).

271. Ker Gospod pravi: »Dajte svoje imetje v miloščino, in vse vam bo čisto« (Lk 11,41), sprašujemo, če se lahko očistimo od vsakega greha, ki smo ga storili, z miloščino?

Kontekst s tem, kar je pred tem, pojasnjuje vprašanje. Saj je prej Gospod rekel: »Vi čistite kozarec in krožnik od zunaj, toda znotraj ste polni pohlepa in hudobije« (Lk 11, 39). Potem nadaljuje: »Dajte vaše imetje v miloščino in vse drugo vam bo čisto«. »Vse« pomeni seveda, kar grešimo s ropom in pohlepom in kar storimo slabega. To pokaže tudi Zahej z besedami: »Glej, polovico svojega imetja dam ubogim, in če sem koga prevaral, mu povrnem četverno« (Lk 19,8). Zaradi se vsi grehi, ki so te vrste, na ta način očistijo, da jih lahko popravimo in lahko povrnemo zanje pomnoženo. Če jaz »na ta način« govorim, potem to ne pomeni, da to že samo po sebi zadoščuje za očiščenje, temveč to potrebuje še posebej božje usmiljenje in Kristusovo Kri. V tem najdemo tudi odrešenje od vseh drugih grehov, če za vsak greh obrodimo vredne sadove pokore (prim. Ef 1,7; Lk 3,8).

272. Obstaja Gospodova zapoved, da ne skrbimo za jutrišnji dan plaho (Mt 6,34); kako naj to zapoved prav razumemo? Saj vendar ugotavljamo, da si goreče prizadevamo za življenjske potrebščine in da hranimo to, kar lahko zadošča za daljši čas.

Kdor sprejme Gospodov nauk: »Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravičnost«, in je popolnoma prepričan o resničnosti njegove obljube: »In vse drugo vam bo navrženo« (Mt 6,33), tisti ne obremenjuje svoje duše s časnimi skrbmi, ki besedo zadušijo in naredijo neplodno. On bo dober boj bojeval, da bo Bogu ugajal, in zaupal v Gospoda, ki je rekel: »Delavec je vreden svoje hrane« (Mt 10,10). Za njo pa ni resno zaskrbljen. On dela, pozna tudi skrb, toda ne za sebe, ampak za Gospodovo zapoved, kakor je to Apostol pokazal in učil z besedami: »V vsem sem vam dal zgled, kako moramo s trdim delom pomagati slabo-

tnim« (Apd 20,35). Biti zaskrbljen zaradi sebe samega, je znamenje samoljubja. Biti zaskrbljen in delati zaradi zapovedi, zasluži hvalo, ki se daje Kristusu in ljubezni do bližnjega.

273. S kakšnim ravnanjem preklinjamo Svetega Duha (prim. Mr 3,29)?

Gotovo s tistim preklinjanjem, s katerim so farizeji preklinjali; proti njim je usmerjena ta sodba. Iz tega sledi, da sedaj tisti preklinja Svetega Duha, ki pripisuje delovanje in sadove Svetega Duha hudiču. To doživljamo pri mnogih, ki tistega, ki je preudaren, imenujejo brez razloga častihlepnež, tega, ki je poln zdrave vneme, osumijo za jezljivca, ali kjerkoli so druga zadržanja te vrste iz hudobnega mišljenja obložena z napačnimi imeni.

274. Kako lahko postanemo neumni za ta svet (prim. 1Kor 3,18; 4,10)?

Če se bojimo tiste božje sodbe: »Gorje tistim, ki so modri v svojih očeh in ki se imajo za razumne« (Iz 5,21) in poleg tega posnemajo tega, ki je rekel: »Kakor živina sem bil pred teboj« (Ps 72,22). Kdor poleg tega odloži vsako razumsko ošabnost in nima nobene svoje misli za dobro že od začetka, saj si nič niti ne drzne misliti, preden se ni po Gospodovi zapovedi navadil na to, kar je Bogu po volji, naj bo to v dejanju, besedi ali v mislih in se drži Apostolove besede: »Takšno zaupanje imam do Boga po Jezusu Kristusu. Nismo sami po sebi zmožni, da bi – kakor sami od sebe – o čem sodili. Ne naša zmožnost je od Boga« (2Kor 3,4-5), »ki uči človeka spoznanja« (Ps 93,10), kakor je zapisano.

275. Ali lahko satan prepreči načrt svetnika? Saj je zapisano: »Jaz, Pavel, sem hotel dvakrat priti k vam, pa nam je satan preprečil« (1Tes 2,18)?

Od dobrih dejanjih, ki jih storimo v Gospodu, se zgodijo nekatera v volji in sodbi duše, druga preko telesne moči ali telesnega trpljenja. Tista, ki temeljijo v volji in sodbi duše, satan na nikakršen način ne more preprečiti. Pri tistih pa, ki prihajajo preko telesne moči, dopusti Bog pogosto, da pride do ovire in sicer v preizkus in preizkušnjo tistega, ki je oviran. Tako se lahko odkrije nestalnost dobrega namena – kakor tisti, ki je bil posejan na skalo in je za kratek čas sprejel besedo z navdušenjem, toda ko je prišla stiska, je takoj odpadel (prim. Lk 8,13). Tako se lahko toda tudi pokaže tudi vztrajnost v dobrem, kakor je to storil tudi sam Apostol, ki je večkrat sklenil iti v Rim, toda mu je bilo preprečeno in po svojem lastnem priznanju ni prenehal, da si ne bi želel priti tja (Rim 1,13), dokler ni končno lahko izpolnil svojo namero. Dobra dejanja v trpljenju moramo vršiti kakor Job. On je moral mnogo pretrpeti od satana, ki ga je hotel zapeljati k preklinjanju Boga in ga hotel prisiliti k nehvaležnosti do Boga. Toda Job tudi v zunanjih stiskah ni opustil svoj pobožni čut in svoj zdrav pogled na Boga. Saj je zapisano o njem: »Pri vsem tem Job ni grešil ne s svojimi ustnicami in ni rekel nič žaljivega proti Bogu« (Job 1,22).

276. Kaj pomeni Apostolova beseda: »S tem da preizkušate, kaj je božja volja, kaj je dobro, njemu po volji in popolno« (Rim 12,2)?

Mnogo je tega, kar Bogu ugaja. Eno iz njegove potrpežljivosti in dobrote; to je dobro in se torej tudi imenuje tako. Drugo iz njegove jeze zaradi naših grehov; to se imenuje slabo. »Kajti jaz sem«, pravi on, »ki daje mir in ustvarja

zlo« (Iz 45,7). To zlo pa ni določeno, da bi nas kaznovalo, ampak da bi nas vzgajalo. Kar nas vzgaja in vodi po stiski k spreobrnjenju, bo v dobro. Kar Bog hoče v svoji potrpežljivosti in dobroti, to moramo tudi mi hoteti in ga posnemati, saj vendar pravi: »Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen« (Lk 6,36). In Apostol pravi isto: Bodite posnemovalci Boga kot ljubljene otroci, in živite v ljubezni, kakor je tudi Kristus vas ljubil« (Ef 5,1-2). Kar pa Bog deli v jezi zaradi naših grehov, in kar mi, kakor sem že rekel, imenujemo zaradi stiske slabo, to nikakor ne smemo vršiti. Kajti če je to božja volja, da ljudi pogosto ugonobijo lakota, kuga, vojna ali podobne nadloge, tako torej ne smemo hoteti isto. Saj za takšne nadloge Bog uporabi tudi hudobne služabnike – po tisti besedi: »Poslal je nadnje srd svoje jeze, nejevoljo, srd in nadlogo, krdelo angelov nesreče« (Ps 77,49). Najprej moramo raziskati, kaj je dobro, ki je Bogu všeč. Potem, ko bomo spoznali dobro, bomo morali preizkusiti, če to dobro tudi Bogu ugaja. Saj obstajajo stvari, ki so same po sebi dobre in tudi ustrezajo božji volji, ki pa zaradi osebe ali zaradi časa ravno niso Bogu všeč. Tako je bilo to povsem dobro in tudi po božji volji, da se Bogu daruje kadilo. Toda ni bilo Bogu všeč, ko sta to izvršila Datan in Abiram (prim. 4Mz 16,1 in sl.). Drug primer: Gotovo je božja volja in tudi dobro, dajati miloščino. Če pa to opravljamo, da nas ljudje hvalijo, potem to ni Bogu všeč. In ponovno: Bila je to božja volja in tudi dobro, da so učenci to, kar so slišali na uho, oznanjali na strehah (Mt 10,27); toda nekaj pred časom oznanjati, pa ni bilo Bogu všeč. Saj vendar pravi: »Nikomur ne pripovedujte o tem, kar ste videli, dokler ne bo Sin človekov obujen od mrtvih« (Mt 17,9). Popolnoma na splošno je vsako hotenje pred Bogom potem dobro in njemu po volji, če se to vrši po Apostolovi besedi: »Delajte vse v božjo čast«

(1Kor 10,31), in: »Vse naj poteka spodobno in po redu« (1Kor 14,40). Končno velja, če je tudi nekaj po božji volji dobro in njemu po volji, potem ne smemo biti brez skrbi, temveč se moramo truditi in paziti na to, da je to popolno in brez madeža, da torej to, kar se zgodi, ustreza zapovedi, in tudi moči tistega, ki to izvrši. Kajti pravi se: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem svojim srcem, z vso svojo dušo, z vso svojo močjo, z vsem svojim mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe« (Lk 10,27).

277. Katera je soba, o kateri Gospod zapoveduje tistemu, ki moli, naj gre vanjo?

Kot soba se zdi, da je običajno označen prazen in ločen predel hiše, v katerega odlagamo to, kar hočemo shraniti ali v katerega se lahko vračamo po besedi Preroka: »Vstani in pojdi, moje ljudstvo, v svoje hrame in se skrij« (Iz 26,20). Pomen te zapovedi pojasnjuje vsebina: Beseda se namreč nanaša na tiste, ki bolehajo za zasvojenostjo, da bi ugajali ljudem. Če zaradi tega je nekdo prizadet od tega trpljenja, potem stori dobro, če se vrne k molitvi in ostane sam, dokler ne pride tako daleč, da nič več ne pazi na pohvalo ljudi, ampak se ozira izključno na Boga in se drži Gospodove besede: »Glej, kakor so oči služabnikov uprte k rokam svojega gospodarja in kakor so oči dekle uprte k roki svoje gospodinje, tako so naše oči uprte h Gospodu, našemu Bogu« (Ps 122,2). Če pa je nekdo očiščen po božji milosti od tega sla, potem mu ni več potrebno to, da bi skrival dobro. To vendar uči sam Gospod z besedami: »Mesto, ki stoji na gori, ne more ostati skrito; svetilke tudi ne prižigajo in jo postavljajo pod mernik, ampak na podstavek; in sveti vsem, ki so v hiši. Tako naj torej sveti vaša luč, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 5,14-16). Isto velja tudi za milošči-

no in post, ki sta omenjena na istem mestu, in pravzaprav za vsako opravilo pobožnosti.

278. Kako lahko duh moli in razum ostane brez sadu (prim. 1Kor 14,14)?

To se tiče tistih, ki molijo v jeziku, ki ga poslušalci ne razumejo. Saj se pravi: »Če molim v jeziku, potem moli moj duh, razum pa ostane brez sadu« (isto tam). Če namreč besedilo molitve prisotni ne razumejo, potem ostane razum tistega, ki moli, brez sadu, kajti nihče ne more iz tega potegniti koristi. Toda če prisotni razumejo molitev, potem lahko poslušalci potegnejo iz tega korist, in tisti, ki moli, prejme kot sad poboljšanje tistih, ki jim pomaga. Isto pa velja tudi za vsako izgovarjanje besed Svetega Pisma, saj je zapisano: »Samo dobra beseda naj pride iz vaših ust, za izgrajevanje v veri« (Ef 4, 29).

279. Kaj pomeni: »Molite psalme razumno« (Ps 46,8)?

Kakor pri jedi čutna zaznava spozna posebno vrsto vsake jedi, tako je to tudi v razumevanju pri besedah Svetega pisma. Saj je vendar rečeno: »Nebo okuša jedi, razum pa okuša besede« (Job 12,11). Če zaradi tega nekdo lahko torej v svoji duši razume pomen vsake besede kakor se pri okušanju spozna posamezne jedi, potem izpolni tisto zapoved: »Molite psalme razumno«.

280. Kdo ima čisto srce (prim. Mt 5,8)?

Kdor sam sebe ne zaloti pri kakšnem prestopku, opustitvi ali zanemarjanju božje zapovedi.

281. Če sestra noče moliti psalmov, naj jo potem prisilimo?

Če ne pride radovoljno k molitvi psalmov in tudi ne z mišljenjem tistega, ki je rekel: »Kako sladki so mojemu nebu tvoji izreki, bolj kakor med mojim ustom« (Ps 118,103), in lenobo ne spozna kot veliko škodo, potem jo moramo pograjati ali izključiti; kajti malo kvasa ne sme vse testo pokvariti (prim. Gal 5,9).

282. Kdo so tisti, ki govorijo: »Pred tvojimi očmi smo jedli in pili«, toda na to slišijo: »Ne poznam vas« (Lk 13, 26-27)?

Verjetno tisti, ki jih je Apostol opisal, v tem ko je sam od sebe govoril: »Če bi govoril človeške in angelske jezike ... In če bi imel vse spoznanje in vso vero, in če bi vse svoje imetje dal ubogim, svoje telo izročil, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi to ne bi nič koristilo« (1Kor 13,1-3). To je učil Apostol sam o Gospodu, ki je o nekaterih rekel: »To delajo, da bi jih videli ljudje. Resnično, povem vam, dobili so že svoje plačilo« (Mt 6,2). Kajti kar se ne zgodi iz ljubezni do Boga, ampak zaradi človeške pohvale – kar je tudi vedno mogoče –, ne dobi priznanja, ki ga zasluži pobožnost. Temveč to privleče nase očitek zaradi človeškega sla po ugajanju, po samovšečnosti, po prepirljivosti, po zavisti ali po podobnem napačnem ravnanju. Zaradi tega imenuje Gospod to delo nepravičnosti, ki odgovarja tistim, ki so mu rekli: »Pred tvojimi očmi smo jedli...«: »Pojdite proč od mene vsi, ki delate krivico« (Lk 13,26-27). Kajti kako naj ne bodo tisti nobene krivičniki, ki k temu zlorablajo božje darove, da sebi pripravljajo zadovoljstvo? Te vrste so bili tisti, katerim je rekel Apostol: »Mi nismo kakor množica tistih, ki kupčujejo z božjo besedo« (2Kor 2,17). In tudi: »Ti namreč mislijo, da je pobožnost vir dobička« (1Tim 6,5), in še mnogo drugega. Da je on od vsega tega čist, nam pojasni Apostol z besedami:

»Ne da bi ljudem ugajali, ampak Bogu, ki preizkuša naša srca. Nikoli nismo namreč govorili tako, da bi se prilizovali, kakor veste. Prav tako nam oznanjevanje ni bila priležnost za pohlep: Bog je priča o tem. Tudi nismo iskali slave pri ljudeh, ne pri vas ne pri drugih« (1Tes 2,4-6).

283. Če nekdo vrši voljo drugega, je potem trdno povezan z njim?

Če verujemo Gospodu, ki pravi: »Vsakdo, ki greši, je suženj greha« (Jn 8,34), in ravno tako: »Hudiča imate za očeta in hočete izvrševati želje svojega očeta« (Jn 8,44), potem vemo, da ni enostavno povezan z njim, temveč ga sprejema po besedi Gospoda za svojega očeta in gospoda. To izrečno izpričuje tudi Apostol z besedami: »Ali ne veste: če se izročite komu kot sužnji, da bi mu bili pokorni, ste pač sužnji tistega, ki se mu pokoravate; bodisi greha, ki pelje v smrt, bodisi pokorščine, ki pelje v pravičnost« (Rim 6,16).

284. Če skupnost pade po nesreči ali boleznih v stisko, ali sme potem brezskrbno sprejemati življenjske potrebe od drugih, in če da, od koga?

Kdor pomisli na Gospodove besede: »Kar ste naredili enemu izmed mojih najmanjših bratov, to ste meni naredili« (Mt 25,40), potem si bo goreče in marljivo prizadeval za to, da bo po pravici veljal za Gospodovega brata. Če nekdo to je, potem sme brez pomišljanja nekaj sprejeti. Mora pa se za to zahvaliti. Od koga pa se lahko nekaj sprejme, kdaj in kako, o tem se mora odločiti tisti, ki mu je zaupana skrb za vse. In pri tem naj pomisli na Davidove besede: »Olje grešnika naj ne mazili mojo glavo« (Ps 140,5) in tudi: »Kdor hodi po pravi poti, tisti naj mi služi« (Ps 100,6).

285. Če se skupnost ukvarja z drugimi posli, ali naj potem zahteva primerno ceno za blago?

Če Sveto pismo dovoljuje bratom, da med seboj kupujejo in prodajajo, o tem ne morem nič reči. Toda poučili smo se, da moramo drug drugemu v stiski stati ob strani; saj je zapisano: »Vaše preobilje naj lajša njihovo pomanjkanje, da bo tudi njihovo preobilje lajšalo vaše pomanjkanje. Za enakost gre« (2Kor 8,14). Če torej enkrat nastopi takšna stiska, potem mora kupec bolj kot prodajalec paziti na to, da ne bi dal nobene nižje cene kot je blago vredno. Oba pa naj pomislita na tega, ki je rekel: »Ni pošteno denarno kaznovati pravičnega človeka« (Prg 17,26).

286. Če nekdo iz skupnosti zboli, ga moramo peljati v bolnišnico?

Pri tem se moramo ozirati na skupno dobro in zelo paziti na konkreten kraj in postavljen cilj in sicer na božjo čast.

287. Kateri so vredni sadovi pokore?

Dejanja pravičnosti, ki so pravo nasprotje grehu, so sadovi, ki jih mora prinašati spokornik, v tem ko izpolnjuje tisto besedo: »Da obrodite sad v vsakršnem dobrem delu« (Kol 1,10).

288. Če hoče nekdo priznati svoje grehe, mora to storiti pred vsemi, pred komerkoli ali pred določenim?

Kar hoče božje usmiljenje od grešnika, je jasno razvidno iz besede: »Nočem smrti grešnika, ampak da se spreobrne in živi« (Ez 33,11). Ker tudi spreobrnjenje ustreza vrsti grešnika in mora obroditi vredne sadove pokore po tisti besedi: »Obrodite vredne sadove pokore« (Lk 3,8), in ker naj ne sliši zaradi odsotnosti teh sadov tiste grožnje:

»Vsako drevo, ki ne obrodi dobrih sadov, posekajo in vržejo v ogenj« (Lk 3,9), zaradi tega mora izpovedati grehe pred tistimi, katerim je zaupano upravljanje božjih skrivnosti (prim. 1Kor 4,1). Vidimo torej, da so se tega tako držali tudi stari. Saj je vendar v evangeliju zapisano, da so priznavali svoje grehe Janezu Krstniku (prim. Mt 3,6), in tudi po Apostolskih delih so to delali pred apostoli, ki so jih krstili (prim. Apd 19,18).

289. Kaj naj stori tisti, ki grehe obžaluje in potem pade v iste?

Kdor se je enkrat spreobrnil in kljub temu zopet pade v isti greh, dokazuje s tem, da še ni očiščen od prvih vzrokov svojih grehov. Saj kakor iz korenine poženejo nujno njemu isti grehi. Če bo nekdo odsekal vejo drevesa, toda korenino pustil, potem bo korenina pognala zopet iste veje. Ker samo nekateri grehi nimajo korenine v samem sebi, ampak poženejo iz drugih grehov, zaradi tega mora vsakdo, ki jih hoče biti očiščen, izruvatí prve vzroke tistih grehov. Tako zavist in prepír ne poženeta iz samega sebe, ampak iz korenine častihlepja. Kajti kdor je odvisen od pohvale ljudi, se bo prepíral s tistim, ki je ugleden in zavidal tistim, ki so pravični. Če je torej nekdo zasvojen od zavisti ali prepíra in ponovno pade v te grehe, potem mora spoznati, da še zelo trpi zaradi prvih vzrokov zavisti in prepíra, namreč zaradi častihlepja. On mora biti torej ozdravljen častihlepja z vajo v nasprotni kreposti, namreč z vajo v ponižnosti. To se zgodi, če se posveča najnižjim opravilom. Če je tako našel držo ponižnosti, ne bo nikdar več zapadel v pregreho častihlepja. Isto velja za vsak podoben greh.

290. Kako neprestano rastemo v Gospodovem delu (prim. 1Kor 15,58)?

Če nekdo pomnoži dar, ki mu je bil podarjen tako, da pazi na korist in podpiranje tistega, ki mu je izkazal dobroto, ali če pokaže v primerjavi s skrbnim človeškim stremljenjem večjo gorečnost za Gospodovo delo.

291. Kater je nalomljen trst ali tleči stenj, in kako se prvi ne zlomi in drugi ne ugasne (prim. Mt 12,20)?

Po mojem mnenju je nalomljen trst tisti, ki izpolnjuje Gospodovo zapoved, toda trpi zaradi enega greha. Njega ne smemo zlomiti ne posekati. Marveč ga moramo ozdraviti, kakor nas je učil Gospod z besedami: Glejte, da ne boste svoje pravičnosti izkazovali pred ljudmi, da bi vas videli« (Mt 6,1). Apostol tudi zahteva: »Delajte vse brez godrnjanja in preračunljivosti« (Flp 2,14), na drugem mestu: »Ne delajte ničesar iz prepirljivosti in iz praznega slavohlepja« (Flp 2,3). Tleči stenj je tisti, ki sicer izpolnjuje zapoved, toda ne z gorečo željo in s popolno gorečnostjo, ampak na preveč brezbrizen in lenoben način. Njega ne smemo grajati, marveč ga moramo spodbuditi z opozorilom na božjo sodbo in na njegove obljube.

292. Ali moramo imeti v skupnosti učitelja za otroke?

Apostol je rekel: »Vi očetje, ne dražite svojih otrok z jezo, temveč jih vzgajajte v Gospodovi vzgoji in opominjanju« (Ef 6,4). Zaradi tega morajo tisti, ki svoje otroke prinašajo, prinašati s tem namenom, in tisti, ki jih sprejemajo, morajo biti prepričani, da jih zmorejo vzgojiti v Gospodovi vzgoji in opominjanju. Pri tem se mora upoštevati to, kar je Gospod zapovedal: »Pustite otroke in ne branite jim priti k meni, kajti takšnih je nebeško kraljestvo« (Mt

19,14). Če ta namen in prepričanje manjkata, potem ne vzgajam niti Bogu po volji niti primerno, niti s koristjo.

293. Kako se moramo vesti do tistih, ki zavračajo velike grehe, delajo pa lažje toda brez razlike?

Najprej je treba pozoren na to, da teh razlik ne moremo najti v Novi Zavezi. Kajti tu obstaja samo obsodba proti grehu, ki jo je Gospod izrekel: »Kdor greši, je suženj greha« (Jn 8,34), in: »Beseda, ki sem jo rekel, ta ga bo sodila poslednji dan« (Jn 12,48), kar je vzkliknil tudi Janez (Krstnik): »Kdor ne veruje v Božjega Sina, ne bo videl življenja, ampak bo nad njim ostala božja jeza« (Jn 3,36). Nevera izkusi grožnjo pri tem ne za greh med drugimi grehi, ampak ravno za nepokorščino. Načelno lahko rečemo, če govorimo o malih in velikih grehih, da je potem za vsakogar greh velik, ki ga obvladuje, mali pa tisti, ki ga on obvladuje. Tako je torej tudi pri tekmovanju močnejši zmagovalec, poraženec pa šibkejši, kdor vedno more to biti. Zaradi tega moramo nasproti vsakemu grešniku, popolnoma vseeno, kakšen je njegov greh, upoštevati Gospodovo besedo: »Če tvoj brat greši, pojdi in ga posvari na štiri oči. Če te posluša, si pridobil svojega brata. Če pa te ne posluša, vzemi s seboj še enega ali dva, da se vsa zadeva ugotovi po izjavi dveh ali treh prič. Če jih ne posluša, povej Cerkvi. Če pa tudi Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor pogan in cestninar« (Mt 18,15-17). V vseh drugih slučâjih te vrste moramo upoštevati Apostolovo besedo: »Namesto da bi se žalostili in bi tistega, ki to počenja, pognali iz svoje srede?« (1Kor 5,2). In povsem določno moramo združiti strogost s potrpežljivostjo in usmiljenjem.

294. Kako opustimo neprestano razmišljanje na Boga?

Če nič več ne mislimo na božja dobra dela in smo nehvaležni do dobrotnika.

295. Po kakšnem znaku spoznamo raztresenost?

Če zanemarjamo to, kar Bogu ugaja. Saj Prerok vendarle pravi: »Vsak čas imam Gospoda pred svojimi očmi; saj je na desnici, da ne omahnem« (Ps 15,8).

296. Kako pride duša do prepričanja, da je očiščena od greha?

Če najde sama v sebi tisto zadržanje, ki ga je David o sebi izpričal: »Krivico sem sovražil in se mi je gnusila« (Ps 118, 163), ali če sama v sebi izpolnjuje tisto Apostolovo zapoved: »Zato omrtvite v sebi to, kar teži k zemlji: nečistovanje, nečistost, strastnost, hudobno poželenje in slo po čim večjem imetju, ki je isto kot malikovanje. Zaradi tega prihaja božja jeza na sinove nepokorščine« (Kol 3,5-6). Tu se predvsem nanaša ta sodba na vse grehe in dodaja: »Nad otroci nepokorščine« (prim. Ef 2,2; 5,6), da končno lahko pravi: »Izprijeno srce se mora umakniti od mene, krivičnega nočem poznati« (Ps 100,3-4). Lahko spoznamo, da smo polni tega zadržanja, če občutimo enako močno sočutje do grešnikov kakor sveti. Saj David vendar pravi: »Videl sem krivičnega in se mi zastudilo, ker se ne držijo tvoje postave« (Ps 118,158). In Apostol: »Kdo je slaboten, ne da bi bil jaz slaboten? Kdo se spotika, ne da bi tudi mene ne žgalo?« (2Kor 11,29). Če je torej v pravem pomenu besede duša višje kot telo, potem sovražimo tudi vsako nečistost telesa in se nam gnusi in je naše srce polno žalosti in bolečine, če ga vidimo, da je ranjeno in mučeno, koliko bolj mora potem tisti, ki ljubi Kristusa in brate, občutiti to, kar je rečeno o grešnikih, če zazna, da je njihova duša hkrati od zveri ranjena in uničena in da je zaznamo-

vana z gnojem in gnílobo. Saj David pravi: »Zakaj moje krivde so mi zrasle čez glavo kakor težko breme, pretežke so postale zame. Moje rane zaudarjajo in se gnojijo zaradi moje nespameti. Upognil in sključil sem se do konca, ves dan sem žalosten« (Ps 37,5-7). In Apostol: »Želo smrti je greh« (1Kor 15,56). Če torej nekdo tako občúti svoje lastne in tuje grehe, kakor je bilo rečeno na začetu, potem sme biti prepričan, da je očiščen grehov.

297. Kako se odvrnemo od greha?

Če posnemamo ravnanje Davida, ki je rekel: »Svoj greh sem ti priznal, svoje krivde nisem prikriaval; dejal sem: »Priznal bom svoje pregrehe Gospodu« (Ps 31,5), in potem svoje notranje stanje odkrije, kakor je to naredil v šestem in v različnih drugih psalmih. Ta odnos do grehov drugih pa se lahko naučimo od Apostola in od tistega, kar je rekel o Korinčanih: »Kajti žalost, ki je v skladu z Bogom, povzroči spreobrnitev, ki je ne bomo obžalovali« (2Kor 7,10). On tudi našteva lastnosti takšne žalosti: »Glejte, kakšno zavzetost je v vas obrodilo prav to, da ste bili žalostni v skladu z Bogom. Poleg tega pa še opravičevanje, nejevoljo, strah, hrepenenje, gorečnost pa tudi kazen. Vsekakor ste sami dokazali, da ste v tej zadevi čisti« (ravno tam 7,11). Iz tega sledi, da ne smemo grehe samo zapustiti in imeti z grešniki takšno sočutje, ampak moramo biti rezervirani do grešnikov samih. To pa je zapovedal že David z besedami: »Pojdite proč izpred mene vsi, ki delate krivico« (Ps 6,9), in Apostol je zapovedal, da ne smemo z grešniki niti jesti (prim. 1Kor 5,11).

298. Dovolí Sveto Pismo, da dobra dela opravljamo po lastnem zadovoljstvu?

Kdor samemu sebi ugaja, ugaja človeku. Kajti človek je tudi on sam. Kakor pa »je človek preklet, ki se zanaša na človeka in se opira na meso njegove rame« – s čemer je mišljeno samozaupanje – temu še dodaja: »in njega duša se odmika od Gospoda« (Jer 17,5), ravno tako se pa tudi obrača tisti, ki hoče ugajati drugemu ali nekaj storiti po svojem zadovoljstvu, od pobožnosti in zapade v človeško slo po ugajanju. Saj Gospod pravi: »To delajo, da bi jih videli ljudje. Resnično, povem vam, prejeli so že svoje plačilo« (Mt 6,5). Ravno tako izpoveduje Apostol: »Če bi hotel še ljudem ugajati, potem ne bi bil Kristusov služabnik« (Gal 1,10). In poleg tega je v Svetem pismu se bolj resna grožnja: »Bog razmeči kosti vseh tistih, ki hočejo ugajati ljudem« (Ps 52,6).

299. Kako pride duša do prepričanja, da je osvobojena od častihlepja?

Če posluša Gospoda, ki je rekel: »Tako naj sveti vaša luč, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 5,16). Ravno tako Apostolovo besedo: »Najsi torej jeste ali pijete ali kaj drugega delate, delajte vse v božjo slavo« (1Kor 10,31). Na ta način pobožni ne hrepeni ne po sedanjih ne po prihodnji slavi, ampak daje prednost božji ljubezni pred vsem drugim in lahko zaradi tega v soglasju s poprejšnjim pravi: »Ne sedanjost ne prihodnost nas ne bo mogla ločiti od božje ljubezni, ki je v Jezusu Kristusu, našem Gospodu« (Rim 8,38-39). Naš Gospod Jezus Kristus sam je vendar rekel: »Ne iščem svoje slave« (Jn 8,50), in : »Kdor govori sam od sebe, išče svojo slavo. Kdor pa išče slavo tistega, ki ga je poslal, ta je resničen« (Jn 7,18).

300. Kako pride do spreobrnjenja, če gre za nekaj nevidnega?

Oblika tega spreobrnjenja je razložena v tistem vprašanju, ki razpravlja o tem, kako se odvrnemo od greha. Če gre za neviden greh, potem moramo pomisliti na Gospodovo besedo: »Nič ni zakritega, kar se ne bi razodelo« (Mt 10,26), in: »Česar je polno srce, to usta govore« (Lk 6,45).

301. Če nekdo pravi: Moja vest me ne obsoja?

To se pripeti tudi pri telesnem trpljenju. Obstaja torej mnogo bolezni, ki jih bolni niti ne zaznajo. Toda bolj zau-pajo opazkam zdravnika kakor svoji lastni neobčutljivosti. Tako pa je tudi pri trpljenju duše, ravno pri grehih. Če nekdo greha samega ne zazna in ga zaradi tega ne obsoja, potem mora bolj zaupati tistim, ki ga lahko bolje spoznajo. To nam kažejo tudi sveti Apostoli. Saj ko so morali oni, ki so bili prepričani o iskreni ljubezni do Gospoda, slišati: »Eden izmed vas me bo izdal«, tedaj so raje verovali besedi Gospoda, med seboj razpravljali in vpraševali: »Sem to jaz, Gospod?« (Mt 26,21-22). Še bolj pa nam to poka-že sveti Peter, ki v svoji goreči ponižnosti ni hotel sprejeti služenja svojega Gospoda in Boga in Učitelja, toda popolnoma prepričan o resničnosti Gospodovih besed, ki jih je moral slišati: »Če te ne umijem, ne boš imel deleža z me-noj«, je odgovoril: »Potem pa ne samo nog, ampak tudi roke in glavo« (Jn 13,8-9).

302. Moramo tujim revežem dati nekaj od svojih pridelkov?

Ker je Gospod rekel: »Poslan sem samo k izgubljenim ov-cam Izraelove hiše« in: »Ni lepo jemati kruh otrokom in ga metati psičkom« (Mt 15,24.26), zaradi tega ni nujno,

da se to, kar je bilo dano Bogu posvečenim, razdeli ravnodušnim. Če se moramo ravno tako držati tudi tega, kar je žena, ki je bila pohvaljena zaradi svoje vere, rekla: »Seveda, Gospod, toda tudi psički jedo od drobtinic, ki padejo z mize njihovih gospodarjev« (Mt 15,27), je torej to prepuščeno sodbi upravitelja; on mora o tem s soglasjem tistih, ki so z njim predstojniki, odločiti, s tem da – kakor je rečeno v Svetem Pismu – iz preobilja sonce vzhaja nad dobrimi in hudobnimi (Mt 5,45).

303. Moramo v skupnosti poslušati besedo vseh?

Odgovor na to vprašanje je zelo težek. Najprej je to jasen dokaz za nered, če vsi govorijo. Apostol vendar pravi: »Dva ali trije preroki naj govorijo, ostali pa naj razsojajo« (1Kor 14,29). In kar se tiče razdelitev milostnih darov, tako daje tudi tu vsakemu od govornikov svoje mesto z besedami: »Vsak pač po meri vere, ki mu jo je Bog dal« (Rim 12,3). Tudi pri prisposodbi o delih telesa Apostol jasno pokaže, da zavzame tisti, ki govori, višje mesto, in to pojasni še z besedami: »Kdor poučuje, naj bo pri poučevanju, in kdor opominja, naj bo pri opominjanju itd.« (Rim 12,7-8). Iz tega torej sledi, da ni vsem vse dovoljeno, da naj bo namreč vsakdo pri svojem poklicu (prim. 1Kor 7,20) in mora to, kar mu je Gospod zaupal, goreče izvrševati. Zaradi tega mora predstojnik skupnosti, ki je postal po temeljitem preizkusu vsem predstojnik, to skrb vzeti nase. S primerno skrbnostjo mora paziti na vsakogar in tako izdajati svoje odredbe in določbe, da bodo Bogu po volji, z ozirom na sposobnosti vsakega posameznika in da bodo služile skupnemu blagru. Podrejeni pa morajo upoštevati pravičen red in poznati mero pokorščine. Zato se morajo spomniti besed Gospoda: »Moje ovce poslušajo moj glas, in jaz jih poznam, in mi sledijo.

In dajem jim večno življenje« (Jn 10,27-28), in na poprejšnje besede: »Tujcu pa ne bodo sledile, ampak bodo bežale pred njim, ker ne poznajo glasu tujcev« (Jn 10,5). Pomisliti morejo tudi na Apostolove besede: »Če kdo uči drugačen nauk in se ne približuje zdravim naukom, namreč besedam našega Gospoda Jezusa Kristusa, in res pobožnemu nauku, je domišljav in ničesar ne razume« (1Tim 6,3-4). In po naštevanju tega, kar iz tega sledi, pravi: »Pred takšnimi beži« (isto tam 6,11). Na drugem mestu pravi: »Preroštev ne zaničujte. Vse preizkušajte in kar je dobro, obdržite. Zla, pa naj bo kakršnokoli, se vzdržite« (1Tes 5,21-22). Če nam je torej naročeno nekaj, kar ustreza Gospodovi zapovedi ali je usmerjeno na Gospodovo zapoved, potem moramo poslušati, celo vse do smrti. Če pa je proti zapovedi ali jo krši, potem nikakor ne smemo slediti, celo če bi nam jo zapovedali angeli iz nebes ali apostoli, tudi če obljublja življenje za to ali grozi s smrtjo. Saj Apostol pravi: »Tudi če bi mi sami ali angel iz nebes vam oznanjali drug evangelij, kakor smo vam ga mi oznanili – naj bo preklet« (Gal 1,8).

304. Če domači tistim, ki so bili predani skupnosti, hočejo nekaj podariti, smemo to sprejeti?

O tem mora odločati predstojnik in se odločiti. Kar se mojega mnenja tiče, tako verujem, da ljudje dajo manj pohujšanja in je to bolj koristno za izgrajevanje v veri, če nekdo takšne darove zavrne. Najprej pride pogosto do zasramovanja skupnosti. Drugič da to temu, katerega svojec je nekaj podaril, povod za ošabnost. Poleg tega se zgodi to, kar je rekel Apostol o tistih, ki so jedli in pili pri zborovanjih skupnosti to, kar so prinesli: »Vi sramotite tiste, kateri nimajo nič« in mnogo temu podobnega (1Kor 11,22). Ker iz tega sledijo mnoge priložnosti za greh, je dobro to,

da takšnih darov ne sprejemamo, ampak prepustimo odločitev o tem predstojniku, od koga lahko nekaj sprejmemo in kako moramo to uporabiti.

305. Smemo sprejeti nekaj od tujcev, naj bo to zaradi prijateljstva ali domnevnega sorodstva?

To vprašanje je enako tistemu, ki govori o tem, če smemo kaj sprejeti od domačih.

306. Kako se lahko izognemo raztresenosti?

Če si prisvojimo mišljenje izvoljenega Davida. On pravi prvič: »Vedno imam pred seboj Gospoda. Ker je na moji desnici ne bom omahnil« (Ps 15,8), drugič: »Moje oči so vedno uprte v Gospoda, zakaj on potegne moje noge iz zanke« (Ps 24,15), potem ponovno: »Glej, kakor so oči hlapcev uprte k roki svojih gospodarjev, kakor oči dekle k roki svoje gospodinje, tako so moje oči uprte h Gospodu, našemu Bogu« (Ps 122,2). Da bi uporabili preprost zgled, se moramo potruditi, da izvršimo pomembne stvari z večjo skrbnostjo, tako more vsakdo pomisliti na to, kako se vede v prisotnosti drugih, tudi če so mu enaki: Kako si on torej trudi, da bi se dal brez madeža pri svoji stvari, hoji, pri gibanju vsakega uda in pri govorjenju! Če si prizadevamo v tem, kar se godi pred ljudmi, za tako veliko obzirnost do ljudi, bo torej tisti, ki je prepričan, da obstaja Bog, ki po Svetem Pismu »preizkuša srca in obisti« (Ps 7,10), ima za opazovalca in edinorojenega Sina Božjega, ki izvršuje svoje obljube: »Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi« (Mt 18,20), poleg tega tudi Svetega Duha, ki vodi, deli svoje darove in deluje v srcih (prim. 1Kor 12,11), in vsakega angela varuha po tisti besedi: »Glejte, da ne boste zaničevali katerega od teh malih! Povem vam namreč, da njihovi

angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 18,10), potem si bo pa ta ravno tako gotovo, če ne še bolj, prizadeval na različne načine in z vso gorečnostjo, da mu bo uspelo ugajati Bogu, in da se bo lahko izognil raztresenosti z gorečnostjo in uspehom. Uspel bo tudi v tem, če z vso gorečnostjo izpolnjeval besedo: »Vsak čas bom hvalil Gospoda, vedno bo njegova hvala v mojih ustih« (Ps 33,2), in tudi to: »Noč in dan bo premišljeval njegovo postavo« (Ps 1,2). Kajti s enakomernim in trajnim premišljevanjem in zrenjem postave in božjega veličastva ne bo duh v nobenem trenutku raztresen.

307. Naj se pri petju psalmov in molitev dnevno menjamo?

Pri tem naj med tistimi, ki so za to sposobni, držijo pravi red. Toda to nalogo naj ne imajo za nepomembno ali ravnodušno. Tudi naj se ne izbira vedno ene ali druge, da ti ne bi sumili o ošabnosti, ostali pa, da ne bi tega zasramovali.

308. Naj v skupnosti dobrotniku nekaj povrnemo in ali naj to vršimo po meri njegovega daru?

To vprašanje je popolnoma človeško. Če je potrebno, da se izkaže hvaležnost, potem naj to presodi upravitelj, če se naj dar sprejme in če se naj dobrotniku kaj povrne.

309. Če si sme dovoliti, da pristopi k obhajilu, nekdo, ki ima mora doživeti nekaj običajnega in naravnega?

Apostol uči, da naj bo tisti, ki je bil pokopan pri krstu s Kristusom, vzdignjen nad navado in naravo (prim Rim 6,4). Kajti kjer govori o krstni vodi, nadaljuje z nekaj besedami: »Vemo, da je bil naš stari človek križan z njim vred,

da bi bilo telo greha uničeno in da bi mi več ne hlapčevali grehu« (Rim 6,6). Na drugem mestu zapoveduje: »Zato omrtvite v sebi to, kar teži k zemlji: nečistovanje, nečistost, strastnost, hudobno poželenje in slo po čim večjem imetju, ki je toliko kot malikovanje. Zaradi tega prihaja božja jeza na sinove nepokorščine, med katerimi ste bili nekoč tudi vi, ko ste tako živeli« (Kol 3,5-6). Zopet na drugem mestu omenja to pravilo: »Tisti, ki pripadajo Kristusu, so meso s strastmi in željami vred križali« (Gal 5,24). Torej menim, da se je to zgodilo pri moškem in pri ženski po milosti Kristusa in iskreni veri v Gospoda. Kdor pa se približa z nečistostjo svetim skrivnostim, kakšna sodba zadene te, to vemo iz Stare Zaveze. Ker pa je tu več kakor tempelj (prim. Mt 12,6), nas uči Apostol, da se mora tudi bolj bati: »Kdor nevredno je in pije, tisti je in pije svojo obsodbo« (1Kor 11,29).

310. Smemo praznovati v navadni hiši Gospodovo večerjo?

Sveto Pismo ne dovoli, da se prinaša navadno posodo v tempelj, ravno tako se tudi ne sme bogoslužja praznovati v navadni hiši, kajti Stara Zaveza izrecno to prepoveduje po božji zapovedi. Saj vendar Gospod pravi: »Tu je več kot tempelj« (Mt 12,6), in Apostol: »Mar nimate domov, da bi jedli in pili? Ali zaničujete božjo Cerkev in sramotite tiste, ki nimajo? Kaj naj vam rečem? Naj vas hvalim? Glede tega vas ne hvalim. Jaz sem namreč prejel od Gospoda, kar sem vam tudi izročil ...« (1Kor 11,22-23). Iz tega se učimo, da ne moremo imeti običajni obed v cerkvi, v tem ko mi tu jemo in pijemo. Ravno tako tudi, da ne smemo onečaščati Gospodovo večerjo, v tem ko jo mi obhajamo v običajnih hišah. Samo v stiski je dovoljeno, in potem je treba izbrati času primeren čist kraj ali prostor.

311. Smemo obiskati tiste, ki nas za to prosijo?

Nekoga obiskati je Bogu po volji. Toda obiskovalec mora biti razumljiv pri poslušanju in premišljen pri dajanju odgovorov in se držati besede: »Vaše govorjenje naj bo zmeraj ljubeznivo, začinjeno s soljo, da boste vedeli, kako morate odgovarjati komur koli« (Kol 4,6). Toda zaradi sorodstva ali prijateljstva nekoga obiskati, nasprotuje našim zaobljubam.

312. Če nas obiščejo laiki, naj se jih povabi k molitvi?

Če so božji prijatelji, potem je to primerno, saj jim piše Apostol: »Molite tudi zame, da mi bo dan govor, ko bom odpiral usta, tako da bom neustrašeno oznanjal božje skrivnosti« (Ef 6,19).

313. Naj nadaljujemo z delom, ko pridejo obiskovalci?

Od tega, kar opravljamo po zapovedi, nam ni treba nič prenehati, če pridejo k nam obiskovalci zaradi prijateljstva, kajti velja naj, da moramo po Gospodovi zapovedi tej posebni skrbi za duše dajati prednost pred telesnim delom. Kajti sveti Apostoli vendar pravijo v Apostolskih delih: »Ni prav, da mi zanemarjamo božjo besedo, ker strežemo pri mizi« (Apd 6,2).